ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಮಾಲಿಕೆ - ೪೧

ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ

ಕರ್ನಾಟಕ
ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ
ಅಕಾಡೆಮಿ

ಡಾ. ಕಿಶೋರ್ ಕುಮಾರ್ ರೈ., ಶೇಣಿ

[illegible]

ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ

ಡಾ. ಕಿಶೋರ್ ಕುಮಾರ್ ರೈ, ಶೇಣಿ

[illegible]
[illegible]

ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಮಾಲಿಕೆ - ೪೧

ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ

ಡಾ. ಕಿಶೋರ್ ಕುಮಾರ್ ರೈ., ಶೇಣಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು - 575 003

RAASHTRAKAVI GOVINDA PAI
A monographs on the life and achievement of M. Govinda Pai, the first Rashtrakavi awardee by Dr. Kishore Kumar Rai Sheni, 'Kamal Sundar', Kilpady, Post : Kenchanakere, Via : Karnad, Mulki - 574 154.
Ph : 0824-2290679 Mobile : 9449592380

Author
Dr. Kishore Kumar Rai Sheni

Chief Editor
Dr. Palthady Ramakrishna Achar
President
Karnataka Tulu Sahitya Academy

Publisher
Chandrahasa Rai B.
Registrar
Karnataka Tulu Sahitya Academy

First Edition : 2011

© : Karnataka Tulu Sahitya Academy

Pages : 52

Price : ₹ 30

Photos : **Govinda Pai Samshodana Samputa,**
Govinda Pai Samagra Kavithegalu, Govinda Pai Smrti Kriti

Cover Design : **Kalloor Nagesh**
DTP at : **Chirag Computers, Sheni**

Designed & Printed at :
Aakrithi Prints
Light House Hill Road, Mangalore – 575 001
Tel. : 0824 2443002

ಗುರ್ಕಾರ್ರೆನ ಮದಿಪು

ತುಳುವೆರ್ ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ದ್‌ಂಚಿ ನಡತೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಆರಾಧನೆ, ಅಚರಣೆ, ನಂಬೊಳಿಗೆಲೆನ್ ಮಾತ ಒರಿತೊಂದು ಬತ್ತಿನಕುಲು. ಅಂಚಾದೇ ತುಳುನಾಡ್ ಪುಣ್ಯೊದ ನಾಡ್‌ಂದ್ ಪುದರ್ ಪಡೆತ್‌ಂಡ್. ಕರಿದ್ ಪೋಯಿನ ಎಡ್ಡೆ ವಿಸಯೊಲೆನ್ ಒರಿತೊಂದು ಪೋಪಿನವು ಎಡ್ಡೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕತೆದ ಸುತ್ತುಗಟ್ಟ್‌ಡ್ ಉಪ್ಪೊಡು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಬೊಕ್ಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಿಲೆಗಟ್ಟ್ ಅಯಿಕ್ ಬೋಡು. ಅಂಚಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೇ ದುಂಬೊತೊಂದು ಪೋಪುಂಡು. ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯೊ, ಕಲೆ, ಪರಪೋಕು, ಸೇವೆ– ಉಂದು ಮಾತ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬಾಗೊಲು. ನೆನ್ನ್ ಒರಿತ್‌ದ್ ಬುಳೆಪಾಯರೆಗಾದ್ ಬೆಂದಿನ ತುಳುವೆರ್ ಏತೋಜನ. ತುಳುವೆರ್ ಪಂಡ ಬಜೀ ತುಳು ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆದಕುಲು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಜಲ್ಮೊಗು ಬತ್ತಿನಕುಲು, ತುಳು ಬಾಸೆ ತೆರಿನಕುಲು, ತುಳುತ ಬಗೆಟ್ ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ ದೀವೊನ್ನಕುಲು ಮಾತ ತುಳುವೆರ್.

ಒವ್ವಾಂಡಲಾ ಒಂಜಿ ಮರ್ಗಿಲ್ಡ್ ತುಳುಬಾಸೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ತುಳು ಸಂಪೊತ್ತುದ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗಾದ್ ಅಕುಲೆ ಸೇವೆ ಸಂದ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ ಅಂಚಿನ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮೆರೆನ ಬದ್ಕ್, ಸಾಧನೆಲೆನ್ ನೆಂಪುಡು ಒರಿತೊನುನವು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮೊ. ಈ ನಿಲೆಟ್ ಕರಿದ್ ಪೋಯಿನಕುಲೆನ ಪುದರ್‌ಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆಪಾದ್ ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಪನ್ಪಿ ಗ್ರಂತ ಮಾಲೆಡ್ ಬೊಳ್ಪುಗು ಕನವೊಂದುಂಡು.

ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಳು ಮದ್ರಾಸ ಸರಕಾರೊಡ್ದು ಸುರುತ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನ ಸಾಹಿತಿ. ಕನ್ನಡದ ಮಾತ ಕವಿ ಸಾಹಿತಿಲೆಗ್ ಆರ್ ಹಿರಿಯಾರ್. ಆರ್ ಮಲ್ಲ ಸಂಶೋಧಕೆ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗೆಟ್, ಸಾಹಿತಿಲೆನ್ ಬಗೆಟ್, ದಿಂಜ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಆತೆ ಅತ್ತ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬೆಗೆಟ್ಲಾ ಸುರುತ ಸಂಶೋಧನೆ ಆರೆನವೆ. ಪುರಾಣ ಕಾಲೊಡ್ದಿಂಚಿ ಈ ಪೊಸಯುಗ ಮುಟ್ಟ ತುಳುನಾಡ್ ಎಂಚ ಪುದರ್ ಬದಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರ ಆರೆನ ಬೂಕುಲೆಡ್ ತಿಕ್ಕುಂಡ್. ಆರ್ ಮಲ್ಲ ಭಾಷಾ ಪಂಡಿತೆ. ಜಗತ್ತ್‌ದ 22 ಭಾಷೆಲೆನ್ ಓದಿಯೆರೆ, ಬರೆಯರೆ, ಪಾತೆರಿಯರೆ ಆರೆಗ್ ತೆರಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈತ್ ಭಾಷೆಲೆನ್ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಪಾತೆರುನಂಚಿನ ನರಮಾನಿ ಬೆತೇರ್ಲಾ ಲೋಕೊಡೆ ತಿಕ್ಕುನ ಅಪರೂಪ.

ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲು ಮಲ್ಲ ಕವಿ. ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕವಿಕುಲೆನ ಸಾಲ್‌ಗ್ ಮೆರೆನ್ಲಾ ಸೇರ್ಸಾವೊಲಿ. ಕನ್ನಡೊಡು ಕೆಲವು ಸಂಕಲನೊಲೆನ್ ಆರ್ ಬೊಳ್ಪುಗ್ ಕನತ್ತೆರ್. ಆರೆನನೆ ರೀತಿದ ಶೈಲಿಡ್ ಚಂದಸ್ಸ್‌ಡ್ ಬೆರೆಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್.

ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಜೊತೆಟ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಕೆಲಸಲೆನ್‌ಲಾ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತ ನಿವಾರಣೆಗ್ ಪೇಚಾಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರೆ ಎನ್. ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆರ್ ಆರೆನ ಒಟ್ಟಿಗೆನೆ ಬೆಂದೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇಂಚಾದ್ ಆರ್ ಒರಿ ಕವಿ ಸಾಹಿತಿ ದೇಶಾಭಿಮಾನಿ ಪನ್ಪುನೆಟ್ಟ್ ದಾಲಾ ತೊಂದರೆ ಇಜ್ಜಿ.

ಇತ್ತೆ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯೊಗ್ ಸೇರ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂದಲಾ ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಅವು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಒಂಜಿ ಭಾಗ. ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲೆನ ಅಪ್ಪೆ ಭಾಷೆ ಕೊಂಕಣಿ ಆಂಡಲಾ ಆರ್ ನಾಡ್‌ದ ಭಾಷೆ ತುಳುತ್ತ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಮೋಕೆ ಅಭಿಮಾನ ದೀವೊನ್ನಾರ್. ಎನ್ನಪ್ಪೆ ಕೊಂಕಣಿತಿಗ್ಲಾ, ಈ ಮಣ್ಣ್‌ದಪ್ಪೆ ತುಳುವೆದಿಗ್ಲಾ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮಿರೆ ಪೇರ್ ಕಮ್ಮಿ ಆಯಿನೆಡ್ದಾವರ ಯಾನ್ ಸಾಂಕಣದಪ್ಪೆ ಕನ್ನಡೆತಿನ ಮಟ್ಟೆಲ್‌ಗ್ ಬೂರೊಡಾಂಡ್‌ಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆರ್ ಒಂಜಿ ತಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ಬರೆತೆರ್. ತೌಳವ ಮಾತೆಂದ್ ಒಂಜಿ ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಸುಗಿಪುದ ಗೀತೆನ್ ಕನ್ನಡೊದು ಬರೆತ್ತೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲು ಸುದ್ಧ ತುಳುವೆ.

ಇಂಚಿನ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿನ ಬಗೆಟ್ ಬೂಕು ಬರೆಯೊಡುಂದು ಕೆಂಡೊನ್ನಗ ಡಾ. ಕಿಶೋರ್ ಕುಮಾರ್ ರೈ ಶೇಣಿ ಮೇರ್ ಸಂತೋಷೊಡ್ ಒಪ್ಪೊಂದು ಪೊರ್ಲುದ ಬೂಕು ಬರೆದ್ ಕೊರ್ತೆರ್.

ಮೇರೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆಲು. ಡಾ. ರೈಕುಲು ಜಾನಪದದ ಮಿತ್ತ್ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ಉಳ್ಳಾಲ್ತಿ ಆರಾಧನೆ– ಇತಿಹಾಸ, ಪುರಾಣ ಮತ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನ ಪನ್ಪಿ ವಿಷಯೊಡ್ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ ಬರೆದ್ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪಡೆಯಿನಾರ್. ಜನಪದ ನಲಿಕೆಲೆನ ಮಿತ್ತ್ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿ ತೋಜಾಯಿನಾರ್. ಮಸ್ತ್ ಕಮ್ಮಟಲೆಡ್ ತುಳು ಕನ್ನಡ ವಿಷಯದ ಮಿತ್ತ್ ಪ್ರಬಂಧ ಮಂಡನೆ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ಅತ್ತಂದೆ ಮಸ್ತ್ ಬೂಕುಲೆಡ್, ಪತ್ರಿಕೆಲೆಡ್ ಲೇಖನಲೊನ್ ಬರೆಯಿನಾರ್. ಗೋಮಾಳದಿಂದ ಗಂಗೋತ್ರಿಗೆ, ಜೇನು ಸಾಕಣೆ, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಂಶೋಧನೆ ಅತ್ತಂದೆ ಡಾ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ. ಡಾ. ಅಶೋಕ ಆಳ್ವ, ಡಾ. ರಾಜಶ್ರೀ ಮೊಕೊಲೆನೊಟ್ಟುಗು ಸೇರ್‌ದ್ ಬರೆಯಿನ 'ತಿಬಾರ ಉಳ್ಳಾಯ ಕೊಡಮಣಿತ್ತಾಯ ಮತ್ತು ಪರಿವಾರ ದೈವಗಳು' ಬೂಕುಗು 'ಪುಸ್ತಕ ಸೊಗಸು' ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನಾರ್. ಕುಡಲದ ಸಂತ ಅಲೋಶಿಯಸ್ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜಿದ ಡೀನ್ ಆದ್ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥೆ ಆದ್‌ಪ್ಪುನೊಟ್ಟುಗು ಕಾಲೇಜಿಡ್ ತುಳುಕೂಟನ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗಾದ್ ಪುಣೆವೊಂದುಪ್ಪುನಾರ್.

ಈ ಬೂಕುನ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪುಯೆರೆ ಅವಕಾಶ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಬಿ. ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ಅಂಚನೆ ಸರ್ವಸದಸ್ಯೆರೆಗ್ಲಾ ಸೊಲ್ಮೆಲು. ಬೂಕು ಪೊರ್ಲುಡು ಪೊಲಿಗೆಡ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ನ ಆಕೃತಿ ಪ್ರಿಂಟ್ಸ್‌ದ ಕಲ್ಲೂರ್ ನಾಗೇಶ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೂಟದಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಕುಡಲ
೨.೧೦.೨೦೧೧ **ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್**

ಪೈಕುಲೆನ್ ಓದ್ಯೆರೆ ದುಂಬು...

ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲೆನ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಒಂಜಿ ಬೂಕು ಬರೆವೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಒತ್ತಾಯ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರಿಕಾರ್ ಆಯಿನ ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ಮೇರ್. ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲೆನ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಬರೆವೊಡು ಪನ್ನಗ ಒಂಜಿ ನೆಲೆಟ್ಟ್ ಸಂತೋಸ್ ಆಂಡಲಾ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಆಯಿನ ಇರ್ವತ್ತರಡ್ಡ್ ಬಾಸೆಲೆನ್ ಓದೆರೆ ಅಂಚನೆ ಬರೆಯೆರೆ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಇತ್ತಿನ ಪೈಕುಲೆನ್ ಅಜಿಪ್ಪ ಪುಟೊಟ್ಟು ಎಂಚ ಬರೆಪುನೆ ಪನ್ಪಿ ಯೋಚನೆ ಎನ್ನ ಉಡಲ್‌ದುಲಾಯಿ ಕೊರೆಯರೆ ಸುರುವಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡಲಾ ಧೈರ್ಯೊಡೆ ಈ ಕೆಲಸನ್ ಒತ್ತೊಂಡೆ.

ಪೈಕುಲು ತುಳುಬಾಸೆದ ಬಗೆಟ್ಟ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಮಲ್ತಿ ಸಂಶೋಧನೆ, ತಿರ್‌ಗಿನ ಜಾಗ್, ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತಿ ವಿಸಯೊದ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಬರೆಂಡನೆ ಅವು ಕೆಲವು ನೂದು ಪುಟಕ್ಕ್‌ಲ್ ಅವುಂಡು. ಅಂಚಿನ ಪೈಕುಲೆನ ತುಳುಬಾಸೆದ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬರವುದ ಕೆಲವು ಭಾಗೊನಂಡಲಾ ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಪನ್ಪಿ ಬೂಕುಡು ಬರೆಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಅಂಡ್ ಪನ್ಪಿ ಸಂತೋಸ್ ಎಂಕ್ ಉಂಡು.

ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲೆನ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಬೂಕು ದುಂಬೇ ಬರೊಡಂಡ್ ದಾಯೆಪಂಡ ಇತ್ತೆ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯೊಗ್ ಸೇರ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂದಲಾ ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಅವು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಒಂಜಿ ಭಾಗ. ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲೆನ ಅಪ್ಪೆ ಭಾಷೆ ಕೊಂಕಣಿ ಆಂಡಲಾ ಆರ್ ನಾಡ್‌ದ ಭಾಷೆ ತುಳುತ್ತ ಬಗೆಟ್ಟ್ ವಿಶೇಷ ಮೋಕೆ ಅಭಿಮಾನ ದೀವೊನ್ನಾರ್. ಎನ್ನಪ್ಪೆ ಕೊಂಕಣಿತಿ ಅಂಡಲಾ, ಈ ಮಣ್ಣ್‌ದಪ್ಪೆ ತುಳುವೆದಿ ಎನ್ನ ಸಾಂಕಣದಪ್ಪೆ ಕನ್ನಡೆತಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆರ್ ಬರೆತೆರ್. ತೌಳವ ಮಾತೆಂದ್ ಒಂಜಿ ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಸುಗಿಪುದ ಗೀತೆನ್ ಕನ್ನಡೊದು ಬರೆತ್ತೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲು ಸುದ್ಧ ತುಳುವೆ. ಅಂಚಾದ್ ಅರೆನ್ ತುಳುವೆರಾಯಿನ ನಮ ಏಪೊಗ್‌ಲಾ ಮರಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ತುಳುಬಾಸೆದ ಮಿತ್ತ್, ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮಿತ್ತ್ ಪೈಕುಲು ಬೆಂದಿನ ತುಳುಟ್ಟ್ ಮಲ್ಲ ಬೂಕಾದ್ ಬರಡ್ ತುಳುತಕ್‌ಲೆಗ್ ಅರೆನ ಬೆನ್ನಿದ ಪ್ರಯೋಜನ ತಿಕ್ಕಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಕೆಂಡೊನುವೆ.

ಈ ಬೂಕುನು ಬರೆಯೆರೆ ಅನುವು ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆಗ್, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಬೊಕ್ಕ ಸರ್ವ ಸದಸ್ಯೆರ್‌ನಕ್ಲೆಗ್ ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೊಂದು, ಬೂಕುನು ಓದಿ ಬೊಕ್ಕ ಒಂಜಿ ಸಾಲ್ ಎಂಕ್ ಬರೆಲೆ. ದುಂಬುಗು ಅನುಕೂಲ ಅಪುಂಡು.

02.10.2011 **ಡಾ. ಕಿಶೋರ್ ಕುಮಾರ್ ರೈ., ಶೇಣಿ**

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆನ ಪಾತೆರೊ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿನ್ ಪುಟ್ಟು ಪಾಡಿಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಬರವು-ಸರವುದ ಬೇಲೆಗ್ ರಾಜಗದ್ದಿಗೆದ ನಿರೆಲ್‌ದ ಆಯ ರೂಪು ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ತುಳುತ್ತ ಬೇಲೆ ಬಜೀ ದಿಕ್ಕೆದ ಕೋಡಿಡ್, ಕಂಡದ ಕಲಟ್ಟ್, ಕಾಡ್‌ದ ಪುಡೆ ನೀರ್‌ದ ಬರಿಟ್ಟ್ ಆವೊಂದಿತ್ತಿನವು ಪೇಂಟೆದ ಮರ್ಜಿದ ನಡುಟ್ಟು ಆಪಿನಲಕ್ಕಾಂಡ್.

ಸಾರಸಾರ ವರ್ಸೊದ ಪಿರಾಕ್‌ದ ತುಳು ಜನೊಕುಲು ಬೆಂತಿ ಬೇಲೆಲೆನ್ ಬೊಲ್ಪುಗು ಕನಪಿನ ಅಕ್ಲೆನ ನೆಂಪು ಮಲ್ಪುನ ಬೇಲೆಲಾ ಸುರು ಆಂಡ್. ಅಂಚ ಅಕಾಡೆಮಿದ ನಿರೆಲ್‌ಡ್ ನಡತ್‌ಬತ್ತಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ಬದ್‌ಕ್ ಬರವುಲೆನ್ ಕಾಯಿ ಕಡೆಪಿನನೇ ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರೆ ಮಾಲೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲು ಒಂಜಿ ಲೆಕ್ಕೊಡು ತುಳು ಅಪ್ಪೆನ ಕಡೀರ ಮಗೆ. ಮದ್ರಾಸ್ ಸರಕಾರದ ಕಾಲೊಡು ಕನ್ನಡಪ್ಪೆನ ಬಾಲೆಗ್ ಸೇರಿನ ಸುರುತ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಬಿರ್ದ್. ಬಹುಭಾಷಾ ವಿದ್ವಾಂಸೆ ಆದ್ ಲೋಕದ 22 ಭಾಸೆಲೆನ್ ಪಾತೆರ್ರೆ, ಬರೆಯರೆ, ಓದರೆ ತೆರಿದಿನಾರ್. ಕವಿ, ವಿದ್ವಾಂಸೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರೆ. ಇಂಚಿತ್ತಿ ತುಳುವೆ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈಕ್ಲೆನ್ ತುಳುವೆರ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ತುಳು, ಕೊಂಕಣಿ, ಕನ್ನಡ ಈ ಮೂಜಿ ಬಾಸೆದಕ್ಲುಲಾ ಮದಪ್ಪಂದೆ ಮಾನಾವೊಡು.

ಗೋವಿಂದ ಪೈಕ್ಲೆನ ನಡತ್ ಬತ್ತಿಸಾದಿ ದಾದ? ಆರೆನ ಬದ್‌ಕ್ ಬರವು ದಾದ? ಅವೆನ್ ಆಜತ್ತ್‌ದ್ ಬರೆಪಿನಾಂಡ ಯೇರ್‌ಂದ್ ಕೇನ್ನಗ ಸುರುಟ್ಟು ಕೇಂದ್ ಬತ್ತಿನ ಪುದರ್ ಡಾ. ಕಿಶೋರ್‌ಕುಮಾರ್ ರೈ ಶೇಣಿ. ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ತುಳು ಜನಪದ ನಲಿಕೆಲೆನ್ ವಿಶೇಷವಾದ್ ಪೊಸ ಮರ್ಗಿಲ್ಡ್ ತೂವರೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇತ್ತಿನಾರ್ ಡಾ. ರೈಕುಲು. ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ್ರೆನ ನಿರ್ದೇಶನೊಡು 'ಉಳ್ಳಾಲ್ತಿ ಆರಾಧನೆ' ಪನ್ಪಿ ವಿಷಯೊಡು ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಮಲ್ದಿನಾರ್. ಕುಡ್ಲದ ಸಂತ ಅಲೋಶಿಯಸ್ ಕಾಲೇಜಿಡ್ ಉಪನ್ಯಾಸಕೆರಾದ್ ಸೇವೆ ಮಲ್ಪುನಾರ್. ಯೇತೋ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆತಿನ ಅನುಭವ ಇತ್ತಿನಾರ್. ತುಳುಕ್ಕಾತ್ರ ಬದುಕುನಾರ್. ಗೋವಿಂದ ಪೈಕ್ಲೆನ ಬೂಕು ಬರೆಯರೆ ಒತೊಂಡೆರ್. ಆಯ್ಕಾತ್ರ, ಮಾತ ತುಳುವೆರೆನ ಪರವಾದ್, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರನ ನೆಲೆಟ್ಟ್ ಡಾ. ಕಿಶೋರ್ ಕುಮಾರ್ ರೈ ಶೇಣಿ ಮೆರೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ.

'ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್' ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆ ಬೊಲ್ಪುಗು ಬರ್ರೆ ಪೊಣೆತಿನಕುಲು ದಿಂಜ ಜನ. ಉಂದೆತ ಜಬದಾರಿಗೆದ ಮಣೆಟ್ಟ್ ಕುಲ್ದು ಅಚ್ಚಿಮಲ್ಪರೆ ಅನುಕೊರಿನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಬಿ. ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ, ಅಂಚೆನೇ ನಮ್ಮ ಸದಸ್ಯೆರೆಗ್‌ಲಾ ಸೊಲ್ಮೆದ ನುಡಿಕ್ಕುಲು. ಪೊರ್ಲುಡು ಅಚ್ಚಿಮಲ್ತ್ ಕೊರಿನ ಆಕೃತಿ ಪ್ರಿಂಟ್ಸ್‌ದ ಕಲ್ಲೂರು ನಾಗೇಶೆರೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೂಟದಕ್ಲೆಗ್‌ಲಾ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ.

ಜಾಗೆ: ಕುಡ್ಲ **ಉಮಾನಾಥ ಎ. ಕೋಟ್ಯಾನ್**
೧೫-೩-೨೦೧೨ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ತುಳುವಪ್ಪೆ

ಜಯ ಜಯ ಸಿರಿ ತುಳುವಪ್ಪೆ॥ಪ॥
ಸುಗಿಪುವೆ ಪೆರಿಯಾಕುಲೆನಪ್ಪೆ
ಲೋಕೊಗು ಮುವ್ವಲ ಬೊಲ್ಪುನೆ ಕೊರೊಡಪ್ಪೆ ॥ಅ.ಪ.॥

ರಾಮೆನೆ ಕುಡರಿನ್ ದರ್ನಗ ಕಡಲುಡೆದೀ ಮಣ್ಣಿಂಚಿಗ್ ಬತ್ತ
ಭಾರತದಪ್ಪೆನ-ತುಡೆರಡ್ಡೊಂಜಾದೀ ಉದಿತ॥
ಸಹ್ಯ ಬೀಣೆದ ತಂತಿಡ್ ದುನಿತ। ದಿಕ್ಕದಿಕ್ಕಗ್ ಪನಿನೀರ್ ಮೈಂದ್‌ನ್ ತಲಿತ।
ಪೊಸರುತುಗಾಯನ ಕಿಲೆತ। ಕಡಲ್ ಬಾನೊನು ಸೂಕೆಡ್ ಪೂದಿತ ॥ 1 ॥

ಸತಿಯಪುತ್ರೆರೆ ಅರಂತಡೇ ತೆನ್ಕಾಯಿಸಾತೆರೆ ನಿಲೆಇಡೆ। ಆಲೂಪೆರಿಲ್ಲಡೆ
ಪಾಂಡ್ಯೆರೆಗೆಲುನಡೆ। ಕನ್ನಡದರಸುಲೆನೆರೆಕರೆ ದಾಲಡೆ
ಬಂಗೆರ್ ಚೌಟೆರ್ ಭೈರವ ಅಜಿಲೆರ್ ಸಾಮಂತೆರೆಗಿಂಬೇ।
ತುಳುವೆರ್ ಪರಜನ ಭೇದೊನೆದಾಂತೆನೆ ಮಾತೆರೆಗೀ ಅಂಬೇ ॥ 2 ॥

ಗುಡಿಕುಲೋ ಧರ್ಮೊದ ಪಡಿಕುಲೋ ಪುಣ್ಯ ಸೀರ್ತೊದ ಗಿಂಡೆ ಸುದೆಕುಲೋ
ಬಸದಿಲೊ ಕನಕಲ್ಲಾದ್‌ಲ ನಿಲ ಪುಡದುಂತಿನ ಗುಮ್ಮಟೆರೊ
ನಿನಮೆಯ್ ಕೊಕ್ಕೆರ್ ದುಂತುದು ಪಸರಿನ ಪಜಿರ್‌ದ ಕುರೆಲೋ
ಬದ್ಕದ ರಾಗೊಡು ಪಾರ್ದನ ಪನ್ಪಿನ ಪಶುಪಕ್ಕಿಲು ಪಾಂತೆಲೆ ಪೊರ್ಲೋ ॥ 3 ॥

ಹಿಂದೂ ಮುಸ್ಲಿಂ ಜೈನ ಕ್ರೈಸ್ತೆರ್ ಒಂಜೇ ಬಂಧುಲು ನಮ್ಮಾ
ಕರ್ತೆ ಒರಿಯೆ ಮಾತೆರೆಗೊರ್ತಿಯೆ ಅಪ್ಪೆ ತುಳುನಾಡಮ್ಮ
ಬಾರಿಪಿರಾಕ್‌ದ ಭೂಮ್ಯಪ್ಪೆ ತೂವೊನು ಪುರು ಜೊಕ್ಲೆನ ಬಳಕೆ
ತಲ್ಮೆನ ಕೆದುಕಿತ್ತಿ ತಾಮರೆ ಮೋಕೆ ನಿನ್ನೆದೆ ತೊಟ್ಟಿಲ್ಡ್ ತೂಂಕುನ ಬಯಕೆ ॥ 4 ॥

ಕುಸಿತ ಬದ್‌ಕೆಂಕೆನ್ನ ಅರಳುವೆ ತುಳುತೆಲಿನೀರ್‌ದ ಕೆದುಟೆ
ಎಸಳುದರಡ್ ನಿನ ಪಾದೊಗು ಕಮ್ಮೆನೊ ಪಸರಡ್ ನಿಲಟೆ
ನಟ್ಟೊನುವೆ ಈ ಎನ್ನ ಕಡನಗ ಜಕ್ಕೆಲ್ದೊಚ್ಚಿದ್ ಮಾನಾಲ
ನಿನ್ನುಡಲ್‌ಡೆ ಪಿರಪುಟ್ಟುದು ಬರ್ಯರೆ ಎಡ್ಡೆ ಮದಿಪುನೆ ಕೊರ್ಲ ॥ 5 ॥

ಈ ತುಳುನಾಡಪ್ಪೆನ ಸುಗಿಪುನು ಕನ್ನಡೊಡ್ ತೌಳವ ಗೀತೆಂದ್ ಬರೆತಿನಾರ್ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲು. ನೆನ್ನ್ ತುಳುಕ್ಕು ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ಕವಿ ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್. ಈ ಕಬಿತೊನು ಓದುನಗ ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲೆಗ್ ತುಳುನಾಡ್ದ ಮಿತ್ತ್ ಏತ್ ಮೋಕೆ ಅಭಿಮಾನೊ ಇತ್ತ್ಂಡ್‌ಂದ್ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ಅರೆನ ಅಪ್ಪೆ ಭಾಷೆ ಕೊಂಕಣಿ ಆಂಡಲಾ ಆರ್ ತುಳುನಾಡ್ದ ಸುಪುತ್ರೆ. ಆರ್ ತುಳುವೆ

ಪನ್ಪುನೆಕ್ ದಾಲಾ ಸಂಶಯ ಇಜ್ಜಿ.

ಇಂಚ ತುಳುನಾಡಪ್ಪೆಗ್ ಸುಗಿತೊನು ಬರೆತಿನ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲು ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್ಟ್ ಎಂಕ್ ದಿಂಜ ಅಪ್ಪೆ ಅಡಿಕುಲು. ಅವು ಎನ್ನ ಪುಣ್ಯ ಪನ್ತೆರ್. "ಕೊಂಕಣಿ ಎನ್ನ ಪೆದ್ದಿ ಅಪ್ಪೆ, ತುಳು ಎನ್ನ ಭೂಮಿಯಪ್ಪೆ ಕನ್ನಡ ಎನ್ನ ತಾಂಕನದ ಅಪ್ಪೆ" ಪಂತೆರ್. "ಎನ್ನ ಪೆದ್ಯಪ್ಪೆ, ಭೂಮಿಯಪ್ಪೆನಕಲೆಗ್ ಒಂತೆ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಮಿರೆಪೇರ್ ಇತ್ತುದುಂಡ ಎಂಕ್ ತಾಂಕನದ ಅಪ್ಪೆ ಬೊಡ್ಚಿತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದೇ ಮೊಕುಲು ಬಾಲೆ ಬದುಕೊಡ್‌ಂದ್‌ದ್ ಕನ್ನಡಪ್ಪೆನ ಜಕ್ಕೆಲ್‌ಗ್ ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಈ ಅಪ್ಪೆ ಪಯಸ್ವಿನಿ. ಏತೋ ಕಾಲರ್ದ್ ಏತೋ ಕವಿಕುಲೆನ್ ತನ್ನ ಜಕ್ಕೆಲ್‌ಡ್ ಪಾಡ್ದ್ ಮಾನಾಯಿನಾಲ್. ಅಲೆನ ಮಿರೆಪೇರ್ ಏಪೊಲಾ ಆಜುನೆಂದೇ ಇಜ್ಜಿ. ಆಲ್ ಎನನ್ ಮೋಕೆಡ್ ತೂಯಲ್. ಅಲೆನ ಅರ್ತಿ ಪಿರ್ತಿದ ಕೊಂಡಾಟೊನು ಯಾನ್ ಏಳೇಲ್ ಜನ್ಮೊಗುಲಾ ಮದಪ್ಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಆರ್ ಕೊಂಕಣಿ, ತುಳು, ಕನ್ನಡದ ಮಿತ್ತ್ ಇತ್ತಿನ ಮೋಕೆ ಅಭಿಮಾನೊನು ತೋಜಾದ್ ಕೊರ್ತೆರ್.

ಮಂಜೇಶ್ವರ ಇತ್ತೆ ಕೇರಳಗ್ ಸೇರ್‌ದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ದುಂಬು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆದ ಒಂಜಿ ಭಾಗ. ತುಳುನಾಡ್‌ಂದ್ ಪನ್ನಗ ನಮ ಬಜಿ ಉಡುಪಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಲೆನ್ ಮಾತ್ರ ಪನ್ಪುಜ. ಕಾಸರಗೋಡು ಜಿಲ್ಲೆನ್‌ಲಾ ಸೇರ್ಸವನೊವ. ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲು ಮಂಜೇಶ್ವರೊಡು ಪುಟ್ಟಿನಾರ್ ಅಂಚಾದ್ ಆರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಒರಿ ಪೆರ್ಮೆದ ಸಾಹಿತಿ, ಕವಿ, ಸಂಶೋಧಕೆ, ಚಿಂತನಕಾರೆ ಆತೇ ಅತ್ತ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರೆ. ಆರ್ ಭಾರತದ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ದೇಶ ವಿದೇಸೊಲೆನ ಬಾಸೆಲೆನ್ ಮಾತ ಓದುದು ಬರೆಯೆರೆ ತೆರಿಯೊನ್ನ ಮಲ್ಲ ಬಹುಭಾಷಾತಜ್ಞೆ, ಇರ್ವತ್ತರಡ್ದ್ ಬಾಸೆಲೆನ್ ತೆರಿನಾರಾಂಡಲಾ ಆರ್ ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಮಗೆ. ಅಂಚಾದ್ ಆರ್ ತುಳುವೆ. ತುಳು ಬಾಸೆ, ತುಳುನಾಡ್, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಚರಿತ್ರೆ, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಸುರುತ ಸಂಶೋಧಕೆ. ಇತ್ತೆ ಏರ್ ತುಳು ಕನ್ನಡದ ವಿಷಯೊಡು ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ಪುನಗಲಾ ಆರ್ ಬರೆತಿನ ಬೂಕುಲೆನ್ ಓದಂದೆ ಸಂಶೋಧನೆಗ್, ವಿಮರ್ಶೆಗ್, ನಿರ್ನಯೊಗು ಬರಿಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯನೇ ಇಜ್ಜಿ.

ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲು ಸುರುತ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಮಾನಾದಿಗೆದ ಬಿರ್ದ್‌ನ್ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರಕಾರೊಡು ಪಡೆಯಿನಾರ್. ಆರ್ ಜಗತ್ತ್‌ದ ಇರ್ವತ್ತರಡ್ದ್ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಬರೆಯೆರೆ ಓದ್ಯರೆ ತೆರಿನ ಜಗತ್ತ್‌ದನೇ ಒರಿ ಮಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸೆ. ಕನ್ನಡೊದ ಮಲ್ಲಸಾಹಿತಿ.

ಪೊಲಬು

ಮಂಜೇಶ್ವರದ ಊರುಡು ಇತ್ತೆಲಾ ಅರೆನ ಇಲ್ಲ್‌ನ್ ತೂವೊಲಿ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ ಅಯಿನ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ ಕೇರಳ ಸರಕಾರೊಗು ಬೆರಿಸಹಾಯೊ ಕೊರ್ದ್ ಆರೆನ ಪುದರ್‌ಡ್ ಮಂಜೇಶ್ವರಡೇ ಒಂಜಿ ಕಾಲೇಜಿಲಾ ಕಟ್ಟದ್‌ಂಡ್.

ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲೆನ ಮುಖಚರ್ಯೆ ಏರ್‌ಲಾ ಮದಪುನವೇ ಅತ್ತ್. ಸಾಮಾನ್ಯ

ಎತ್ತರದ ಗಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟಾಯಿನ ಸರ್ರೊ. ಉರುಂಟು ಮೋನೆ, ದಪ್ಪ ಮೀಸೆ. ಬೊಲ್ದು ಪಂಚೆ ಅಯಿತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಮೈಕೊಂಜಿ ಸಾದಾ ಬಣ್ಣದ ಜುಬ್ಬ. ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕನ್ನಡಕ, ಬರೆಯೆರೆ ಕುರ್ಸಿ ಡೆಸ್ಕ್. ಪುರುಸೊತ್ತುಡು ಕುಲೊನಿಯೆರೆ ಆರಾಮ ಕುರ್ಸಿ ಉಂದು ಪೈಕುಲೆನ ರೂಪೊ ಸುರ್ಪೊ.

ಪುಟ್ಟು, ಬಳಕೆ

ಕಿಸ್ತಶಕ 1883ನೇ ಇಸವಿ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗೊಲ್ದ 23ನೇ ದಿನ ಕುಡ್ಲದ ಶ್ರೀಮಂತೆರಾಯಿನ ಸಾಹುಕಾರ ಬಾಬಾ ಪೈಕುಲೆನ ಮನೆತನದ ಶ್ರೀ ಸಾಹುಕಾರ ತಿಮ್ಮ ಪೈ ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರೀಮತಿ ದೇವಕಿಯಮ್ಮನ ಮಗೆ ಆದ್ ಮಂಜೇಶ್ವರಡ್ ಪುಟ್ಯೆರೆ. ಮಂಜೇಶ್ವರ ಅಪ್ಪೆನ ಇಲ್ಲ್. ಅಪ್ಪೆ ಮಂಜೇಶ್ವರಡ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ಶ್ರೀಮಂತೆರಾಯಿನ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಶ್ಯಾನುಭಾಗೆರೆ ಮಗಳ್ ದೇವಕಿಯಮ್ಮ. ಅಮ್ಮೆರೆನ ಇಲ್ಲ್ ಕುಡ್ಲಡೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲು ಬೊಕ್ಕ ಅರೆನ ಮೆಗ್ಯಡಿಕುಲಾಯಿನ ನಾರಾಯಣ ಪೈ, ಅನಂತ ಪೈ, ಸುಬ್ರಾಯ ಪೈ ಬೊಕ್ಕ ಮೂಜಿ ಜನ ಮೆಗಿದಿನಕುಲು ಪುಟ್ಟುದು ಬುಲೆಯಿನಿ ಮಂಜೇಶ್ವರದ ಇಲ್ಲಲೆ. ಕುಡ್ಲಡ್ ಕಲ್ತೊಂದು ಉಪ್ಪುನಗಲಾ ಶಾಲೆಗ್ ರಜೆ ತಿಕ್ಕ್‌ನಗಲಾ ಮಂಜೇಶ್ವರಗೇ ಬತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲೆನ ಪುದರ್‌ದ 'ಮಂ', 'ಎಂ' ಉಂದು ಅಮ್ಮೆರೆನ ಇಲ್ಲ್ ಕುಡ್ಲನ್‌ಲಾ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲ್ ಮಂಜೇಶ್ವರನ್‌ಲಾ ಒಂಜೇ ವಿದೊಟ್ಟ್ ತೋಜಾವುಂಡು. ಕುಡ್ಲ ಅಮ್ಮೆರೆ ಇಲ್ಲ್ ಅಂಡಲಾ ಮಂಜೇಶ್ವರಡೇ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಅರೆನ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಬೇಲೆಲೆನ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತ್‌ನೆರ್ದ್ ಆದ್ ಆರ್ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಪಂಡ್‌ದೇ ಪುದರ್ ದೆತೊಂಡೆರ್. ಒಂಜಿ ಲೆಕ್ಕೊಡು ಆರ್ ಕುಡಲದ ತಿಮ್ಮ ಪೈಕುಲೆನ ಮಗೆ ಆಯಿನೆಡ್ಡಾವರ ಮಂಗಳೂರು ಗೋವಿಂದ ಪೈಲಾ ಅಂದ್‌ಂದ್ ಪನೊಲಿ.

ಬಾಲ್ಯ

ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲೆನ ಸುರುತ ಬರವು ಕುಡ್ಲದ ಮಿಶ್ಯನ್ ಸಾಲೆಡ್ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಹೈಸ್ಕೂಲುದ ಕಲಿಕೆ ಕೆನರಾ ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ಡ್ ಆಂಡ್. ಕನ್ನಡಡೇ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ನನೊರಿ ಬರವುದ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್. ಕಾಮತೆರ್‌ಲಾ ಇಂಬೆರೆನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕಲ್ತಿನಾರ್. ಬಂಟ್ವಾಳ ವಾಮನ ಬಾಳಿಗೆರ್, ಬಂಟ್ವಾಳ ಪುಂಡರೀಕ ಬಾಳಿಗೆರ್ ಮೆರೆನ ಕನ್ನಡದ ಮಾಸ್ಟ್ರನಕುಲು ಆದಿತ್ತೆರ್. 1899ಟ್ ಕೆಲವು ಜನ ಸಾಲೆದ ಜೊಕುಲು ಸೇರ್‌ದ್ (ಕರ್ನಾಟಕೋಡೇ ಅತ್ತ್‌ಂಡ) ತುಳುನಾಡ್‌ಡೇ ಸುರುತ ಸುದ್ದಿಪತ್ರಿಕೆ ಆಯಿನ 'Tngel' ಪನ್ಪಿನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕೈ ಬರವುದ ಪತ್ರಿಕೆನ್ ಕನತ್ ದಿತ್ತೆರ್. ಆಯಿಟ್ ಪೈಕುಲೆನ, ಕಾಮತೆರ್‌ನ ಕವಿತೆಲು, ಲೇಖನೊಲು ಬರೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಶಾಲೆ ಇಜ್ಜಂದಿನ ಪೋರ್ತುಡು ಮಂಜೇಶ್ವರೊಗು ಬರೊಂದಿತ್ತಿನ ಪೈಕುಲು ದಶಾವತಾರದ ಆಟೊಲೆನ್ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಟೊಲೆಡ್ ಇತ್ತಿನ ಪ್ರಸಂಗದ ಪದ್ಯೊಲು, ಚೆಂಡೆ, ಮದ್ದಳೆ, ವಾದ್ಯೊಲು ಪೌರಾಣಿಕ ವೇಷಭೂಷಣ, ನಲಿಕೆ, ಪಾತೆರೊಲು ಪೈಕುಲೆನ ಉಡಲ್‌ಡಿತ್ತಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೋಕೆನ್

ನನಲಾತ್ ಎಚ್ಚಾವೊಂದು ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಉಂದೆರ್ದ್ ಉಮೇದ್ ಪಡೆಯಿನ ಆರ್ 1895ಟ್ ಒಂಜಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗನ್ ಬರೆಯೆರ್. ಆ ಪೊರ್ತುಡ್ ಬತ್ತಿನ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ದಕ್‌ಲೆನ 'ಹಳೆಗನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣ ಸೂತ್ರಗಳು' ಪನ್ಪಿ ಬೂಕು ಅರೆಗ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ ಅಯಿತ್ತ ಛಂದೊಬಾಗೊನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ವೃತ್ತ, ಕಂದ, ಷಡ್ಪದಿಲೆಡ್ ಪದ್ಯ ಬರೆಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಆಯಿತ್ತ ಒಟ್ಟುಗು ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತ, ಗದುಗಿನ ಭಾರತ, ಶಬರಶಂಕರ ವಿಳಾಸ– ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯಲೆನ್ ಓದ್‌ದ್ ಅಯಿಟ್ಟ್ ಬತ್ತಿನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಛಂದಸ್ಸುನು ತೂದ್ ಅಂಚನೆ ಬರೆಯೆರೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ತೆರ್. ಪೈಕುಲು ಇಂಚ ಓದುದ್ ಬರೆಪುನ ವಿಷಯ ಅರೆನ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮಗ್ ತೆರಿದಿತ್ತ್‌ಜಿ. ಒಂಜಿ ಸರ್ತಿ ಅಣ್ಣೆ ಮೆಗ್ಯನಕ್‌ಲೆನ ನಡುಟ್ಟ್ ದಾದನ ಕಾರಣೊಗು ಲಡಾಯಿ ಬತ್ತ್‌ನ ಪೊರ್ತುಡು ಈ ವಿಷಯೊನು ಅಪ್ಪೆಡ ಮೆಗ್ಯನಕುಲು ದೂರು ಪಂಡೆರ್‌ಗೆ. ಪೈಕುಲೆನ ಅಪ್ಪೆ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಸಂಪ್ರದಾಯೊಡು ಬುಲೆಯಿನ ಪೊಂಜೋವು. ಆ ಕಾಲೊಡು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಮಲ್ಲ ಕವಿಕುಲಾದ್‌ತ್ತಿನ ಮೂಲ್ಕಿ ವಾಸುದೇವ ಪ್ರಭು ಪನ್ಪಿನಾರ್ ಯಕ್ಷಗಾನದ 'ಬಿಲ್ಲಹಬ್ಬ' ಪನ್ಪಿ ಪ್ರಸಂಗನ್ ಬರೆನಗ ಅರೆಗ್ ಮರ್ಲ್ ಪತ್ತ್ಂಡ್‌ಗೆ. ಆಯಿರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ 'ಸಮುದ್ರ ಮಥನ' ಪನ್ಪಿ ಪ್ರಸಂಗ ಬರೆದಾನಗ ಅರೆಗ್ ಪತ್ತಿನ ಮರ್ಲ್ ಬುಡ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಅಂಚಾದ್ ಪದ್ಯ ಬರೆಂಡ ಮರ್ಲ್ ಪತ್ತುಂಡು ಪಂದ್ ನಂಬುದಿತ್ತಿನ ಅಪ್ಪೆ ಪದ್ಯ ಬರೆಪುನ ಪೈಕುಲೆನ ಮರ್ಲ್‌ನ್ ಬುಡ್ಪಾಯೆರೆಗಾದ್ ಅರೆಗ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊರಿಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಆಯಿರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೆಲವು ಸಮಯ ಇಲ್ಲಲ್ ಪದ್ಯ ಬರೆಯೆರೆ ಆವಂದೆ ನಡತೊಂದು ಪೋನಗ, ಸಾದಿಬೀದಿದ್ ಪುರುಸೊತ್ತು ಆನಗ ಸಾಲೆಡ್ ಪದ್ಯ ಬರೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್.

1893ಡು ಕುಡಲಗ್ ಸಾಂಗ್ಲಿದ ಮರಾಠಿ ನಾಟಕ ಕಂಪೆನಿ ಒಂಜಿ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲು ಮರಾಠಿ ನಾಟಕ ತೂಯೆರ್ ಅಪಗ ಆರೆನ ಪ್ರಾಯೊ 10ವರ್ಸೊ. ನಾಟಕೊದ ಕೆಲವು ಪದೊ ಮನಸ್ಸ್‌ಡೇ ದೀವೊಂದು ಕತೆನ ಜೋಡ್ಸಾದ ಒಂಜಿ ನಾಟಕ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಅವು ಒಂಜಿ ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕ. 1895 ಮುಟ್ಟ ಒಯಿನ್‌ಲಾ ಕಾಕಜಿಡ್ ಬರೆತ್‌ಜಿ ಪಂದ್ ಆರ್ ಪಂಡೊನುವೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಅರೆಗ್ ಬರೆಯರೆ ಪೊಲಬು ತಿಕ್ಕ್‌ನೆ ಪಂಡ ನೂಲ ಮದಿಮೆದ ದೊಂಪಡ್ ಕೇಂಡಿನ ಪದೊಕುಲೆನ ಸಮ್ಮಂದ ದೀವೊಂದು ವೃತ್ತ, ಕಂದ ಛಂದಸ್ಸ್ ದೀವೊಂದು ಒಂಜಿ ನಾಟಕ ಬರೆಯೆರ್ ಅಪಗ ಆರೆಗ್ ಪದ್ರಾಡ್ ವರ್ಸೊ. ದಶಾವತಾರೊದ ಆಟೊಲೆನ್ ತೂದ್ ಮಸ್ತ್ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಪದ್ಯೊಲೆನ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಛಂದೋ ರೂಪಡ್ ಬರೆದ್ ಪರಿತ್‌ದ್ ದಕ್ಕಿನ ವಿಷಯೊನ್ ಅರೆನ ಆತ್ಮ ಕಥನೊಡು ಬರೆತೆರ್.

ಅರೆನ ಪದಿನಾಜಿನೆ ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯೊಡು ಪಂಡ 1899ಟ್ ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್‌ನ "Twelth Night"ದ ಸುರುತ ಅಂಕದ ಕೆಲವು ನೋಟೊಲೆನ್ ವೃತ್ತ, ಕಂದಡ್ ಬರೆಯಿನವು ಇತ್ತೆ ತಿಕ್ಕುಜಿ. ನಂಕ್ ಬೊಕ್ಕ ತಿಕ್ಕುನೆ ಪಂಡ 1900ನ ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗೊಳುಡು ಬರೆಯಿನ 'ಸುವಾಸಿನಿ' ಸುದ್ದಿ ಪತ್ರಿಕೆಡ್ ಅಚ್ಚಾಯಿನ ಮೂಜಿ ಕಂದ ಪದ್ಯೊಲು. ಆ ಪೊರ್ತುಡು ಪತ್ರಿಕೆ ನಡಪಾಯಿನ ಕಬಿತೆ ಬರೆಪುನ ಪಂತೊಡು ಸುರುತ ಇನಾಮು ಪೈಕುಲೆಗ್ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ್.

ಓದು-ಬರವು

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಆ ಪೊರ್ತುಡು ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯೊಗು ಸೇರ್ದಿತ್ತ್ಂಡ್. ರಾಜಧಾನಿಡ್ ಡಿಗ್ರಿ ಮಲ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿ ಕನ ಆ ಪೊರ್ತುದ ಜೋಕುಲೆಡ ಮಾತಾ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಅಂಚನೆ ಪೈಕುಲು ಮದ್ರಾಸ್‌ಡ್ ಬಿ.ಎ.ಗ್ ಸೇರಿನ ಪೊರ್ತು ಅವುಲು ಡಾ. ಎಸ್ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ (ನಮ್ಮ ದೇಶದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಆದಿತ್ತಿನಾರ್) ಬೊಕ್ಕ ಪೈಕುಲು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಓದಿನಕುಲು. ಮದ್ರಾಸ್‌ದ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಕಾಲೇಜಿದ ಮಲ್ಲ ಮಟ್ಟ್‌ದ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಂಚನೆ ಮದ್ರಾಸ್‌ದ ಬದ್‌ಕ್ ಪೈಕುಲೆನ ಅನುಭವನ್ ಬಾರಿ ಎತ್ತರೊಗು ಕೊನೊಂಡು. ಬಿ.ಎ.ಡ್ ಉಪ್ಪುನಗನೇ ಪೈಕುಲು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬಾಸೆಲೆನ್ ಓದ್ಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಲ್ಯಾಟಿನ್, ಫ್ರೆಂಚ್ ಇಂಚಿನ ಪಿದಯಿ ಊರುದ ಬಾಸೆಲೆನ್, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಬಂಗಾಳಿ, ಪಾಲಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಭಾರತೀಯ ಬಾಸೆಲೆನ್ ಕಲ್ತೊಂಡೆರ್. ಬಿ.ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಗ್ ಕುಲ್ಲುದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾಸೆದ ಪರೀಕ್ಷೆದ ಪ್ರಶ್ನೆಗ್ ಉತ್ತರ ಬರೆದ್ ಆನಗ ಅಮ್ಮೆರ್ ಹುಶಾರ್ ಇಜ್ಯಂದಿ ಸುದ್ದಿ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಪರೀಕ್ಷೆಲೆನ್ ಅರ್ದಡೆ ಬುಡುದು ಊರುಗು ಬತ್ತೆರ್ ಅಂಚ ಬತ್ತಿನಾರ್ ಬಿ.ಎ. ಪದವಿನ್ ಅರ್ದೊಡೆ ಬುಡಿಯೆರ್. ಪರೀಕ್ಷೆಗ್ ಬರೆಯಿನ ಸುರುತ ಬಾಗೊಗ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಮಟ್ಟಡೊ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಪದಕ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ್. ಆಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಬುಕ್ ಡಿಪೋರ್ದ್ ಬೋಡಾಪಿನಂಚನೆ ಬೂಕುಲೆನ್ ದೆತೊನಿಯೆರೆ ಆರೆನ ಹಿರಿಯಕುಲು ಪಂಡೆರ್, ಆರ್ ಬೋಡಾಯಿ ಬೂಕುಲೆನ್ ಕನತ್‌ದ್ ಓದ್ಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ದೇಶ ವಿದೇಶೊಲೆರ್ದ್‌ಲಾ ಬೋಡಾಪಿ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಬೂಕುಲೆನ್ ಕನಪಾದ್ ತೆರಿಯೊನೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಬಾಜೆಲ್‌ನ್ಲಾ ಕಮ್ಮಿ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್. ಇಂಚ ಓದ್‌ದ್ ಓದ್‌ದ್ ಮಾಮಲ್ಲ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಬುಳೆಪವೊನ್ನಾರ್ ಪೈಕುಲು.

ಬೂಕುಲೆನ ಸಂಗ್ರಹ, ಓದುನ ಅಭ್ಯಾಸ ಈ ವಿಷಯೊಲೆಗ್ ತಾರ್ಕಣೆ ಮಲ್ಪುಯೆರೆ ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲೆನೊಟ್ಟಿಗೆ ಬೇತೆ ಜನ ತಿಕ್ಕುಜೆರ್. ಎಂಚ ಕಡಲ್‌ಗ್ ಕಡಲೇ ಉಪಮೆನೋ ಅಂಚನೆ ಪೈಕುಲೆಗ್ ಪೈಕುಲೆ ಹೋಲಿಕೆ ಆದಿತ್ತೆರ್. ಒಂಜಿ ಬೂಕು ದೆತೊಂಡೆರ್ಂಡ ಆಯಿನ್ ಸುರುರ್ದ್ ಕಡೆ ಮುಟ್ಟ ಓದ್‌ದ್ ಅಯಿಟ್ಟ್ ನೇರಳೆಶಾಯಿಡ್ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಚಿನ್ನೆ, ಅಡಿಗೆರೆ ಪಾಡ್‌ದ್ ಅರೆನ ಯೋಚನೆನ್ ಪಂಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಉದಾರ್ಮೆಗಾದ್ ತೂಂಡ ಆರ್ 'ಕಿಟ್ಟೆಲ್- ಕೋಶ'ಡ್ ಪ್ರತಿ ಸಬ್ದೊಗ್‌ಲಾ ಪನ್ಪಿಲೆಕ ಅಕ್ಷರ ಬುಡಂದೆ ಅಡಿಕ್ ಗೆರೆ ಪಾಡ್‌ದ್, ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಗುರ್ತ ಪಾಡ್‌ದ್ ದೀತೆರ್. ಸುರುರ್ದ್ 1752 ನೆ ಪುಟ ಮುಟ್ಟ ನೇರಲೆ ಶಾಯಿಡ್ ಗುರ್ತ ಪಾಡ್‌ನೆನ್ ತೂಂಡ ಆರ್ ಬೂಕು ಓದುನ ವಿದಾನೊ ಎಂಚಂದ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಏರ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಅರ್ಥಕೋಶನ್ ಇಂಚ ಸುರುರ್ದ್ ಕಡೆ ಮುಟ್ಟ ಅಕ್ಷರ ಅಕ್ಷರ ಓದ್‌ದ್ ಗುರ್ತ ಮಲ್ಪುನ ನಮ್ಮ ಚರಿತ್ರೆಡ್ ಬೇತೆ ತಿಕ್ಕಂದ್. ಉಂದು ಒಂಜೆ ವಿಷಯೊಡು ಪೈಕುಲೆನ ಓದುದ ಗಾಂತ್, ಬಿತ್ತರ ವಾ ಮಟ್ಟ್‌ಡ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ನಮ ತೆರಿಯೊನೊಲಿ.

ಪೈಕುಲು ಸಂಸ್ಕೃತ, ಪ್ರಾಕೃತ, ಪಾಲಿ, ಹಿಂದಿ, ಬಂಗಾಳಿ, ಉರ್ದು, ಗುಜರಾತಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಆರ್ಯ ವರ್ಗದ ಬಾಸೆಲೆನ್, ಕನ್ನಡ, ಮಲೆಯಾಳ, ತಮಿಳ್- ಇಂಚಿತ್ತಿ ದ್ರಾವಿಡ ವರ್ಗದ ಬಾಸೆಲೆನ್, ಗ್ರೀಕ್, ಲಾಟೀನ್, ಇತಾಲಿಯನ್, ಫ್ರೆಂಚ್, ಜಪಾನ್

ಇಂಚಿತ್ತಿ ವಿದೇಸೊದ ಬಾಸೆಲೆನ್ ಇಂಚ ಒಟ್ಟು ಇರ್ವತ್ತರಡ್ಡ್ ಬಾಸೆಲೆನ್ ಓದ್ಯೆರೆ, ಬರೆಯೆರೆ, ಪಾತೆರೆರೆ ತೆರಿದಿತ್ತಿನಾರ್. ಆರೆರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಅತ್ತ್ಂಡ ದುಂಬು ಕನ್ನಡದ ಒರಿ ನರಮಾನಿ ಈತ್ ಬಾಸೆಲೆನ್ ತೆರಿದುಪ್ಪುನವೇ ಇಜ್ಜಿ ಪನ್ಪುನವು ಖಂಡಿತ.

ಬರವುದ ಪೊಸ ಮರ್ಗಿಲ್

ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಮುನ್ನೂರು ಶಿವರಾಮಯ್ಯೆರ್ ಪೈಕುಲೆಗ್ ಕನ್ನಡದ ಗುರುಕುಲು ಆದ್ ಇತ್ತೆರ್. 1899-1900ದ ಪೊರ್ತುಡು ದ್ವಿತೀಯಾಕ್ಷರ ಪ್ರಾಸ ಪನ್ಪಿನವು 'ಕನ್ನಡ ಪದ್ಯೊಲೆನ ಜುವ' ಪನ್ಪುನ ಮುಟ್ಟದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಈ ಪ್ರಾಸನ್ ಬುಡುದು ಬರೆಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪನ್ಪಿ ಭಾವನೆ ಮಾತ ಕನ್ನಡದ ಕವಿಕುಲೆಡ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಆಂಡ ಪ್ರಾಸ ಬುಡುದು ಬರೆಂಡ ದಾನೆ ತಪ್ಪು? ಪನ್ಪಿ ಭಾವನೆ ಪೈಕುಲೆಗ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಪ್ರಾಸ ಬಜೀ ಶಬ್ದಾಲಂಕಾರ ಆತೆ. ಆಯಿಟ್ಟ್ ಅರ್ಥ ಕೌಶಲ್ಯ ಅತ್ತ್ಂಡ ಭಾವನಾ ಪ್ರಚೋದನೆ ಆವಡ್ ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಇಂಚನೆ ಭಾರತದ ಬೊಕ್ಕ ಪರದೇಶದ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲೆನ್ ಬರೆಯಿನ ಮಹಾಕವಿಕುಲು ಏರ್‌ಲಾ ದ್ವಿತೀಯಾಕ್ಷರ ಪ್ರಾಸನ್ ದೀದ್ ಬರೆತ್‌ಜೆರ್ ಅಂಚಾದ್ ಕನ್ನಡದ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯನ್ ಮೀರ್‌ಂಡ ದಾನೆ? ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರ ಪೈಕುಲೆಗ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶ ರಾಯೆರ್ ಆ ಪೊರ್ತುಡೇ ಪುದರ್‌ಡ್ ಉಪ್ಪುನ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್, ಕವಿಕುಲು. ಅವತ್ತಂದೆ ಪೈಕುಲೆನ ಕನ್ನಡದ ಗುರುಕುಲು. ಅಂಚಾದ್ ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶ ರಾಯೆರೆಡ ಈ ವಿಷಯೊನು ಕೇಂಡೆರ್. ಅಯಿಕ್ಕ್ ಆರ್ ಆವು ಅತ್ತ್ಂಡ ಆವಂದ್ ಪನ್ಪುನ ಓವ್ವೆ ಒಂಜಿ ಉತ್ತರ ಪನಂದೆ ಆಡೆಗೆ ಐನ್ ಗಾಳಿಡ್ ತೇಲಾದ್ ಬುಡಿಯೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಅಯಿಡ್ಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಪೈಕುಲು ಈ ವಿಷಯದ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಏರ್‌ಡಲಾ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಮಲ್ಪಂದೆ ಪ್ರಾಸ ಬುಡುದು ಬರೆಪುನೆ ಬರೆಯಿನೆನ್ ಪರಿತ್‌ದ್ ದಕ್ಕುನೆ ಇಂಚನೆ ಕೆಲವು ಸಮಯ ಕಳೆಯೆರ್. 1911ನೇ ಇಸವಿದ ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗೊಳುಡ್ ಬರೋಡಾ ರಾಜ್ಯದ ನವಸಾರಿಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಪೊರ್ತುಡು ನನ ಮೀನಾ ಮೇಷ ಗೆನ್ಪುನೆ ದಾಯೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಧೈರ್ಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪ್ರಾಸ ಬುಡ್‌ದ್ ಬರೆಪುನೆ ಪನ್ಪಿ ದೃಢ ನಿರ್ಧಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ರವೀಂದ್ರೆರೆನ 'ಆಯಿಭುವನ ಮನೋಮೋಹಿನಿ' ಪನ್ಪಿ ಬಂಗಾಳಿ ಪದ್ಯೊನು ಪ್ರಾಸ ಇಜ್ಜಂದೆ ಕನ್ನಡಡ್ ಬರೆಯೆರ್. ಇಕ್ಬಾಲೆರೆನ 'ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ಹಮಾರ' ಪನ್ಪಿ ಉರ್ದು ಪದ್ಯೊನ್ ಕನ್ನಡಗ್ ಅನುವಾದ ಮಲ್ತೆರ್. 'ಹೊಲೆಯನು ಯಾರು?' ಪನ್ಪಿ ಅರೆನನೇ ಪದನ್ ಪ್ರಾಸ ಬುಡುದು ಬರೆಯೆರ್. ಈ ಮಾತ ಪದೊಕುಲು ಕುಡ್ಲದ 'ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿ' ಪತ್ರಿಕೆಡ್ ಅಚ್ಚಾಂಡ್. ಆ ಪೊರ್ತುಡು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಬಾರಿ ಬಾರಿ ವಾದ ವಿವಾದೊಲು ಸುರು ಆಂಡ್. ಆನಿ ಪೈಕುಲು ಒರಿಯೆ ಪರಿ ಮಲ್ತ್ ನುರ್ಕ್‌ದ್ ನಡತ್‌ನ ಸಾದಿ ಬೊಕ್ಕ ಬೊಕ್ಕ ರಾಜಮಾರ್ಗ ಆದ್ ಪೋಂಡು. ಆ ಪಾತೆರ 'ಇನಿ ಏಡ್ ಪೋಪುನ ಸಾದಿ ದುಂಬುಗು ಆನೆ ಪೋಪುನ ಸಾದಿ ಆಂಡ್' ಪನ್ಪಿನಂಚ ಆಂಡ್. ಆಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಕುಡ್ಲ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು, ಧಾರವಾಡ- ಇಂಚ ಮಾತ ಊರುದ ಕವಿಕುಲು ಪ್ರಾಸ ಬುಡುದ್ ಬರೆಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ

ಕಾವ್ಯಮಾರ್ಗೊಡ್ ಪೊಸ ಸಾದಿನ್ ತೋಜಾದ್ ಕೊರಿನ ಸುರುತಾರ್ ಪನ್ಪಿ ಪೆರ್ಮೆ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲೆಗ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್.

1925ಟ್ ಬಿ.ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ ಮೆರೆನ 'ಇಂಗ್ಲಿಷು ಗೀತಗಳು' ಪನ್ಪಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದ್ಯಲೆನ್ ಕನ್ನಡಗ್ ಅನುವಾದ ಮಲ್ತಿನ ಸಂಗ್ರಹ ಪ್ರಕಟವಾದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಒಂಜಿ ಸರ್ತಿ ಪೈಕುಲೆನ ಜೊತೆತ್ತಾರಾದ್ದಿತ್ತಿ ಎಂ.ಎನ್. ಪ್ರಭುಕುಲೆನ ಇಲ್ಲದ ಚಾವಡಿಡ್ ಕುಲ್ಲ್‌ದ್ ಪಾತೆರೊಂದು ಉಪ್ಪುನಗ ಪಂಜೆದಾರ್ ಸಾದಿಡೆ ಪೋಪುನ ತೋಜಿದ್ ಅರೆನ್ ಲೆತ್ತೆರ್. ಆರ್ ಬತ್ತೆರ್. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪಾತೆರೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಅರೆನ ಕಿಸೆಟ್ ಒಂಜಿ ಬೂಕ್ ತೋಜಿಲೆಕಾಂಡ್. ಅವು ದಾದ ಬೂಕು? ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೈಕುಲು ಕೇಂಡೆರ್. ಪಂಜೆದಾರೆಗ್ ದಾದ ನೆನೆಪಾಂಡ ದಾನ್ನ. 'ಈ ಐನ್ ತೂಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ' ಪಂಡೆರ್. ಕಿಸೆನ್ ಗಟ್ಟಿ ಪತೊಂದು ಪಿದಡಿಯೆರ್. ಪ್ರಭುಕುಲು ಒಂತೆ ಕುಸಾಲ್‌ದಾರ್. ಪಂಜೆದಾರೆನ ಪ್ರೀತಿದಾರ್‌ಲಾ. ಅರೆನ್ ಅಡ್ಡಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಆ ಬೂಕುನ್ ದೆತೊಂದ್ ಪೈಕುಲೆಡ ಕೊರಿಯೆರ್. ಬೂಕುನ್ ಪೈಕುಲು ತೂಯೆರ್. ಅವು 'ಶ್ರೀ' ಕುಲೆನ 'ಇಂಗ್ಲಿಷು ಗೀತಗಳು' ಅಡೆಮುಟ್ಟ ಅಯಿನ್ ಪೈಕುಲು ತೂದ್ ಇಜ್ಜಂಡ್. ಪುಟ ಪುಟ ತುವೊಂದು ಪೋಯೆರ್‌ಗೆ ಕೊಡಿರ್ದ್ ಕಡೆ ಮುಟ್ಟ ಪ್ರಾಸ ಒಲ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಪಂಜೆದಾರೆಡ ಪೈಕುಲು ಕೇಂಡೆರ್‌ಗೆ 'ದಾನೆ ಸ್ವಾಮಿ ಮೋನೆ ತೂದ್ ಮಣೆ ಪಾಡುವರ?' 'ಅತ್ತ್ ಮಾಮಿ ಪುಡತ್ತಿ ಪಾತ್ರನ?' 'ನನ ಆಂಡಲಾ ಒಪ್ಪುವರಾ?' ಅಯಿಕ್ಕ್ ಪಂಜೆದಾರ್ ಬಾಯಿನಿಲೆಕೆ ತೆಲಿತೆರ್ 'ನನ ಈ ಗೆಲ್ತ' ಪಂಡೆರ್‌ಗೆ. ಇಂಚ ಪ್ರಾಸ ತ್ಯಾಗದ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಪೈಕುಲು ಬೊಕ್ಕ ಪಂಜೆದಾರೆನ ನಡುಟ್ಟು ನಡತ್ತಿನನ ಪಾತೆರಕತೆನ್ ಪೈಕುಲು ಬರೆತ್ತೆರ್.

ಮದಿಮೆ

ಮದ್ರಾಸ್‌ದ ಕಾಲೇಜ್‌ಡ್ ಬಿ.ಎ. ಪದವಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗ್ ಬರೆವಂದೆ ಅರ್ದೊಡೆ ಊರುಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮಂಜೇಶ್ವರಡೇ ನಿಲೆ ಉಂತುನ ಪೈಕುಲೆಗ್ ಕೃಷ್ಣಾಬಾಯಿ ಪನ್ಪಿನಾರೆನ ಒಟ್ಟುಗು ಮದಿಮೆ ಆಂಡ್. ಕೃಷ್ಣಾಬಾಯಿಗ್‌ಲಾ ಸಾಹಿತ್ಯಡ್ ಮಸ್ತ್ ಆಸಕ್ತಿ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಅಯಿರ್ದಾದ್ ಕಂಡನಿನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೇಲೆಗ್ ಬುಡೆದಿ ಬಾರಿ ಬೆರಿಸಾಯ ಕೊರೊಂದಿತಗತೆರ್. ಕೃಷ್ಣಾಬಾಯಿ ಮರಾಠಿ ಬಾಸೆಡ್ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಪಡೆಯಿನಾರ್. ಅಂಚಾದ್ ಪೈಕುಲು ಮರಾಠಿನ್ ಕಲ್ತೆರ್. 1911ತ ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗೊಳುಡು ಪೈಕುಲು ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಳು ಬರೋಡಾ ರಾಜ್ಯದ ನವಸಾರಿಡ್ ಇತ್ತೆರ್‌ಗೆ, ಆ ಸಮಯಡ್ ಪೈಕುಲೆಗ್ ಕಾಕಾ ಕಾಲೇಲ್ಕರ್ ಮೆರೆನ ಒಟ್ಟುಗು ಉಪ್ಪುನ ಅವಕಾಶ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ್. ಕಾಲೇಲ್ಕರ್ ಮರಾಠಿ ಬಾಸೆದ ಬಾರಿ ಮಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಆದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಅರೆಡ ಮರಾಠಿ ಬಾಸೆನ್ ಸರಿಯಾದ್ ಕಲ್ಪುಲೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೈಕುಲೆನ ಬುಡೆದಿ ಕಾಕಜಿ ಬರೆದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಅಂಚಾದ್ ಯಾನ್ ಕೆಲವು ಮರಾಠಿ ಪದ್ಯೊಲೆನ್ ಅನುವಾದ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ತೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಾಲೇಲ್ಕರ್ ಅರೆನ ಒಂಜಿ ಬರವುಡು ಬರೆತೆರ್.

ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲು ಮಲ್ಲ ಇಲ್ಲಗ್ ಸೇರಿನಾರ್. ಅವತ್ತಂದೆ ಅಪ್ಪೆನ ಇಲ್ಲಲ್‌ರ್ದ್ ಬೋಡಾಪಿನಾತ್ ಸಾಯೊಲಾ ಅರೆಗಿತ್ತ್ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಬದ್‌ಕೆರೆ ಬೋಡಾದ್

ಓವ್ವೆ ಬೇಲೆ ಬೆನ್ಪುನ ಅಗತ್ಯೊ ಪೈಕುಲೆಗ್ ಇಜ್ಯಂಡ್. ಇಲ್ಲಲ್ ಅರೆನ ಮನಸ್‌ಗ್ ಬೋಡಾಪಿಲೆಕ ಉಪ್ಪುನ ಬುಡೆದಿ. ಅಂಚನೆ ಅರೆನ್ ಅರ್ತಿಪಿರ್ತಿಡ್ ತೂಪುನ ಮೆಗ್ಯ ಮೆಗ್‌ದಿನಕುಲು ಇತ್ತೆರ್. ಅಂಡ ಅರೆನ ಗೃಹಸ್ಥ ಜೀವನ ಮಾತ್ರ ದಿಂಜ ಸಮಯ ಪೊರ್ಲುಡೆ ಸಾಗ್‌ದಿಜಿ. 1910ಟ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆ ತೀರ್‌ದ್ ಪೊಂಡು. ಪೈಕುಲೆನ ನಲ್ಪತ್ತನಾಲನೆ ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯೊಡು ಪಂಡ 1927ಟ್ ಅರೆನ ಬುಡೆದಿ ಕೃಷ್ಣಾಬಾಯಿ ಉಬ್ಬೆಸ ರೋಗೊರ್ದ್ ತೀರ್‌ದ್ ಪೋಯೆರ್. ಪೈಕುಲೆಗ್ ಜೋಕುಲುಲಾ ಇಜ್ಯಂಡ್, ರಡ್ಡನೆ ಮದಿಮೆ ಆಪಿನ ಪ್ರಾಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ, ಆರೋಗ್ಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಆರ್ ರಡ್ಡನೆ ಮದಿಮೆ ಆಯಿಜೆರ್. ತೀರ್‌ದ್ ಪೋಯಿನ ಬುಡೆದಿನೇ ಇಡೀ ಜೀವನ ಪೂರ್ತಿ ನೆನೆತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಬೊಲ್ಪು ಮೂಡುನೆರ್ದ್ ದುಂಬೇ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ನಿಚ್ಚೊದ ಕೆಲಸ ಮುಗಿತ್‌ದ್ ಮೀದ್, ಪೂ ಕನತ್‌ದ್ ಬುಡೆದಿನ ಪೋಟೊಕ್ಕು ದೀದ್ ಮೌನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬೊಕ್ಕದ ಮುಪ್ಪತ್ತಆಜಿ ವರ್ಷಲಾ ತನ್ನ ತೀರ್‌ದ್ ಪೋಯಿನ ಬುಡೆದಿನ್ ನೆನೆತೊಂದೇ ಇತ್ತೆರ್. ಆರೆನ ನೆನಪುಗಾದ್ ಪದ್ಯೊಲೆನ್ ಬರೆಯೆರ್. ಆ ಪದ್ಯೊನೆ – 'ನಂದಾದೀಪ'

ಆಯಿತ್ತ ಸಾಲ್‌ಲ್ ಇಂಚ ಉಂಡು –

ನೀನಿನ್ನೆವರಮೆನ್ನ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ
ಬಾರೆಂದು ಕರೆದೆನಿಲ್ಲ
ನಿನ್ನ ನೆನವಂ ಗೂಡುಗೊಳದೆನ್ನ ದಿನವಿಲ್ಲ
ನೀ ನಲ್ಲಗಳೆದುದಿಲ್ಲ –

* * *

ಸಂದುವಾದಿನ ನನ್ನ ಕತ್ತಲೆಯ ಸೆರೆ ಎಲ್ಲಿ?
ನಿನ್ನ ಮಿರು ಮೋರೆಯೆಲ್ಲಿ?
ನನ್ನಕ್ಕರೆಯ – ಕೆರೆಯ ಹರೆಯ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನಿಲ್ಲಿ
ನಂದೆವೊಯಿದೊಯಿದೆ ಎಲ್ಲಿ?

* * *

ಇದೋ ನಂದಿದಳಿಯ ಗಡಾ ನಂದದದುತಾಪ
ದಿಂದ ಬೆಳ್ಳುರಿವ ನೆನಸು
ಸ್ನೇಹದೆದೆ ಬಟ್ಟಲಲಿ ಬೇಯೆ ನಂದಾದೀಪ
ಮಾದುದಿನ್ನೆನ್ನ ಮನಸು

(ಉಂದೆನ್ ತುಳುಕ್ಕು ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಅರ್ಥ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಆಪುಂಡು ಪನ್ಪಿ ದಿಟ್ಟಿಡ್ ಕನ್ನಡದ ಪದೊನು ಅಂಚನೆ ಕೊರ್ತೆ)

ಈ ಪದೊಟ್ಟು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪಂದ್ ಬರ್ಪಿನ ಪುದರ್ ಕೃಷ್ಣಾಬಾಯಿಗ್ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಲ್ ದೀತಿನ ಪುದರ್.

ಬುಡೆದಿ ತೀರಿ ಬೊಕ್ಕ ಪೈಕುಲು ಪದ್ಯೊಲೆನ್ ಬರೆಪುನೆನ್ ಕಮ್ಮಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸೋದನೆದ ಕಡೆಕ್ಕ್ ಮನಸ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ದಾಯೆಪಂಡ ಪದ್ಯೊಲೆನ್ ಬರೆಯೆರೆ ಪೊಂಡ 'ಕಾವ್ಯಗತಿ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಬೇನೆ ಕೊರ್ಪುನವು, ನವರಸ ಪೂರ್ಣವಾಯಿನ ಆಯಿಕ್ಕ್ ಮನಸ್ ಕೊರಿನಾತ್ ಸಂಸಾರದ ಕಳೆಯಿನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಲೌಕಿಕ ಸುಕೊತ್ತ ಬೇನೆ ಬರಿಯೆರೆ ಶುರು ಆಪುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಸೋದನೆಗ್ ಪೊಂಡ ಅವು ಸತ್ಯೊನ್ ತೆರಿಯೆರೆ ಸಾದಿ ಆಪುಂಡು. ಅವುಲು ಭಾವನೆಗ್ ಜಾಗೆ ಇಜ್ಜಿ. ಪೂರಾ ಸತ್ಯ ತೆರಿಯೆರೆ ಏಕಾಗ್ರತೆ ಬೋಡು. ಅಪಗ ಪಿರಾಕ್‌ದ ನೆಂಪು ಬರ್ಪುಜಿ ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರ ಪೈಕುಲು ಪಂಡ್‌ದ್ ಸಂಸೋದನೆಗ್ ತಿರ್‌ಗ್ಯೆರ್.

ಬುಡೆದಿನ ಮಿತ್ತ್ ಇತ್ತಿನ ಮೋಕೆಗಾದ್ ವೇಣೂರುಡು ನಡತಿನ ಗೊಮ್ಮಟ ಮಸ್ತಕಾಭಿಷೇಕದ ಪೋರ್ತುಡು ಮುಪ್ಪತ್ತ ಐನ್ ವೃತ್ತ ಇತ್ತಿನ ಪ್ರಾಸರಹಿತವಾಯಿನ 'ಗೊಮ್ಮಟ್ಟ ಜಿನಸ್ತುತಿ' ಪನ್ಪಿನ ಪದ್ಯೊನ್ ಬರೆದ್ 1928ಟ್ ಅಚ್ಚ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬುಡೆದಿಗ್ ಕಾಣಿಕೆ ಆದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್.

ಕಡೇ ಮುಟ್ಟಲಾ ಖಾದಿನೇ ಪಾಡೊಂದು ಇತ್ತಿನ ಪೈಕುಲು ದೇಶೋದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಾದ್ ಬಂಧಮುಕ್ತಿಗಾದ್ ಏತೋ ಪದ್ಯೊಲೆನ್ ಬರೆಯೆರ್.

ಕಿಲ್ಲೆ ಬೊಕ್ಕ ಪೈಕುಲೆ ಸಮ್ಮಂದ

ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲು ಬೊಕ್ಕ ನಾರಾಯಣ ಕಿಲ್ಲೆರ್ ಬಾರಿಮಲ್ಲ ಇಷ್ಟೆರಾದ್‌ತ್ತೆರ್. ಪದ್ರಾಡ್, ಪದಿಮೂಜಿ ವರ್ಷೊಡು ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ಒಟ್ಟುಗು ಇತ್ತ್‌ದ್ ಪಾತೆರೊಂದೆರ್‌ಂಡಲಾ ಅಕ್‌ಲೆನ ಪಿರ್ತಿ ಲೆಕ್ಕೊಗು ತಿಕ್ಕಂದಿನಾತ್. ಕನ್ನಡಡ್ ಒಂಜಿ ಪಾತೆರ್ ಇಂಚ ಉಂಡು 'ಮಾತಿಗೆ ಕಿವಿಗಳಿಲ್ಲ – ಕಿವಿಗೆ ಮಾತಿಲ್ಲ" ಪಂಡ ಪಾತೆರೊಗ್ ಕೆಬಿ ಇಜ್ಜಿ ಕೆಬಿಕ್ಕ್ ಪಾತೆರ ಇಜ್ಜಿ.

ಕಿಲ್ಲೆದಾರ್‌ಲಾ ಪೈಕುಲುಲಾ ಬಾರಿ ಮಲ್ಲ ದೊಸ್ತಿಲಾದಿತ್ತೆರ್‌ಂಡಲಾ ಒಟ್ಟುಗು ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ ಪಾತೆರ್‌ದಿನವು ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ಮಾತ್ರ ಉಪ್ಪುಗೆ. ತಿಕ್ಕ್‌ನಪಗ ಮಾತ್ರ ಬಾಯಿ ನಿಲಿಕೆ ಪಾತೆರಂದೆ ಕಾರ್ ದುಂಬು ದಿವೊಂದು ಇಜ್ಯಂಡ್‌ಗೆ.

ಒಂಜಿ ದಿನ ಕಾಮತೆರೆಗ್ ಕುಡ್ಲದ ಜೆಪ್ಪುಡು ವೈದ್ಯ ಗುರು ಶ್ರೀ ಎಂ.ಆರ್. ಭಟ್ರೆನವುಲು ಸಮ್ಮಾನದ ಒಂಜಿ ರಾತ್ರ ಒಣಸ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪೈಕುಲುಲಾ ಪೋದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಕಿಲ್ಲೆರ್‌ಲಾ ಅವುಲಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ನನಲಾ ಕೆಲವು ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ನರಮಾನಿಲ್ ಇತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಒಣಸ್ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಭಾಷನೊಲ್ ಅವೊಡೊಂದು ಪಂಡೆರ್, ಆನಿದ ವಿಷಯ 'ಹರಿಜನಕ್ಕ್‌ಲೆನ ದೇವಾಲಯ ಪ್ರವೇಶ' ಕಾಮತೆರೆನ ಭಾಷಣ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಪೈಕುಲೆಗೆ ಬಾಳ್‌ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಬುಡಿಯೆರ್‌ಗೆ ಪೈಕುಲ್ ಪಾತೆರ್ ಪಾತೆರ್‌ದ್ ಇಂಚ ಮುಗಿತೆರ್‌ಗೆ – 'ಮೇಲ್ಜಾತಿಂದ್ ಪನ್ಪಿನ ಜಾತಿದಕುಲು ಹರಿಜನಕುಲೆನ್ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಉಳಯಿ ಪೋಯೆರ್ ಬುಡುಪುಜೆರ್‌ಂದ್ ಆಂಡ, ಅಕ್‌ಲೆನೊಟ್ಟುಗು ಲಡಾಯಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನಮ್ಮ ಸಮಯೊನ್ ಹಾಳ್ ಮಲ್ಪುನೆ ಅತ್ತ, ಇತ್ತೆನೇ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಆಯಿನ ಹಿಂದು ಧರ್ಮೊಡು ಅಂತರ್ಯುದ್ಧದ ಪೊಸತೊಂಜಿ ಯಾದವಿ ಕಲಹ ಸುರು ಆಪುನೆದಾವರ ಅಕ್‌ಲೆನ ಸುದ್ದಿನ್ ಬುಡುದು

ಹರಿಜನಕ್‌ಲೆಗ್ ಸುರುಕು ಎಲ್ಯನೇ ಆಂಡಲಾ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟದ್ ಕೊರ್ದ್ ಹರಿಜನಕ್‌ಲೆನ ಉದ್ದಾರಗ್ ಬಾಸೆ ಪಾಡೊನ್ನ ನಮ ನಮ್ಮ ದೇವಸ್ಥಾನಲೆಗ್ ಪೋಪುನೆನ್ ಬುಡ್ಡು ಹರಿಜನಕ್‌ಲೆನ ದೇವಸ್ಥಾನಗ್ ಪೋಪುನ ಎಡ್ಡೆ ಅತ್ತ?' ಪಂಡೆರ್‌ಗೆ ಪೈಕುಲು. ಪೈಕುಲೆರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪಾತೆರ್‌ನ ಹರಿಜನಕ್ಕಲೆನ ಉದ್ಧಾರ ಮಲ್ಪೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ದೃಢ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಇತ್ತಿನ ಕಿಲ್ಲೆರ್ ಪೈಕುಲ್ ಮಲ್ತ್‌ನ ಸೂಚನೆ ಸರಿಯಿಜ್ಜಿ. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಉಚ್ಚ ಜಾತಿದಕುಲು ಹರಿಜನಕ್‌ಲೆನ್ ನಮ್ಮ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಉಲಯಿ ಬರಿಯೆರೆ ಬುಡಂದೆ ಉಪ್ಪೊಲಿ ಅತ್ತಂದೆ, ಆಕ್‌ಲ್ ಹಿಂದು ಧರ್ಮದಕ್‌ಲ್ ಅತ್ತ್‌ಂದ್ ಪನೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ಅಕ್‌ಲೆಗ್ ಬೇತೆ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟಾದ್ ಕೊರ್‌ಂಡ ಅಕ್‌ಲೆನ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ, ಆಕ್‌ಲೆನ ಸಮಸ್ಯೆ ಅಂಚನೇ ಉಪ್ಪುಂಡು ಅಯಿನ್ ಪರಿಹಾರ ಮಲ್ತಿಲೆಕ ಆಪುಜಿ. ಅಯಿಕ್ಕ್ ಉಪ್ಪುನ ಒಂಜೇ ಸಾದಿ ಪಂಡ ಉಚ್ಚ ಜಾತಿದಕ್‌ಲ್ ಹರಿಜನಕ್‌ಲೆನ್ ನಮ್ಮ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಉಲಯಿ ಬುಡುಪುನವೇ. ಅಯಿಟ್ಟ್ ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ಕಾಲ ಹಾಳ್ ಅಯೆರೆ ಇಜ್ಜಿ ಅವು ದುರ್ವ್ಯಯ ಅತ್ತ್, ಸದ್ ವ್ಯಯನೇ ಸರಿಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಆ ಪೊರ್ತುಗು ಪೈಕುಲೆನ ಕಣ್ಣ್ ಬುಲ್ಲಯಿಲೆಕಾಂಡ್‌ಗೆ. ಅರೆನ ಪಾತೆರನ್ ಪೈಕುಲ್ ಒಪ್ಪ್ಯೆರ್‌ಗೆ, ಅರೆನ್ ಭಲೆ ಪಂಡೆರ್ ಅಗತ್ಯ ಇಜ್ಜಂದಿನ ಚರ್ಚೆಗ್ ಎನ್ನ ಶಕ್ತಿ ಹಾಳಾದ್ ಪೋಪುನೆನ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ಸಾದಿಗ್ ಕೊನತ್ತ್‌ನ ಕಿಲ್ಲೆರೆನ ಶಕ್ತಿ, ಅವೆನ್ ಸಾದಿಸವುನ ಗುರಿಲಾ ಅರೆಡ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

1941 ಜುಲಾಯಿ 20ಕ್ಕ್ ಕಾಮತೆರ್‌ನ ಗೌರವಾರ್ಥವಾದ್ ಕುಡ್ಲದ ಬೆಸೆಂಟ್ ಬಾಲಿಕಾ ಸಾಲೆಡ್ ಒಂಜಿ 'ಸರ್ವೇಷಾಂ ಮಹಾಜನಾಂ ಐಕ್ಯ ಭೋಜನ' ಆಂಡ್. ಅಯಿನ್ ಕಿಲ್ಲೆರ್ ಏರ್ಪಾಡ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಆರೆಡ್ದಾದ್ ಅವು ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುಡೆ ಆಂಡ್. ಅಯಿಕ್ಕ್ ಬರಂದ್‌ನ ಜಾತಿ ಇಜ್ಜಿ. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಲ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪುನ ಕೊರಗೆರ್‌ಲಾ ಅಯಿಕ್ಕ್ ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಒಣಸ್‌ದ ಪೊರ್ತುಡು ಕಿಲ್ಲೆದಾರ್ ಭಾಷಣ ಮಲ್ತ್‌ದ್ "ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ನಿವಾರಣೆ ಮಲ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿ ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ ಬೋಧನೆ ಮಲ್ತಿನ ತತ್ತ್ವದ ಬೇರ್‌ಗ್ ಈ ಜಿಲ್ಲೆರ್ದ್ ನಮಲಾ ಒಂತೆ ನೀರ್ ಮೈತ್ತಿಲೆಕಾಂಡ್" ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಂಡೆರ್.

1949ನೇ ಜನವರಿ 31ನಾನಿ ಪೈಕುಲು ಆರೆನ ಮಲ್ಲಕ್ಕಡ ಪಾತೆರ್ದ್ ಬರ್ಪೆಂದ್ ಕುಡ್ಲಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಅಕ್ಕಡ ಪಾತೆರ್ದ್ ಪಿರ ಮಂಜೇಶ್ವರೊಗು ಪಿದಾಡ್ದುಂತುನಗ ಬಾಕಿಲ್‌ಗೊಂಜಿ ಜಟ್ಕಾಗಾಡಿ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಗಾಡಿ ಉಂತದ್ ಬತ್ತಿನ ಜಟ್ಕಾದಾಯೆ ಪೈಕುಲೆಡ 'ಈರ್ ಅರ್ಜಂಟಾದ್ ಕಿಲ್ಲೆರೆನೊರ ತೂದು ಪಾತೆರೊಡುಗೆ. ಆರ್ ರಥ ಬೀದಿಡುಪ್ಪಿನ ಬಂಟ್ವಾಳ ದಾಮೋದರ ಬಾಳಿಗೆರೆನ ಪುಸ್ತಕೊದಂಗಡಿಡ್ ಕುಲೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಬಲೆ ಜಟ್ಕಾಡ್ ಪೋಯಿ ಪಂಡೆ.' ಪೈಕುಲು ಜಟ್ಕಾ ಮಿತೇರ್ದ್ ಕುಲ್ಲುದು ರಥ ಬೀದಿದ ಬಾಳಿಗೆರ್ನ ಅಂಗಡಿದಾಡೆ ಬತ್ತೆರ್. ಅಲ್ಪ ಕುಲ್ದಿನ ಕಿಲ್ಲೆರ್ ಪೈಕುಲೆನ್ ತೂದು ಪಿದಯಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ 'ಈರ್ ಇತ್ತೆ ಮಂಜೇಶ್ವರೊಗು ಪಿದಾನ್ನಾರಾಂದ್' ಕೇಂಡೆರ್. ಅಯಿಕ್ ಪೈಕುಲು 'ಅಂದ್, ರೈಲ್‌ಗ್ ಪೊರ್ತಾಂಡ್' ಪಂಡೆರ್. 'ಅಪಗ ಪಾತೆರೊಂದೇ ಪೋಯಿ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಿಲ್ಲೆರ್ ಪೈಕುಲೆನೊಟ್ಟಿಗೆ ನಡತೊಂದು ರೈಲ್ವೇ ಸ್ಟೇಶನ್ ದಂಚಿ

ಸಾದಿ ಪತ್ಯೆರ. ಸಾದಿಡೆ ಬನ್ನಗ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವಿಷಯೊಲೆನ್ ಪಾತೆರ್ದ್ ಸ್ಟೇಶನ್ ಮುಟ್ಟ ಎತ್ತ್ ನಗ ಕಿಲ್ಲೆರ್ 'ಈ ಸರ್ತಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರಕಾರ ಐನ್ ಬಾಸೆಲೆನ ಐನ್ ಮಲ್ಲ ಕವಿಕುಲೆಗ್ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕೊರ್ಯೆರೆ ರಡ್ಡ್ ತಿಂಗೊಳುದುಂಬೇ ನಿಗಂಟ್ ಮಲ್ತಿನ ವಿಷಯೊ ಈರೆಗ ಗೊತ್ತುಂಡತ್ತೇ? ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆದ ಆಯ್ಕೆದ ಸಮಿತಿದಕುಲು ಈರೆನ ಪುದರ್ ಆಯ್ಕೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್' ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೈಕುಲೆಡ ಪಂಡೆರ್. ಆತಾನಗ ರೈಲ್‌ದ ಕಯಿತಡೆ ಎತ್ಯೆರ್. ರೈಲ್ ಪಿದಾಡ್‌ಂಡ್.

ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಳ್ ಕರಿಂಡ್ ಮಾರ್ಚ್ 17, 1949 ಬೈಯ್ಯಗ್ ರೇಡಿಯೋಡು ಐನ್ ಜನ ಕವಿಕುಲೆನ ಪುದರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿಕುಲು ಆಯಿನ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಘೋಷಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಇಂಚ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲು ಕನ್ನಡದ ಸುರುತ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿಕುಲಾಯೆರ್.

ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಳುದುರ್ದು ಬೊಕ್ಕ ಕುಡ್ಲಗ್ ಬತ್ತಿನಪಗ ದಾಮೋದರ ಬಾಳಿಗೆರ್‌ನ ಪುಸ್ತಕದ ಅಂಗಡಿಡ್ ಕಿಲ್ಲೆರ್ ಪೈಕುಲೆಗ್ ತಿಕ್ಯೆರ್. ಅಪಗ ಪಂಡೆರ್‌ಗೆ 'ಪೈಕುಲೆ ಈರ್ ಒಪ್ಯರ್ ಅತ್ತ, ಅವ್ವೆ ಯಾವು' ಪಂಡ್‌ದ್. ಕಿಲ್ಲೆರೆನ ಕಣ್ಣ್ ದಿಂಜಿಂಡ್, ಪೈಕುಲೆನ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ನೀರ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಪಗ ಕಿಲ್ಲೆರೆನ ಪಿರ್ತಿ ಎಂಚಿನ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೈಕುಲೆಗ್ ತೆರಿದ್ ಪೊಂಡ್‌ಗೆ. ಉಂದು ಪೈಕುಲು ಕಿಲ್ಲೆರೆನ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಮನಸ್ ಬುಡುಪಾದ್ ಪಂಡಿನ ಪಾತೆರ.

ಪಂಜೆ ಬೊಕ್ಕ ಪೈಕುಲೆ ಸಮ್ಮಂದ

ಪಂಜೆ ಬೊಕ್ಕ ಪೈಕುಲೆನ ಆತ್ಮಿಯತೆ ಬುಲೆಯೆರೆ 1896ಟ್ ಪೈಕುಲು 'ಕರ್ನಾಟಕ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ' ಪನ್ಪಿ ತಿಂಗೊಳ್‌ದ ಪತ್ರಿಕೆದ ಚಂದಾದಾರೆರ್ ಆಯೆರ್. ಆ ಪತ್ರಿಕೆದ ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ಸಂಚಿಕೆನ್ ತೂನಗನೇ ಬಾರಿ ಕುಸಿಯಾದ್ ದುಂಬುದ ಪೂರ ಸಂಚಿಕೆನೆಲೆನ್ ತರ್ಪಯೆರ್‌ಗೆ. ಆಯಿಟ್ಟ್ ಬತ್ತಿ ಸುಮತಿ ಮದನಕುಮಾರ ಚರಿತ್ರೆ, ಕನ್ಯಾವಿತಂತು, ಪ್ರಿಯಭಾರ್ಯೆ ಇಂಚ ಕಾದಂಬರಿ, ಕತೆ, ನಾಟಕಲೆನ ಪೊರ್ಲುದ ಅನುವಾದಲು ಕ್ರಮವಾದ್ ಬರೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ಪತ್ರಿಕೆನ್ ಪೈಕುಲ್ ಕನಪಾವೆರ್ ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರ ಪಂಜೆದಾರೆಗ್ ಎಂಚ ತೆರಿಂಡ್‌ಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೈಕುಲೆಗ್ ತೆರಿಯಿಜಿಗೆ. ಪೈಕುಲು ಏರ್‌ಡಲಾ ಪತ್ರಿಕೆ ಕೊನಪವುನ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಪಂತ್‌ಜೆರ್. ಪೈಕುಲು ಪತ್ರಿಕೆ ಕೊನಪವೊಂದುಪ್ಪುನ ವಿಚಾರೊ ಎಂಚನೋ ತೆರಿನ ಪಂಜೆದಾರ್ ಪೈಕುಲೆಡ ಆ ಪತ್ರಿಕೆನ್ ದೆತೊಂದು ಪೋದ್ ಓದ್‌ದ್ ಪಿರ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಆ ಪೊರ್ತುಡು ಪೈಕುಲು ಮಾತ್ರ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ಆ ಪತ್ರಿಕೆನ್ ಕೊನಪಾವೊಂದು ಇತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಅಂಚ ಬರೊಂದಿತ್ತಿ ಮಾತಾ ಪತ್ರಿಕೆನ್ ಓದ್‌ದ್ ಕೋರೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪಂಜೆ ಬೊಕ್ಕ ಪೈಕುಲೆನ ಸಮ್ಮಂದ ಬಿಗಿಯೊಂದು ಪೋಂಡ್ ಅಪಗ ಪೈಕುಲೆಗ್ 13 ವರ್ಷ ಪಂಜೆದಾರೆಗ್ 22ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯ. ಪಂಜೆದಾರೆಡ ಪಾತೆರುನೆ ಪಂಡ ಅವು ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಮಟ್ಟ್‌ದ ಸಮಾರಾಧನೆದಲೆಕ್ಕಗೆ. ಆರೆನ ಪಾತೆರೊಡು ಕತೆ, ಕಟಕಿ, ಗಾದೆ, ಗಾನ, ಗೇಲಿ –ಇಂಚ ಮಾತಾ ರೀತಿದ ಚೀಪೆ, ಕೈಪೆದ ತಿಂಡಿ ತಿನಸ್‌ಲು ಇತ್ತೊಗೆ. ಪೈಕುಲೆಗ್ ಪಂಜೆದಾರೆಡ ಪಾತೆರುನವೇ ಒಂಜಿ ಪರ್ಬಗೆ. ಇಂಚ ಪಂಜೆ ಬೊಕ್ಕ ಪೈಕುಲು ಇತ್ತೆರ್‌ಗೆ.

ತುಳುತ್ತ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲು ಬರೆಯಿನ ವಿಚಾರೊಲು

ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲು ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಸಮ್ಮಂದವಾದ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುತ್ತ ಪುಟ್ಟುದ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಮಸ್ತ್ ಬರೆತೆರ್. ಅಯಿಟ್ ಕೆಲವು ಭಾಗೊನು ಮಾತ್ರ ಈ ಬೂಕುಡು ಕೊರೊಂದುಲ್ಲೆ. ವಿವರವಾದ್ ಪೈಕುಲೆನ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಮಸ್ತ್ ಜನ ಕನ್ನಡಡ್ ಬರೆತೆರ್. ಪಂಚವ ಮಹಾರಾಯ ಪನ್ಪಿ ಕೊಂಗಾಳ್ವೆ ಒರಿ ರಾಜನ ಕ್ರಿ.ಶ. 1012ದ ಬಲ್ಮುರಿಕ ಕಲ್ಬರವುಡ್ 'ತುಲುವ' ಪಂಡ್‌ದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪುದರ್ ಉಂಡು ಉಂದುವೇ ಇಡೆ ಮುಟ್ಟ ತಿಕ್ಕ್‌ನ ಕಲ್ಬರವುಲೆಡ್ ಪ್ರಾಯಃ ಸುರುತ್ತ ಉಲ್ಲೇಖನ ದಾನ್ಸೊ ಪನ್ಪೆರ್.

ಹೊಯ್ಸಳ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನ (ಕ್ರಿ.ಶ.1111–41) ಒಂಜಿ ಕಲ್ಬರವುಡ್ ಏಳ್ ತುಳುದೇಶೊಲೆನ ಬಗೆಟ್ ಪಂತ್‌ಂಡ್. ಅವು ಸಪ್ತಕೊಂಕಣದ ಆ ಏಳ್ ದೇಶೊಲೆನೆ ತುಳು ದೇಶೊಲುಂದ್ ಪಂಡ್‌ದಿಪ್ಪೆರೆ ಯಾವ? ಹೊಯ್ಸಳೆರೆನ ನನಲಾತ್ ಕಲ್ಬರವುಲೆಡ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬಗೆಟ್ಟ್ ದಾಖಲೆಲು ತಿಕ್ಕುಂಡು.

ವಿಜಯನಗರದಕ್‌ಲೆನ ಆಡಳಿತ ಕಾಲೊದ ಕಲ್ಬರವುಡ್ ತುಳುದೇಶ, ತೌಳವದೇಶ, ತುಳುರಾಜ್ಯ ಅತ್ತಂದೆ– ಬಾರಕೂರರಾಜ್ಯ, ಬಾರಕೂರ ತುಳುರಾಜ್ಯ, ಮಂಗಲೂರ ಬಾರಕೂರ ರಾಜ್ಯ, ಮಂಗಲೂರ ರಾಜ್ಯ ಪನ್ಪಿನ ಬರವುಲು ಉಂಡು.

ಹರಿಹರನ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1150–1230) ಬಸವರಾಜ ದೇವರ ರಗಳೆಡ್ – 'ಇದು ತುಳುವ ಮಲೆಯಾಳ ದೇಶಗಣ ದೊತ್ತೊತ್ತಿ' ಪನ್ಪಿನವುಲು ತುಳು ದೇಶದ ಪುದರುಂಡು.

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಬ್ರಾಣೆರತ್ತಂದಿನಕುಲು ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುನ ಬೊಕ್ಕ ಬ್ರಾಣೆರ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುನ ಭೂತೊಲು ಉಂಡು. ಅಯಿಟ್ಟ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಭೂತೊಲೆಗ್ ಅಯಿನ ಚರಿತ್ರೆನ್ ಪುಗರುನ ಪಾಡ್ದನ (ಸಂಸ್ಕೃತೊಡು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ) ಪನ್ಪಿ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಮಸ್ತ್ ವಚನ ಕಾವ್ಯೊಲುಂಡು. ಅಯಿನ್ ಆಯಾ ಭೂತದ ಆಯನ (ಉತ್ಸವ)ದ ಸಮಯೊಡು ದರಿಪ್ಪುನಾಯನ ಒಟ್ಟುಗುಪ್ಪುನಕುಲ್ ಅಯಿತ್ತ ಭೂತಸ್ಥಾನದ ಕಯಿತ್ತಲ್‌ಡ್ ಕುಳ್ಳುದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಆ ಪಾಡ್ದನಲೆಡ್ ತುಳುರಾಜ್ಯ ಪಂಡ್‌ದ್ ಉಂಡು. ಉದಾರ್ಮೆಗ್ 'ತುಳು ರಾಜ್ಯೊಗಟ್ಟ ಜಪ್ಪೊಡು ತುಳುವೆರೆನ್ ತೂವೊಡಂದೆರ್' ಪನ್ಪಿ ಸಬ್ದೊಲು ಬರ್ಪ.

ತುಳು ಪದತ್ತ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಎಂಚ ಪನ್ಪಿನೆತ್ತ ಬಗೆಟ್ಟ್ ರಡ್ಡ್ ಐತಿಹ್ಯಲೆನ್ ಪೈಕುಲು ಪನ್ಪೆರ್–

1. ಪರಶುರಾಮೆ ಸಮುದ್ರರಾಜೆರ್ಡ್ ಈ ಭೂಮಿನ್ ಪಡೆವೊಂದು ಅಯಿನ್ ಆಳಿಯೆರೆ ರಾಮಭೋಜ ಪನ್ಪುನ ಬ್ರಾಣ ಅರಸುನ್ ನೇಮಕ ಮಲ್ಪುವೆ. ಆ ರಾಜೆ ರಜತ ಪೀಠ (ಇತ್ತೆದ ಉಡುಪಿ)ಡ್ ಆಯನ ಅರಮನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬಾರಿ ಮಿನದನೊಡು ಆಡಳಿತನ್ ಭಾರ್ಗವನ ಆಜ್ಞೆದ ಪ್ರಕಾರವಾದ್ ನಡಪಾವೊಂದು ಇತ್ತೆ. ಆಯೆ ಒಂಜಿ ಸರ್ಪಿ ಉಚ್ಚುನು ಕೆರ್‌ನ ಪಾಪ ನಿವಾರಣೆಗಾದ್ ತುಲಾದಾನ ಮಲ್ಪೊಡಾದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

ತುಲಾಪುರುಷ ದಾನಾನಿ ತುಲಾಭಾರಾಂಶ್ಚ ಸರ್ವಶಃ

ಬಂಗಾರ್‌ಡ್ ತುಲಾಭಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಅಯಿನ್ ದಾನ ಮಾಲ್ತಿನೆರ್ಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಆಯನ್ ತುಲಾಭಾರ, ತುಲಾರಾಜ, ತುಲಾದೇಶಾಧಿಪ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡ್‌ಲೆತ್ತೆರ್. ಆ ರಾಜ್ಯನ್ ಆಳುನಾಯಗ್ 'ತುಲಾಪುರುಷೆ'ಂದ್‌ಲಾ ಆ ರಾಜ್ಯಡ್ ಉಪ್ಪುನಕ್‌ಲೆಗ್

‘ತೌಲವೆರ್’ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದರಾಂಡ್.

ತುಲಾಭಾರ ಇತಿ ಪ್ರಾಹುಸ್ತಂ ನೃಪಂ ದ್ವಿಜಸತ್ತಮಾಃ।
ತುಲಾರಾಜಂ ತಮಪರೇ ತುಲಾದೇಶಾಧಿಪಂ ತಥಾ।
ತದ್ದೇಶೇ ಚ ಸ್ಥಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ತೌಲವಾ ಇತಿ ಚಾ ಭವನ್॥

ತುಲಾ ಪುರುಷೆ ಈ ನಾಡ್‌ದ ರಾಜೆ ಆದ್ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಲ್ತ್‌ನೆರ್ದ್ ಈ ದೇಶೊಗ್ ತುಳುದೇಶ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಈ ಕಟ್ಟ್‌ಕತೆನ್ ಅಂಚನೆ ಬುಡೊಲಿ. ದಾಯೆಪಂಡ ಅಚ್ಚ ಅನಾರ್ಯ ದೇಶೊಲಾಯಿನ ಚೋಳ, ಪಾಂಡ್ಯ, ಚೇರಗ್‌ಲೆಗ್ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆರ್ದ್ ಪುದರಾಯಿನಂಚ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆರ್ದ್ ಪುಟ್ಟಿನ ತುಳು ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ನ್ ಸಂಸ್ಕೃತರ್ದ್ ಪುಟ್ಟಯೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ಕಟ್ಟ್‌ದಿನ ಕಟ್ಟ್‌ಕತೆನ್ ನಂಬ್ಯರೆ ಸಾಧ್ಯತಿಜ್ಜಿ.

2. ಕುಂದಾಪುರ ತಾಲೂಕುದ ಕೋಟೇಶ್ವರಡ್ ಆಳಿನ ತುಳುಂಬ ಪೆರುಮಾಳ್ ಪನ್ಪಿ ರಾಜನ ಪುದರ್‌ರ್ದ್ ಈ ನಾಡ್‌ಗ್ ತುಳು ಪನ್ಪಿ ಪುದರಾಂಡ್‌ಗೆ. ಉಂದೆನ್ ಒಪ್ಪೆರಾಪುಜಿ. ದಾಯೆಪಂಡ ಅಯೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾಲಗ್ ದುಂಬುಡು ಇತ್ತೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಆಯಗ್ ಪೆರುಮಾಳ್ (ಅರಸ) ಪನ್ಪಿ ಅಚ್ಚ ತಮಿಳ್‌ದ ಬಿರ್ದ್, ತುಳುವ ಸಬ್ದದ ತಮಿಳ್ ರೂಪಾಂತರವಾಯಿನ ತುಳುಂಬ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಇತ್ತಿನ ಕಾರಣ, ಆಯೆ ಆ ಪುದರ್‌ಡ್ ಮುಲ್ಪ ಅತ್ತ್ ಆಯೆ ತಮಿಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪುದರ್‌ಗ್ ಬರೊಡಾಂಡ್ ಪನ್ಪುನವು ನಂಕ್ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದ್ ತೋಜುನ ಕಾರಣ ಆಯನ ಅಂಕಿತನಾಮನೇ ತುಳುಂಬ (ತುಳುವ) ಪಂಡ್‌ದ್ ಉಪ್ಪಂದೆ ತುಳುವೆರೆ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ತುಳುದೇಶದ ಅರಸು ಆಯಿನೆರ್ದ್ ಆಯೆ ತುಳುಂಬ ಪೆರುಮಾಳ್ (ತುಳುವ ಅರಸು) ಪಂಡ್‌ದ್ ತಮಿಳು ದೇಶೊಡು ದಾಯೆ ಲೆತ್ತ್‌ದುಪ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ? ಅಂಚಾಂಡ ಆಯರ್ದ್ ಈ ರಾಜ್ಯೊಗು ಎಂಚ ತುಳು ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದರ್ ಬತ್ತ್ ದುಪ್ಪೆರೆ ಸಾಧ್ಯ?

ಅಂಚನೆ ನನೊಂಜಿ ಊಹೆಲಾ ಉಂಡು ಪೆಲಕಾಯಿಡ್ ಗಟ್ಟಿ ಪಚ್ಚಿಲುಪ್ಪುನೆನ್ ಬರಿಕ್ಕೆ ಪಂಡದ್‌ಲಾ ಮೆತ್ತನೆ ಉಪ್ಪುನೆನ್ ತುಳುವೆ ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲಾ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ತುಳುವೆ ಮೆತ್ತನೆ ಉಪ್ಪುನಕ್‌ಲ್, ಮೆತ್ತನೆದ ಸ್ವಭಾವದಕುಲು, ಎಡ್ಡೆಂತಿನಕುಲು, ಸಜ್ಜನೆರ್ ಪನ್ಪಿ ಅರ್ಥೊಡು ನೆರೆಕರೆತಕ್‌ಲ್ ಲೆತ್ತ್‌ದುಪ್ಪೆರೆ ಯಾವು ಅಂಡ ಉಂದೆನ್‌ಲಾ ಒಪ್ಪೆರೆ ಅಪುಜಿ. ದಾಯೆಪಂಡ ಆಯಾ ಜನಕುಲೆನ ಗುಣ ಅವಗುಣನ್ ದಿವೊಂದು ಆಯಾ ನಾಡ್‌ಗ್ ಪುದರ್ ಬರಿಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ.

ಅತ್ತಂದೆ ಸಮರ್ಥೆರ್, ಶಕ್ತೆರ್ ಪನ್ಪಿ ಅರ್ಥ ಉಪ್ಪುನ ‘ಅರ್ಗಳ್’ ಗುಣನಾಮನ್ ‘ಅರ್ಗಳೆನಲ್ ತುಳುವರ್’ ಪಂಡ್‌ದ್ ಚತುರಾಸ್ಯ ನಿಘಂಟ್‌ಡ್ ತುಳುತಕ್‌ಲೆಗ್ ಹೊಂದಿಸಾಯಿನ ಉದಾರ್ಮೆ ಬಾರಿ ಇಂಚಿಪ್ಪದ. ತುಳುವಗತ್ತಿ ಪನ್ಪಿ ಕತ್ತಿಲಾ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಈ ವಾದಡ್ ದಾದಾಂಡಲಾ ತಿರ್ಲ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಈ ನಾಡ್‌ದ ಕಡಲ ಕರೆತ ಮಣ್ಣ್‌ನ್ ಪೋಲಿಕೆಡ್ ಸಹಜವಾದ್ ಮೆತ್ತನೆ ಉಪ್ಪುನೆರ್ದ್, ಮೆತ್ತನೆ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಪ್ರದೇಶ ಪನ್ಪುನ ಅರ್ಥೊಡು ಈ ದೇಶೊಗ್ ತುಳುವ ಪನ್ಪುನ ಪುದರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್

ಉಪ್ಪೆರೆ ಯಾವು. ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಡ್ ಕಚ್ಚ್ (ಜವುಗು) ಭೂಮಿದ ಪ್ರದೇಶ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಹಾಭಾರತದ ಭೀಷ್ಮ ಪರ್ವಡ್ ಬರ್ಪಿ ಉದಾರ್ಮೆ ಇಂಚ ಉಂಡು–

ತತಃ ಕಚ್ಚಗತೋ ಧೀಮಾನ್ ದೂತಾನ್ ಮಾದ್ರವರೀಸುತಃ
ಕಚ್ಚೋ ಗೋಪಾಲಾಕಕ್ಷಾಶ್ಚ ಜಾಂಗಲಾಃ ಕರುಕರ್ಣಕಾಃ

ಚೇರ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಕೆಸರ್ ಪನ್ಪುನೆರ್ದ್ ಚೇರ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇರಳಗ್ ಪುದರಾಂಡ್. ತಮಿಳ್‌ನ್ ದಿವೊಂದು ತುಳುತ್ತ ನಿಷ್ಪತ್ತಿನ್ ತೂಪುಂಡ– ತಮಿಳ್‌ಡ್ ತುಳ್ಳೈ ಪಂಡ ನೀರ್‌ಡ್ ಜಲ್ಲಪಾಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್. ತುಳ್ಳೈ ಪಂಡ ಮುರ್‌ಂಗ್, ನೀರ್‌ಡ್ ಗೊಬ್ಬು ಪಂಡ್‌ದ್, ತುಳ್ಳೈಯಮ್ ಪಂಡ ನೀರ್‌ಡ್ ಗೊಬ್ಬುನೆ ಪಂದ್ ಅರ್ಥಉಂಡು. ಹರಿವಂಶರ್ದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜನಕ್‌ಲೆನ ಬಗೆಟ್ಟ್

ತಸ್ಯ ದಾಶಾ ಜಲೇ ಮಗ್ನಾಃ....... ಸಮುದ್ರೋದರಚಾರಿಣಃ॥

ಕಡಲ ಕರೆತ ಪ್ರದೇಶವಾದಿತ್ತ್‌ನ ಈ ನಾಡ್‌ಡ್ ಆ ಕಾಲದ ಅಂಬಿಗೆರ್, ಮೀನ್ ಪತ್ತುನ ಬೆಸ್ತೆರ್ ಸಹಜವಾದ್ ಮಸ್ತ್ ಇತ್ತೆರ್. ದಾಶಭೂಯಿಷ್ಟವಾದ್ ಪ್ಪೊಡಾಯಿನ ಈ ದೇಶ ಆಯಿರ್ದ್ ಆದೇ ತುಳು ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪವೊಂದುಪ್ಪೆರೆ ಯಾವು.

ಹೊಯ್ಸಳೆರೆನ ಕಲ್ಬರವುಲೆಡ್ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ 'ಆಳ್ವಖೇಡ' ಪಂಡ್‌ದ್ 'ತುಳುನಾಡ್' ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆತ್ತ್‌ನೆನ್ ತೂನಗ ಈ ದೇಶ ರಡ್ಡ್ ಪುದರ್‌ಡ್ ಲೆಪ್ಪವೊಂದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪುನವು ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಬಾರಿ ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ ನಾಗ ಪನ್ಪಿ ಜನಕುಲು ಬದುಕೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಆಕ್‌ಲ್ ನಾಗನ ಪೂಜೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತಿನ ಕಾರಣ ಅಕ್‌ಲೆನ್ 'ನಾಗೆರ್' ಪಂದ್ ಲೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರೊ ಅತ್ತ್‌ಂಡ 'ನಾಗೆ' ಅಕ್‌ಲೆನ ಲಾಂಛನವಾದಿತ್ತಿನ ಕಾರಣ ಅಕ್‌ಲೆಗ್ ಆ ಪುದರ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ್ ಪನಿಯೆರೆ ಅಪುಜಿ. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಮಸ್ತ್ ನಾಗಾರಾಧನೆದ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲು ಉಲ್ಲ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ಮಂಜೇಶ್ವರ, ಕುಡುಪು, ಬಳ್ಳಮಂಜ, ಕಾಟುಕುಕ್ಕೆ ಅಂಚನೆ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಇಲ್ಲಲ್‌ಲಾ ಪ್ರತಿವರ್ಸ ನಾಗರಪಂಚಮಿದಾನಿ ಆಂಡಲಾ ನಾಗಾರಾಧನೆ ನಡಪುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಪಿರಾಕ್‌ರ್ದೆ ನಾಗ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತಿನ್ನೈರ್ದ್ ಈ ಪುದರ್ ಬತ್ತ್‌ದಿಪ್ಪು. ಅಂಡ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೇರಳದ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆಡ್ ನಾಗದೇವತೆನ್ ಶ್ರೀ ಶಿವನ ಮಗೆ ಆಯಿನ ಸ್ಕಂದನೊಟ್ಟುಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಾದ್ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುನೆ. ಅತ್ತಂದೆ ನಾಗದೇವಾಲಯಡ್ ಅಪುನ ಪ್ರತಿ ಸಾಂವತ್ಸರಿಕ ರಥೋತ್ಸವನ್ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಶುಕ್ಲ 6ದ ಸ್ಕಂದ ಷಷ್ಠಿದಪಗ ನಡಪವೆರ್. ಉಂದು ಬೇತೆ ವಾ ಜಾಗೆಡ್ಲಾ ತೋಜುಜಿ.

ನನೊಂಜಿ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ ಜಾಗೆ ಪಂಡ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ. ಅಡೆಗ್ ದುಂಬು 'ಕುಡುಮ' ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಉಡುಪಿದ ಅಷ್ಟಮಠಕ್ಕುಲೆಡ್ ಒಂಜಾಯಿನ ಸೋದೆ ಮಠತ್ತ ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜ ಸ್ವಾಮಿಲ್ (ಕ್ರಿ.ಶ.1480–1600) ಒರ ಕುಡುಮದ ಸಾದಿಯಾದ್ ಪೋನಗ 'ದೇವಸ್ಥಾನ ಇಜ್ಯಂದಿನವುಲ್ ಎಂಕುಲು ಉಂತಯ, ಬಿಕ್ಷೆ

ಮಲ್ಪಿಯ ಪಂಡ್‌ದ್' ಅಲ್ತ್ ಕಾರ್ ದೆಪ್ಪುನಗ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಯಿನ ಅಣ್ಣಪ್ಪ ಪನ್ಪಿ ಭೂತ ಕುಡ್ಲದ ಕದಿರೆ ದೇವಸ್ಥಾನೊಡು ಇತ್ತಿನ ಮಂಜುನಾಥ ಪನ್ಪುನ ಶಿವಲಿಂಗದ ಮಿತ್ತಭಾಗೊನು ದೆತ್ತ್ ಕನತ್ತ್‌ದ್ ಐನ್ ಅವುಲ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಲ್ಪಾದ್ ಅರೆನ್ ಅವುಲು ಕೆಲವು ಸಮಯ ಉಂತಾಯೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಅಲ್ಪದ ಲಿಂಗಗ್ 'ಮಂಜುನಾಥ' ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪುನ ಐತಿಹ್ಯ ಉಂಡು. ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಕಯಿತಲ್‌ಡೇ 'ಜಮಾಲಗಡ' ಪನ್ಪಿ ಒಂಟಿ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಕೋಟೆ ಉಂಡು. ಅಯಿನ್ ಹೊಯ್ಸಳ ಅರಸೆ ಆಯಿನ 1ನೇ ನರಸಿಂಹೆ ಪನ್ಪುನಾಯೆ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1141–1173) ಕಟ್ಟಿಯಿನ ಕಾರಣ ಅಯಿಕ್ಕ್ 'ನರಸಿಂಹಗಡ' ಪನ್ಪುನ ಪುದರ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡಗೆ. ಅಯಿರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬತ್ತಿನ ಟಿಪ್ಪು ಆವ್ವೇ ಕೋಟೆಗ್ ಅಯನ ಅಪ್ಪೆನ ಪುದರ್ ದೀನೆರ್ದ್‌ದಾವಾರ ಅವು 'ಜಮಾಲಗಡ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದರ್ ಆಂಡ್. ಅಯಿತ್ತ ಮುದೆಲ್‌ದ ಊರುಲ್ ಪೂರ ಜಮಾಲಾಬಾದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಂಡ್. ಆ ಕೋಟೆಡ್ ಒಂಜಿ ಕೆದುಲಾ ಟಿಪ್ಪುನ ಕಾಲದ ಪಿರಂಗಿಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ದುಂಬು ಆ ಊರುಡ್ ಜನಕ್ಕ್‌ಲ್ ಬಾರಿ ಕಮ್ಮಿ ಇತ್ತೆರ್.

ಕಾರ್ಕಳಡ್ 41.5 ಫೀಟ್ ಎತ್ತರ ಉಪ್ಪುನ ಗೊಮ್ಮಟ ಮೂರ್ತಿದ ಬರಿಟ್ಟ್ ಉಪ್ಪುನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಾಸನೊಡು ಇಂಚ ಉಂಡು–

ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಶಕಭೂಪತೇಸ್ತ್ರಿ ಶರಹ್ನೀಂದೋರ್ವಿರೋಧ್ಯಾದಿ ಕೃ
ದ್ಯರ್ಷೇ ಫಾಲ್ಗುನ ಸೌಮ್ಯವಾರ ಧವಲ ಶ್ರೀ ದ್ವಾದಶೀ ಸತ್ತಥೌ
ಶ್ರೀ ಸಾಓಮಾನ್ಯಯ ಭೈರವೇಂದ್ರತನುಜ ಶ್ರೀ ವೀರಪಾಂಡ್ಯಶಿನಾ
ನಿರ್ಮಾಪ್ಯ ಪ್ರತಿಮಾತ್ರ ಬಾಹುಬಲಿನೊ ಜೀಯಾತ್ಯತಿಷ್ಠಾಪಿತಾ

ಅಯಿನ್ ಭೈರವ ವಂಶದ ವೀರಪಾಂಡ್ಯ ಪನ್ಪಿ ಅರಸು ಕ್ರಿ.ಶ.1432 ಫೆಬ್ರವರಿ 13ಕ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತೆ. ಅಲ್ಪನೇ ಉಪ್ಪುನ ಎಲ್ಯ ಬೆಟ್ಟಡ್ ಚತುರ್ಮುಖ ಬಸ್ತಿನ್ ಅವುವೇ ವಂಶದ ಇಮ್ಮಡಿ ಭೈರರಸು ಕಟ್ಟಾದ್ ಕ್ರಿ.ಶ. 1586 ಮಾರ್ಚ್ 16ತ ಬುಧವಾರದಾನಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಲ್ಪಿಯೆ. ಅವ್ವೆ ಅರಸು ಕ್ರಿ.ಶ. 1584ಟ್ ಸನಾತನ ಧರ್ಮದಕ್ಲೆಗಾದ್ ಅನಂತಶಯನ ದೇವಸ್ಥಾನನ್ ಕಟ್ಟಾದ್ ಕೊರ್ತೆ. ಈ ಅರಸು ಗಟ್ಟದ ಸೀಮೆದಕುಲು. ಅಕ್ಲೆಗ್ ಕಳಸಡ್ ರಾಜ್ಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್, ಗಟ್ಟದ ತಿರ್ತ್ ಕಾರ್ಕಳಡ್ ರಾಜ್ಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಅಕ್ಲೆನ ಕಾರ್ಕಳ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಧಾನಿ ಕಾರ್ಕಳದ ಕಯಿತಲ್‌ದ ಪಾಂಡ್ಯನಗರ ಪಂಡ ಇತ್ತೆದ ಹಿರಿಯಂಗಡಿಡ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಅಕ್ಲ್ ಅಳಿಯಕಟ್ಟ್ ಸಂಪ್ರದಾಯದಕ್ಲ್. ಕಳಸದ ಕಲ್ಬರವುಡ್ ಇಂಚ ಉಂಡು–

ಅರಿರಾಯಗಂಡರಡಾವಣಿ ಶ್ರೀ ವೀರ ಹಿರಿಯ ಭೈರರ್ಸ
ಒಡೆಯೆರ್‌ನ ಮರ್ಮಯನಕುಲು ಬೊಂಮಲ ದೇವಿಯೆರ್‌ನ
ಜೋಕುಲು, ಯಿಂಮಡಿ ಭೈರರ್ಸ ಒಡೆಯೆರ್ ಕಳಸ
ಕಾರಕಳದ ರಾಜ್ಯನ್ ಅಲೊಂದಿತ್ತೆರ್' –ಪನ್ಪಿ ಉಲ್ಲೇಖ ಉಂಡು.

ವೇಣೂರುಡು 35 ಫೀಟ್ ಎತ್ತರದ ಗೊಮ್ಮಟ ಮೂರ್ತಿ ಅಯಿತ್ತ ಕಯಿತ್ತಲ್

ಇತ್ತಿನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕನ್ನಡ ಶಾಸನರ್ದ್ ತೆರಿವುಂಡು. ಆ ಮೂರ್ತಿನ್ ಪುಂಜಳಿಕೆದ ಅರಸು ತಿಮ್ಮರಾಜೆ ಕ್ರಿ.ಶ. 1604ತ ಮಾರ್ಚಿ 1ನೇ ತಾರೀಕ್‌ದ ಗುರುವಾರದಾನಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಲ್ಪಾಯೆ ಪನ್ಪಿ ಮಾಹಿತಿ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಮಾಡಬಿದರೆಡ್ ಮಸ್ತ್ ಜೈನ ಬಸದಿಲ್ ಉಂಡು. ಅಯಿಟ್ಟ್ ಶಿಲ್ಪದ ದಿಟ್ಟಿಡೇ ಶೇಷ್ಟವಾಯಿನ ಬೊಕ್ಕ ಸಾವಿರ ಕಂಬದ ಬಸ್ತಿಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಯಿನ ತ್ರಿಭುವನ ಚೂಡಾಮಣಿ ಪನ್ಪಿ ಚೈತ್ಯಾಲಯನ್ ಕ್ರಿ.ಶ.1431ನೇ ಜನವರಿ 18ತ ಗುರುವಾರ ಕಟ್ಟಯೆರ್ ಪನ್ಪಿ ಬರವು ಅಯಿತ್ತ ಗದ್ದಿಗೆ ಮಂಟಪದ ಕಲ್ಬರವುಡು ಉಂಡು. ಅಯಿಟ್ಟ್ ತುಳುದೇಶನ್, ಕುಡ್ಲನ್ ಇಂಚ ಬಣ್ಣನೆ ಮಲ್ತ್ದೆರ್–

ಸಾರತರ ದ್ರುಮಪ್ರತತಿಯಿಂ ಪರಿಶೋಭಿಪ ಗೋಪ್ರತಾನದಿಂ
ತೀರ ಮರಾಳ ಸಾರಸದಿನೊಪ್ಪುವ ನಂದನ ವೃಂದದಿಂ ಪಯಃ
ಪೂರ ಸರಃ ಸರೋಜವನದಿಂ ಬಿನದಕ್ಕೆಡೆಯಾದ ತಾಣದಿಂ
ದಾರ ಮನಕ್ಕೆ ಮಾಡದೊಲವಂ ತುಳುದೇಶಮನೇಕ ದೇಶದೊಳ್ ॥5॥

॥ ಆ ತುಳುದೇಶದಲ್ಲಿ ॥

ಚಲದೂರ್ಮ್ಮಿವ್ರಾತಜಾತ ಪ್ರಹರಣರಣಕೃದ್ವಾರ್ಧಿಯಿಂ ಮುಂದೆ ಸಾಲಂ
ಬಳಸಲ್ಪಾನಾ ಮಣಿಪ್ರಸ್ಫುರಿತ ಪರಿವೃಢಾಗಾರದಿಂ ವಾರನಾರೀ
ಕುಲದಿಂ ಸ್ವರ್ಣಾದಿ ಪೂರ್ಣಾಪಣಗಣದಿನಣಂ ಶೋಭಿಕುಂ ಮಂಗಲೂರಾ
ಸ್ಥಲದೊಳ್ ವ್ರೀಹ್ಯಾದಿ ಸಸ್ಯೋತ್ಕೃರುಷ ಹರುಷಿತಾತ್ಮೀಯ
ಪೌರ ಪ್ರತಾನಂ॥6॥

ಆ ಬಸದಿಡ್ ಭೈರಾದೇವಿ ಮಂಟಪದ ತಿರ್ತಕಲ್ಲ್‌ಲೆಡ್ ಜಿರಾಫೆ ಪನ್ಪಿ ಆಫ್ರಿಕದ ಕಾಡ್‌ದ ಜಿಂಕೆದಂಚಿನ ಉದ್ದದ ಕೆಕ್ಕಿಲುಪ್ಪುನ ಪ್ರಾಣಿದ ಬೊಕ್ಕ ಚೀನ ದೇಶದ ಪುರಾಣ ಪ್ರಾಣಿಯಾದುಪ್ಪುನ ಡ್ರೆಗನ್ ಪನ್ಪಿನ ಜೀವಿದ, ಭಾರತ ವರ್ಷಡ್ ಪ್ರಾಯಃ ಆ ಕಾಲದ ಕಟ್ಟೊಣೊಡು ತುಯೆರೆ ತಿಕ್ಕಂದಿನ ಬಾರಿ ವಿಸ್ಮಯ ಕೊರ್ಪಿನಂಚಿನ ಚಿತ್ರೊಲು ಆಯಿಟ್ಟ್ ಕೆತ್ತ್‌ದುಂಡು. ಅಂಚನೇ ಚೌಟೆರೆ ಅರಮನೆಟ್ಟ್ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುದ ಮರತ್ತ ಕೆತ್ತನೆಲ್, ಜಾಲಾಕ್ಷ ಕಂಡಿಲು, ಕಂಬೊಲುಲಾ ಉಲ್ಲೊ. ಅಯಿಟ್ಟ್ ಪಟ್ಟದ ಚಾವಡಿಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಕಂಬೊಲೆಡ್ ಕೆತ್ತ್‌ದ್‌ನ ಪಂಚನಾರೀ ತುರಂಗ, ನವನಾರೀ ಕುಂಜರ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುದವು.

ಇತ್ತೆದ ಉಡುಪಿ ಪನ್ಪುನ ಊರುದ ಪುದರ್ ನಿಜವಾದ್ ಅಂಚತ್ತ್. ಅಲ್ಪದ ಕಲ್ಬರವುಡ್ ಕೆಳದಿನೃಪವಿಜಯಡ್‌ಲಾ ಅಯಿತ್ತ ಷಷ್ಠೀ ವಿಭಕ್ತಿದ ಏಕವಚನ ‘ಉಡುಪಿನ’ ಪಂದ್ ಉಪ್ಪುನೆರ್ದ್ ಅವು ‘ಉಡುಪು’ ಪಂದ್ ಉಪ್ಪೊಡು. ತುಳುಟ್ಟು ಅಯಿನ್ ‘ಉಡ್ಪು – ಒಡ್ಪು’ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಉಡುಪಿಡ್ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ಮಠ ಉಂಡು. ಅಲ್ಪದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ಮೂರ್ತಿನ್ ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್ (ಕ್ರಿ.ಶ.1238–1318)ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು. 1270–80ಡ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಆ ಮಠಟ್ಟ್ ಮಸ್ತ್ ಕಲ್ಬರವುಲು ಉಂಡು. ಅಯಿಟ್ಟ್ ರಡ್ಡ್ ಕಲ್ಬರವುಡ್ ಪೊರ್ತುಗೀಸೆರೆನ ಬಲಾತ್ಕಾರಗ್ ಗುರಿಯಾದ್ ಅಕ್‌ಲೆನ ಅಪ್ಪೆನೆಲವಾಯಿನ

ಗೋವೆನ್ ಬುಡುದು ಬತ್ತ್‌ದ್ (ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು.1560) ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಉಂತಿನ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಣೆರ್ ಕ್ರಿ.ಶ. 1613–14ಟ್ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಮಠಕ್ಕ್ ಭೂಮಿನ್ ಬುಡುದ್ ಕೊರ್‌ನ ಉಲ್ಲೇಖ ಉಂಡು. ಆ ಮಠತ್ತ ಕಯಿತ್ತಲ್‌ಡೇ ಇತ್ತೆ ಅನಂತೇಶ್ವರ ಪನ್ಪಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಉಂಡು. ಆ ದೇವಸ್ಥಾನ ಬಾರಿ ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ ಜೈನ ಬಸದಿಯಾದ್ ಉಪ್ಪೊಡು. ದಾಯೆಪಂಡ ಶಿವಗ್ 'ಅನಂತ' ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಏಪೊಲ ಇಜ್ಜಿ. ಆತೇ ಅತ್ತ್‌ಂದೆ ಆ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಎದುರು ಉಪ್ಪುನ ಬಸದಿದ ದುಂಬು ಮಾತ್ರ ಉಪ್ಪುನ, ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಮಾತ್ರ ಉಪ್ಪುನ ಜೈನೇರತ್ತ್‌ಂದಿನ ವಾ ದೇವಸ್ಥಾನಡ್ ಉಪ್ಪಂದಿನ ಉಪ್ಪೆರಾವಂದಿನ ಮಾನಸ್ತಂಭ ಅಚಲವಾಯಿನಲಾ ಬಲವಾಯಿನಲಾ ಸಾಕ್ಷ್ಯಲಾ ಉಂಡು. ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಅವು ಜೈನೆರೆನ 14ನೇ ತೀರ್ಥಂಕರೆ ಆಯಿನ 'ಅನಂತನಾಥ'ನ ಬಸದಿ ಆದಿತ್ತ್‌ದ್ ಕ್ರಮೇಣ ಜೈನೆರ್ ಉಡುಪಿನ್ ಬುಡುದು ಪೋದೋ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಪಡಿಲ್ ಬೂರ್‌ದ್ ಪೋಪುನ ಬಸದಿನ್ ಸನಾತನಧರ್ಮಿಲ್ ಹಾಳ್ ಆವಂದಿಲೆಕ್ಕ ಅವೇ ಪುದರ್ನ್‌ದಿದ್ ಶಿವಲಿಂಗನ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಯಿನ್ 'ಅನಂತೇಶ್ವರ' ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ಲೆತ್ತ್‌ದುಪ್ಪೆರೆ ಯಾವು. ಅಯಿತ್ತ ಕಯಿತ್ತಲ್ ಚಂದ್ರಮೌಳೀಶ್ವರ ಪನ್ಪಿ ದೇವಸ್ಥಾನಲಾ ಅವ್ವೆ ಕಾಲದ ಜೈನೆರೆನ 8ನೇ ತೀರ್ಥಂಕರೆ ಆದ್‌ತ್ತಿನ 'ಚಂದ್ರಪ್ರಭ' ಪನ್ಪಿ ಚಂದ್ರನಾಥನ ಬಸದಿ ಆದ್ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಕಡೆಕ್ಕ್ ಅಲ್ಪಲಾ ಶಿವಲಿಂಗನ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಯಿನ್ ಚಂದ್ರನಾಥ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಗ್ ಸಮವಾದ್ ಚಂದ್ರಮೌಳೀಶ್ವರ ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆತ್ತ್‌ದಿಪ್ಪೊಡು. ಅವು ರಡ್ಡ್ ಬಸದಿಲ್‌ಲಾ ವೈಷ್ಣವೆರಾಯಿನ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯೆರೆ ಕಾಲದವತ್ತ್. ಮಧ್ವವಿಜಯಡ್ ಅಯಿತ್ತ ಉಲ್ಲೇಖ ಉಂಡು. ಅಯಿಕ್ಕ್ ಒಂತೆ ದುಂಬು ಉಡುಪಿಡ್ ಶೈವ ಧರ್ಮ ಪ್ರಬಲವಾದ್‌ಪ್ಪುನಗ ಪ್ರಾಯಃ ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯೆರ್ (ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು.8ನೆ ಶತಮಾನಡ್) ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಬತ್ತಿನಪಗ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಅಯಿಕ್ಕ್ ದುಂಬು ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಅಯಿರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಅವು ಶಿವದೇವಾಲಯವಾದ್ ಬದಲಾದ್‌ಪ್ಪುರೆ ಯಾವು. ಉಡುಪಿರ್ದ್ ಕೆಲವು ಮೈಲ್ ದೂರೊಡು 'ಪಾಜಕ ಕ್ಷೇತ್ರ' ಪನ್ಪಿ ಜಾಗೆಡ್ ಇತ್ತೆದ ಕುಂಜಾರ್ ಪನ್ಪಿ ಹಳ್ಳಿಡ್ ದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪ್ರವರ್ತಕೆರಾಯಿನ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್ ಕ್ರಿ.ಶ 1238ಟ್ ಪುಟ್ಟ್‌ಯೆರ್.

ಕ್ರಿ.ಶ. 2ನೇ ಶತಕದ ಒಂಜಿಗ್ರೀಕ್ ಬಾಸೆದ ಪ್ರಹಸಡ್ ಮಸ್ತ್ ಕನ್ನಡದ ಪಾತೆರೊಲು ಉಂಡು. ಅಯಿಟ್ಟ್ ಒಂಜಿ 'ಮಲ್ಪಿ ನಾಯಕರಕ್ಕು ಕೂಬಿ ಕರಕೊ' ಪಂಡ ಮಲ್ಪಿ ನಾಯಕೆರೆನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್, ಲೆತೊಂದು ಬಲ. ಉಂದೆಟ್ ಬರ್ಪುನ 'ಮಲ್ಪಿ' ಪನ್ಪುನ ಪುದರ್ ಉಡುಪಿದ ಡಕ್ಕೆಗ್ ಆಯಿನ ಮಲ್ಪಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸುರುಕು ತೋಜುಂಡು. ಅಂಚಾಂಡ ಪಿರಾಕ್‌ಡೇ ಡಕ್ಕೆಗ್ ಇತ್ತೆ ಇತ್ತಿನ ಪುದರ್ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಉಪ್ಪೊಡು ಪನ್ಪುನವು ತೆರಿಪುಂಡು.

ಕೆಳದಿ ನೃಪವಿಜಯ

ಕೆಳದಿ ನೃಪವಿಜಯಡ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಸ್ತ್ ಊರುದ ಪುದರ್, ಹಳ್ಳಿಲೆದ ಪುದರ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಕುಂಬಸೆ=ಕುಂಭಕಾಶಿ, ದಾನಿವಾಸ, ಹೊಸಂಗಡಿ, ಕೊಲ್ಲೂರು, ಬೆಳ್ಳರೆ=ಬೆಳ್ಳಾರೆ, ಕಾರಕಳ, ವಸುಪುರ=ಬಸರೂರು, ಬಾರಕೂರು, ಕಲ್ಯಾಣಪುರ, ಸುರಾಲ,

ಕ್ರೋಡಪುರ=ಶಂಕರನಾರಾಯಣ, ಕಂಡಲೂರು, ಬೈಂದೂರು, ಕುಂಬಳೆ, ಉತ್ತುಂಗ ಶ್ರೀ, ಮಂಗಳೂರು, ಕೊಡೆಯಾಲ=ಮಂಗಳೂರು, ಮೂಡಬಿದರೆ, ಉಳ್ಳಾಲ, ಪುದುವೆಟ್ಟು, ಕಾಂತಮಂಗಲ, ಬಂದ್ಯಡಕ, ಶಿಶಿಲ, ಚಂದ್ರಗಿರಿ, ಬೇಕಲ, ಕಿದುಟು, ಚಿತ್ತಾರಿ, ಗುಳವಾಳ=ಗುಲ್ವಾಡಿ, ಫಣಿಯಾಲ, ನೀಲೇಶ್ವರ, ಕಾಸರಗೋಡು, ಉಡುಪು=ಉಡುಪಿ, ಮಲಪು=ಮಲ್ಪಿ, ಕೋಟೇಶ್ವರ, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ಕಾಪು, ತೊನಸೆ ಅವ್ವಂತ್ತಂದೆ ಕೆಳದಿದ ಅರಸು ಆಯಿನ ಸದಾಶಿವ ನಾಯಕೆ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1513–1546) ಕಾಸರಗೋಡುಡು 'ತೊಲಗದ ಕಂಬ' (ಅಚಲವಾಯಿನ ಜಯಸ್ತಂಭ)ನ್ ಉಂತಾಯೆ ಪನ್ಪಿ ಉಲ್ಲೇಖ ಉಂಡು–

ತುಳುವ ರಾಜರ್ಕಳೆಲ್ಲರ್
ಮಲೆತಿರೆ ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ಮರೆವ ಕಾಸರಗೋಡೊಳ್
ತೊಲಗದ ಕಂಬವನಾ ನೃಪ
ತಿಲಕಂ ತಾ ನಿಲಿಸಿ ಮರೆದನತಿ ಸಾಹಸಮಂ ॥6॥

ಅಂಚನೆ ಅಯರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕದ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕೆಲಾ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1645–1660) ನೀಲೇಶ್ವರಡ್ ನನೊಂಜಿ ತೊಲಗದ ಕಂಬನ್ ಉಂತಾಯೆ ಪನ್ಪಿ ಉಲ್ಲೇಖ–

ಬಳಿಕುರು ನೀಲೇಶ್ವರದು
ಜ್ವಳಿಪಿಳೆಯಂ ಕೊಂಡು ನಾಯಿಮಾರರ ನೆಲದೊಳ್
ತೊಲಗದ ಕಂಬವನನುವಿಂ
ನಿಲಿಸಿ ಮಹಾದ್ಭುತಪರಾಕ್ರಮವನುರೆ ಮೆರೆದಂ ॥10॥

ಪಂಡ್‌ದ್ ಆ ಕಾವ್ಯೊಡು ಪಂತ್‌ಂಡ್. ಇತ್ತೆ ಆ ರಡ್ಡ್ ತೊಲಗದ ಕಂಬೊಲ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಅವ್ವೇ ಗ್ರಂಥೊಡು ವೀರಭದ್ರನಾಯಕನ ಮಗೆ ಆದ್‌ದಿತ್ತಿನ 2ನೇ ಬಸವಪ್ಪ ನಾಯಕೆ (ಕಿ.ಶ. 1739–1754) ಮಲ್ಪಿಡ್, ಕಾಪುಡು, ಕಲ್ಯಾಣಪುರಟ್ಟ್, ಕುಡ್ಲಡ್ ಕೋಟೆಲೆನ್ ಕಟ್ಟಯೆ ಪನ್ಪಿ ಉಲ್ಲೇಖ ಉಂಡು–

ಉಡುಪಿನ ಬಳಿಯೊಳ್ ಮಲಪಿನ
ಪೊಡವಿಯೊಳಂ ಪಶ್ಚಿಮಾಂಬುಧಿಯ ತೀರದೊಳು
ಗ್ಗಡಮೆನೆ ದರಿಯಾಬಾದಿನ
ಗಡಮಂ ನಿರ್ಮಾಣಗೆಯ್ಸಿದಂ ಬಸವ ನೃಪಂ ॥9॥

ಈ ಪರಿಯಲ್ಲದೆ ಪಡುವಣ
ಕೂಪಾರದ ತೀರದೊಳ್ವಿರಾಜಿಸುತಿರ್ಪಾ
ಕಾಪಿನ ಸಮೀಪದೊಳ್ತ
ದ್ಭೂಪಂ ನೆಲಗೊಳಿಸಿದಂ ಮನೋಹರಗಡಮಂ ॥20॥

ಭೂನುತ ಕಲ್ಯಾಣಪುರ
ಸ್ಥಾನದೊಳತಿರಮ್ಯಮಾಗೆ ಬಸವ ಮಹೀಶಂ
ತೋನಸೆಯೆಂಬ ಸುಕೋಟೆಯ
ತಾನುರೆ ನಿರ್ಮಾಣಗೆಯ್ಸಿದಂ ಸಂತಸದಿಂ ॥22॥

ಇಂದ್ರವಿಭವನಿಭವಿಭವ ನ
ರೇಂದ್ರ ತಾಂ ಮಂಗಲೂರ ತಾಣದೆ ಶಿವರಾ
ಜೇಂದ್ರಗಿರಿಯೆಂಬ ಗಡಮಂ
ಸಾಂದ್ರಯಶಂ ರಚನೆಯ್ಸಿದಂ ಪೊಸ ಬಗೆಯಿಂ ॥26॥

ಪಿರಾಕ್‌ದ ಇತಿಹಾಸ

ಅಶೋಕನ ಕಾಲೊಡು ಸಾತಿಯ ಪಂಡ ಶಾಂತಿಕ ದೇಶ ತುಳು ದೇಶ ಗಣರಾಜ್ಯವಾದ್‌ತ್ತಿಂಡ್ ಪನ್ಪುನ ವಿಚಾರ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಕರಿಕಾಲ ಚೋಳ ಪನ್ಪಿ (ಕ್ರಿ.ಶ. 150–180) ಚೋಳ ರಾಜನ ಸಮಸಾಮಯಿಕೆರಾಯಿನ ಮಾಮುಲನಾರ್ ಬೊಕ್ಕ ಪರಣರ್ ಪನ್ಪುನಕ್‌ಲ್ ತಮಿಳ್ ಗ್ರಂಥೊಡ್ ಕೋಶರ್ ಪನ್ಪುನ ಜನಕುಲು ನನ್ನನ ದೇಶೊನು ಪೊಗ್ಯೆರ್‌ಂದ್ ನನ್ನಗ್‌ಲಾ ಅಕ್‌ಲೆಗ್‌ಲಾ ಆಯಿನ ಲಡಾಯಿಡ್ ನನ್ನೆ ಆಯನ ಪಟ್ಟದ ಆನೆನ್ ಕಳೆವೊಂಡೆಂದ್ ಪಂತ್‌ಂಡ್. ಮಾಮುಲನಾರ್ ಗ್ರಂಥೊಡ್ ನನ್ನನ ರಾಜ್ಯ ತುಳುನಾಡ್‌ಂದ್ ಉಂಡು. ಅಂಚಾಂಡ ತಮಿಳ್‌ಡ್ ನನ್ನನ್ ಕನ್ನಡಡ್ ನನ್ನ ಪನ್ಪುನ ಅರಸು ಒರಿ ಕ್ರಿ.ಶ. 1 ಅತ್ತ್‌ಂಡ 2ನೇ ಶತಮಾನಡ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಆಳೊಂದು ಇತ್ತೆ ಪನ್ಪುನ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು.

ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯನ ಪುದರ್ ಕೇನಂದಿನಕುಲು ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಏರ್ಲ ಉಪ್ಪೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಅಯನ ಬಗೆಟ್ಟ್ ತಮಿಳ್ ಗ್ರಂಥೊಡ್ ಉಲ್ಲೇಖ ಉಂಡು. 1–2ನೇ ಶತಮಾನಡ್ ಪಾಂಡ್ಯ ದೇಶನ್ ಆಳೊಂದಿತ್ತಿನ ಅರಸು ಅಯೆ. ಅಲ್ತ್‌ರ್ದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಬತ್ತೆ. ಭೂತಾಳಪಾಂಡ್ಯೆ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಬರ್ಪುನೆಕ್ಕ್ ದುಂಬು ಆಳುಪೆರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಆಳೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಭೂತಾಳಪಾಂಡ್ಯೆ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಆಯೆ ಬೊಕ್ಕ ಆಯನ ಪೀಳಿಗೆದಕ್‌ಲ್ ಬಾರಕೂರುನ್ ತನ್ನ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ್ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್.

ಅವನೀಶ ಭೂತಪಾಂಡ್ಯೋ
ದ್ಭವರ್ಗಳ್ ಮುನ್ನಾಳ್ದ ಪರಮವೈಭವದಿಂದೊ
ಪ್ಪುವ ಭಾರಕೂರ ಸಂಸ್ಥಾ
ನ.............................. ॥50॥

ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆದ ಮಳವಳ್ಳಿದ ಕಲ್ಬರವುದ ಕಂಬೊಡು ಹಾರಿತೀ ಪುತ್ರ ವಿಷ್ಣುಸ್ಕಂದ ಚುಟುಕು ಲಾನಂದ ಶಾತಕರ್ಣಿ ಪನ್ಪುನ ಒರಿ ರಾಜೆ ಕ್ರಿ.ಶ.165ದ್ರ್ ಅಳೊಂದಿತ್ತೆ. ಆಯನ ವಂಶದ ಪುದರ್ ಚುಡುಕ್ಕ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ತುಳುಕ್ಕುಲಾ ಬಾರಿ ಕಯಿತ್ತಲ್‌ದ ಸಮ್ಮಂದ ಉಪ್ಪುನೆರ್ದಾವರ ಚುಟುರ್ದ್ ತುಳು ಅತ್ತ್‌ಂಡ ತುಳುರ್ದ್

ಚುಟು ಅದ್‌ಪ್ಪೊಡು. ದಾಯೆಪಂಡ ಚುಟುದೇಶ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದರಿತ್ತ್‌ದ್ ಅವು ಮೆಲಾನೆ ತುಳು ಆಂಡೊ ಅತ್ತ್ಂಡ ತುಳು ಪಂಡ್‌ದ್ ಇತ್ತಿನ ಪುದರ್ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೆಡ್ ಚುಟು ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಂಡ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಂಬ್ಯೆರೆ ಬೋಡಾಪಿನಾತ್ ಸಾದಿಲ್ ಉಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಬ್ರಾಣೆರ್ ಅತ್ತಂದಿನಕ್‌ಲೆಡ ಇತ್ತೆಲಾ ಚೌಟ ಪನ್ಪಿನ ಕುಲನಾಮ ಉಂಡು. ಅವು ಚುಟುರ್ದೆ ಪುಟ್ಟ್‌ದುಪ್ಪೊಡು. ಉಂದು ಸರಿಯಾಂಡ ಆಯನ ವಂಶ ತುಳುನಾಡ್‌ರ್ದೆ ಸುರುವಾದ್ ಆಯೆ ಅತ್ತ್ಂಡ ಅಯನ ಪಿರಿಯಕ್‌ಲ್ ಏರೋ (ವಿಜಯನಗರದ ತುಳುವ ಅರಸೆರ್‌ಗೆ) ಮುಲ್ಪರ್ದ್ ಬನವಾಸಿಗ್ ಪೋದ್ ಅಲ್ಪ ರಾಜ್ಯ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಅಕ್‌ಲೆನ ರಾಜಧಾನಿನ್ ಅಲ್ಪದೀದ್ ಆ ದೇಶೊನ್ ಮಾತ್ರ ಆಳ್‌ದಿಪ್ಪೊಡು. ಅತ್ತ್ಂಡ ಗಟ್ಟದ ಮಿತ್ತ್ ಬನವಾಸಿ ಪ್ರಾಂತ, ಗಟ್ಟದ ತಿರ್ತ್ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಸೇರ್‌ನ ದೇಶನ್ ಅಳೊಂದ್ ಇತ್ತ್‌ದುಪ್ಪೆರೆ ಯಾವು. ಶಾತಕರ್ಣಿ ಪನ್ಪುನವು ಉಪನಾಮ ಆದ್‌ಪ್ಪು.

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ಬಾರಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಯಿನ ಪಾತೆರ ಉಂಡು. 'ನಂದುರಾಯನ ಬಂಡಾರ ನಾಯಿಕುದುಕೆ ತಿಂದ್‌ದ್ ಪೊಂಡು.' ಈ ಗಾದೆ ಜನಜನಿತ. ನಂದರಾಯೆ ಚರ್ಮದ ನಾಣ್ಯನ್ ಮಲ್ಪಯೆಗೆ ಆಯೆ ಸೈತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಆ ಚರ್ಮದ ನಾಣ್ಯೊಲು ಚಲಾವಣೆಗ್ ಬರಂದೆ ಅವುಲು ಅವುಲು ಪಿದಾಯಿ ದಕ್ಕ್‌ದ್ ನಾಯಿ ಕುದುಕ್ಕೆರೆನ ಪಾಲಾಂಡ್‌ಗೆ. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ನಂದು ಅತ್ತ್ಂಡ ನಂದಿರಾಯೆ ಬಜೀ ಐತಿಹ್ಯದ ರಾಜೆ ಅತ್ತ್. ಅಯೆ ಒರಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಜಾತಿದ ಅರಸು. ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ ಕುಡ್ಲದ ನಂದಾವರನ್ ಆಳೊಂದಿತ್ತ್. ಆಯರ್ದ್ ಆದೇ ನಂದಾವರ ಪನ್ಪುನ ಪುದರ್ ಆ ಊರುಗು ಬತ್ತ್ಂಡ್‌ಗೆ. ಕುಡ್ಲದ ಹರಿಜನಕುಲೆಡ ಇತ್ತೆಲಾ ನಂದಿ, ನಂದು ಪನ್ಪುನ ಪುದರ್‌ಲ್ ಉಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಐತಿಹ್ಯಡ್ ನನಲಾ ಒರಿಯನ ಪುದರ್ ಉಂಡು. ಮಯೂರವರ್ಮನ ಪ್ರಕಟ ಆವಂದಿನ ಬೂಕುಡು ಹೊಬಕೂಸ ಪಂಡ್‌ದ್ ಉಂಡು. ಕ್ರಿ.ಶ. 19ನೇ ಶತಮಾನೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಸಂದರ್ಶನ ಮಲ್ತಿನ ಬುಕ್ಕನ ಗ್ರಂಥೊಡು ಹಬಶಿಕ ಪಂಡ್‌ದ್ ಉಂಡು. ಮಯೂರವರ್ಮನ ಬೂಕುಡು ನನೊರಿಯನ ಪುದರ್ ಚಂದ್ರಸಾಯಣ ಪಂಡ್‌ದ್ ಉಂಡು. ಮೊಕುಲು ಮಾತ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅರಸೆರೊ, ತುಂಡರಸೆರೊ, ಪಾಳೆಗಾರೆರೊ ಪನಿಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಕ್ರಿ.ಶ. 6–7 ಶತಮಾನದ ಆಳುಪೆರೆ ಕಾಲದ ಕಲ್ಬರವುಲ್ ತಿಕ್ಕುವ. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಪಂಡ ಸು 1400 ವರ್ಸೊರ್ದ್ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕಲ್ಬರವುದ ಲಿಪಿ ಕನ್ನಡಡ್ ಉಪ್ಪುನೆರ್ದಾವರ ತುಳುಕ್ಕು ಲಿಪಿ ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡನೇ ಆದ್ ಇತ್ತ್‌ನೆರ್ದ್ ಕಲ್ಬರವುಲು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಟ್ಟೆ ಉಂಡು. ಸನಾತನ ಧರ್ಮ ಕ್ರಿ.ಪೂ.1000ರ್ದೆ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಇತ್ತ್‌ದುಪ್ಪೊಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮ, ಜೈನ ಧರ್ಮ, ನಾಥಪಂಥ, ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮ– ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಧರ್ಮೊಲು ಪಿರಾಕ್‌ರ್ದೆ ಇತ್ತ ಪನ್ಪುನ ಉಲ್ಲೇಖಲೆನ್ ಪೈಕುಲು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಉದಾರ್ಮೆಲೆನ ಮೂಲಕವಾದ್ ಕೊರ್ಪೆರ್.

ಭೂತಪೂಜೆ

ಮಿತ್ತ್ ಪಂಡಿನ ಧರ್ಮೊಲ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ಮೂಲಭೂತವಾಯಿನ

ಮೂಲಧರ್ಮವಾಯಿನ ಭೂತಪೂಜೆಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಭೂತಪೂಜೆ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಪ್ರಕೃತಿ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಸಂಸಾರಡ್ ವಿಶೇಷ ದರ್ಶನ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಘಟನೆ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಜನಕ್ಲೆನ್ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜುನ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಬರ್ಪುನ ವಿಷಯಲೆನ್ ದೇವೆರೆನ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಕೊನೊದು ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುನೆ. ಆ ಜನಕ್ಲೆನ್ ತುಳುಟ್ಟು ದೆಯ್ಯೊಂಗುಳು, ದೆವ್ವ, ದೈವ ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್ ಭೂತೊಲೆಡ ಆಣ್, ಪೊಣ್ಣು ಪನ್ಪುನವುಲಾ ಉಂಡು. ಉದಾರ್ಮೆಗಾದ್ ಅಣ್ ದೈವೊಲುಂದು ಲೆಪ್ಪುನ ಅಣ್ಣಪ್ಪೆ, ಜಾರಂತಾಯೆ, ಮಗ್ರಂದಾಯೆ, ಕಲ್ಕುಡೆ, ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆ ಅಂಚನೆ ಪೊಣ್ಣು ದೈವೊಲುಂದು ಲೆಪ್ಪುನ ಉಳ್ಳಾಳ್ದಿ, ಜುಮಾದಿ, ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ, ದೇಯಿ ಬೈದ್ಯೆದಿ ಇಂಚ ಉಂಡು. ಗಟ್ಟದ ಮಿತ್ತ್‌ರ್ದ್ ಬತ್ತಿನವುಲಾ ಉಂಡು ಉದಾರ್ಮೆಗೆ ತೋಡಕುಕ್ಕಿನಾರ್. ಮುಲ್ಪದವೇ ಊರುದ ಜನಕ್ಲ್ ಸೈತ್‌ದ್ ಭೂತವಾಯಿನವುಲಾ ಉಂಡು. ಉದಾರ್ಮೆಗ್ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆ, ಕಾಂತುನೆಕ್ರಿ, ದೇಯಿ ಬೈದ್ಯೆದಿ ಇಂಚ. ಕೆಲವು ಭೂತೊಲು ಸನಾತನ ಧರ್ಮರ್ದ್ ಬತ್ತ್‌ನವುಲಾ ಉಂಡು. ಉದಾರ್ಮೆಗ್ ಜುಮಾದಿ ಪಂಡ ಧೂಮಾವತಿ, ಪಂಜುರ್ಲಿ ಪಂಡ ವಾರಾಹಿ, ಚಾವುಂಡಿ ಪಂಡ ಚಾಮುಂಡಿ ಇಂಚ ಭೂತೊಲೆಗ್ ವರ್ಸೊಗ್ ಒರ ಬಂಡಿ, ನೇಮ, ಆಯನ ಪಂಡ ಉತ್ಸವ ಕೊರ್ಪುನ ಕ್ರಮ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಉಂಡು. ಭೂತೊಲೆನ ಚರಿತ್ರೆನ್ ಅದ್ಭುತವಾದ್ ಪನ್ಪುನ ಪಾಡ್ದನ ಪಂಡ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಪನ್ಪುನ ವಚನ ಕಾವ್ಯೊಲು ಉಲ್ಲ. ಆಯಾ ಸಾನ (ಗುಡಿ)ದ ಎದುರುಡು ತೂಳು (ದರ್ಶನ) ಬರ್ಪುನಾಯನ ಬಳಗದಕ್ಲ್ ಅಯಿನ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಆ ಪಾಡ್ದನೆಲೆಡ್ ಪಳ್ಳಿ ಪಂಡ ಮಸೀದಿ, ಮಕ್ಕ ಪಂಡ ಅರಬಸಾನದ ಮಕ್ಕಾ ಪೇಂಟೆದ ಪುದರ್, ಚಾಕರಿ, ಮೈದಾನ್, ಸುಲ್ತಾನ ಕಜಾನೆ, ಅಂದಾಜಿ, ಖಲಾಸಿ ಪಂಡ ಹಡಗ್‌ದ ಜನ- ಇಂಚಿನ ಅರಬಿ, ಪಾರ್ಶಿ ಶಬ್ದೊಲು ಬಾಳ್ ಪನ್ಪುನ ಪರೆಂಗಿ ಶಬ್ದ ಇಂಚಿಪ್ಪದ ಶಬ್ದಲಾಯಿನೆರ್ದಾವರ ಬಾರಿ ಪಿರಾಕ್‌ಗ್ ಪೋಪುನ ಅಗತ್ಯ ತೋಜುಜಿ.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ (ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆದ) ಪಿರಾಕ್‌ದ ಪುದರ್ಲ್:

ಶಾಂತಿಕ:

ಕ್ರಿ.ಶ. 3ನೇ ಶತಕರ್ದ್ ಪಿರಾಕ್ ಪನ್ಪಿ 'ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಪುರಾಣ'ಡ್ (ಅಧ್ಯಾಯ 58) ಜಂಬುದ್ವೀಪ ಏಮೆದ ರೂಪಡ್ ಮೂಡಾಯಿಗ್ ಮೋನೆ ಪಾಡ್‌ದ್ ಉಂತ್‌ದ್‌ನ ಶ್ರೀ ಮಹಾವಿಷ್ಣುಡ ನೆಲೆ ಆತ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆ ಏಮೆಚಕ್ರದ ಆಯಾ ಅಂಗೊಲೆಡ್ ಬದುಕುನ ಜನಪದಕ್ಲ್ ಇಂಚಿಂಚಿನ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಂತ್‌ಂಡ್. ಆ ಏಮೆದ ಬೀಲಡ್ ಪಂಡ ಪಡ್ಡೆಯಿ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದ್ ಪಶ್ಚಿಮ ಸಮುದ್ರಬರಿಟ್ಟ್ ಬದುಕುನ ಜನಪದೆರೆಡ್ ಕೆಲವೆರೆ ಪುದರುಂಡು-

> ಅಪರಾಂತಿಕಾ ಹೈಹಯಾಶ್ಚ ಶಾಂತಿಕಾ
> ವಿಪ್ರಶಸ್ತಕಾಃ ಕೋಂಕಣಾಃ ಪಂಚನದಕಾ
> ವಾಮನಾ ಹ್ಯವರಾಸ್ತಥಾ ॥34॥

ಕ್ರಿ.ಶ.ದ 5ನೇ ಶತಮಾನಡ್ ರಚನೆಯಾಯಿನ ವರಾಹಮಿಹಿರನ 'ಬೃಹತ್ಸಂಹಿತೆ'ಡ್ (ಅಧ್ಯಾಯ14) ಭಾರತವರ್ಷದ ಪಶ್ಚಿಮಡ್ ಉಪ್ಪುನ ದೇಶಲೆನ್ ಪನ್ಪುನವುಲ್ ಕೆಲವು ಪುದರ್ ಇಂಚ ಉಂಡು–

ಅಪರಾಂತಕ ಶಾಂತಿಕ ಹೈಹಯ ಪ್ರಶಸ್ತಾದ್ರಿ! ವೋಕ್ಕಾಣಾಃ ॥37॥

ಉಂದೆಟ್ಟ್ ಅಪರಾಂತಿಕ ಬೊಕ್ಕ ಅಪರಾಂತಕ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ ವಿರಲಾರ್ಥಡ್ ಉತ್ತರ ಕೊಂಕಣಗ್ ವಿಸ್ತಾರವಾಯಿನ ಅರ್ಥಡ್ ಗೋವೆದ ದಕ್ಷಿಣ ಸೀಮೆದಡೇ ಮುಟ್ಟ ಉಪ್ಪುನ ಉತ್ತರ–ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಂಕಣಗ್‌ಲೆಗ್ ಸರಿಯಪುನೆರ್ದ್ ಕೊಂಕಣ ಪನ್ಪುನ ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಂಕಣನ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ್ ಪಂಡ್‌ನ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಪುರಾಣಡ್ 'ಅಪರಾಂತಿಕ' ಪಂಡ ಉತ್ತರ ಕೊಂಕಣಂದ್ ಅಂಚ ಪನಂದಿನ ಬೃಹತ್ಸಂಹಿತೆಡ್ 'ಅಪರಾಂತಕ' ಪಂಡ ಉತ್ತರ–ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಂಕಣ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊನೊಡು. ಅಯಿತ್ತ ಒಟ್ಟುಗು ಪಂಡ್‌ನ 'ಹೈಹಯ' ಪಂಡ ವಾ ದೇಶ?

ಕ್ರಿ.ಶ. 2ನೇ ಶತಮಾನದ ಸುರುತ ಭಾಗೊಡು ಇತ್ತಿನ ಐಗುಪ್ತದ ಗ್ರೀಕ್‌ದ ಭೌಗೋಲಿಕೆ ಆದಿತ್ತಿನ ಟಾಲೆಮಿ ಪನ್ಪುನಾಯೆ ಆ ಪೊರ್ತುದ ಭಾರತವರ್ಷದ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಬರೆಯಿನ ಗ್ರಂಥೊಡು ನಮ್ಮ ಭರತಭೂಮಿಡ್ ಉಪ್ಪುನವುಂದು ಪಂಡ್‌ನ 'ಐಒಯ್' ಪನ್ಪುನ ಅವೊಂಜೇ ಪುದರ್‌ದ ರಡ್ಡ್ ಅನ್ಯಾನ್ಯ ಪ್ರದೇಶಡ್ ಒಂಜಿ ಐಒಯ್ ಪನ್ಪುನ ಆಯೆ 'ಒಲೊಖೊಇರ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಉಪ್ಪುನ ಬೊಕ್ಕ ಅವು ತುಳುನಾಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತೆರಿಪುನ 'ಆಲುವಖೇಟ' ಪನ್ಪುನೆತ ಒಟ್ಟುಗುಂಡು. ಆ ಕಾರಣನೇ ಅತ್ತಂದೆ ಆ ಐಒಯ್ಯಡ ಉಂಡು ಪನ್ಪುನ ಟಾಲೆಮಿನ ಗ್ರಂಥೊಡು ಪಂಡ್‌ನ ಬೊಕ್ಕ ಗ್ರೀಕ್ ಭಾಷೆದ ಮೂಲಗ್ರಂಥೊಡು ಮೊರುಂದ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬರೆದುಪ್ಪುನ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆದ ಹೊನ್ನಾವರರ್ದ್ 13 ಮೈಲ್ ದಕ್ಷಿಣಗ್ ಕಡಲ ಕರೆಟ್ಟ್ ಉಪ್ಪುನ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಾಯಶಃ ಮೊರಂಡೀಶ್ವಲಾ ಇತ್ತೆ ಉಪ್ಪುನ ಮುರಡೇಶ್ವರ ಪನ್ಪಿ ಜಾಗೆ ಬಾರಿ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಊರುಂದ್ ಸ್ಪಷ್ಟ ಉಪ್ಪುನೆರ್ದ್ ಐಒಯ್ಯನ್ ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆದ ಒಟ್ಟುಗು ಸುಲಭವಾದ್ ಇತ್ತಿನಂಚನೆ ಸರಿ ತಾರ್ಕನೆ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ಗ್ರೀಕ್‌ಡ್ ಹಕಾರ ಇಜ್ಜಂದಿನೆರ್ದಾವರ ಟಾಲೆಮಿ ಐಒಯ್ ಪನ್ಪುನ ಗ್ರೀಕ್ ರೂಪಾಂತರದ ಸರಿಯಾಯಿನ ಉಚ್ಚಾರ ಪಂಡ ಆ ದೇಶದ ಮುಲ್ಪದ ಪುದರ್ ಹೈಹಯ ಪಂಡ್‌ದೇ ಸರಿ. ಅತ್ತ್ಂಡ ಹೈಹಯ ಪಂಡ್‌ದ್ ಇತ್ತೆದ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆನೇ ಸರಿ. ಅಂಚಾದ್ ಅಯಿತ್ತ ಕಯಿತ್ತಲ್‌ಡೇ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಂಡ್‌ನ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿದ ಶಾಂತಿಕ ಪಂಡ್‌ಂಡ ತುಳುನಾಡೇ ಸರಿ.

ಮೌರ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಅಶೋಕನ ಶಿಲಾಲೇಖಡ್ (ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವ 273–237) ಇಂಚ ಉಂಡು–

ಏವಮಪಿ ಪ್ರಚಂತೇಸು ಯಥಾ ಚೋಡಾ ಪಂಡಿಯಾ ಸ(ಸಾ)ತಿಯ ಪುತ್ರೋ ಕೇಲಲ ಪುತೋ ಆ ತಂಬಪರಣೀ. ಉಂದೆರ್ದ್ ಚೋಡಾ ಪಂಡ ಪೂರ್ವ ಕರಾವಳಿದ ಚೋಳೆರ್, ಪಂಡಿಯಾ ಪಂಡ ದಕ್ಷಿಣ ಕರಾವಳಿದ ಪಾಂಡ್ಯೆರ್, ಸತಿಯಪುತ್ರ ಅತ್‌ಂಡ ಸಾತಿಯಪುತ್ರೆರ್, ತಂಬಪರಣಿ ಪಂಡ ತಿರುನೇಲ್ವೇಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ಪರಿಪ್ಪುನ ತಾಮ್ರಪರ್ಣೀ

ತುದೆ ಮುಟ್ಟ ಉಪ್ಪುನ ಕೇರಲ ಪುತ್ರೆರ್ ಆಯನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಪಿದಯಿದ ಗಡಿನಾಡ್‌ಲೆಡ್ ಇತ್ತೆರ್‌ಂದ್ ತೆರಿಪುಂಡು. ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಅಕ್‌ಲ್ ಅಶೋಕನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗ್ ಸೇರಂದೆ ಆಕ್‌ಲ್‌ನಾತೆಗೇ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ್ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಉಪ್ಪೊಡು. ಮೊಕ್‌ಲೆಡ ಕೇಲಲ ಪುತ, ಕೇರಲ ಪುತ್ರ ಪಂಡ ಕೇರಳ ಪಂಡ ಮಲೆಯಾಳ ದೇಶದಕ್‌ಲ್ ಪನ್ಪುನ ಮರ್ಯಾದೆಡ್ ಸತಿಯ ಪುತ್ರ ಅತ್‌ಂಡ್ ಸಾತಿಯ ಪುತ್ರ ಅತ್‌ಂಡ ಸಾತಿಯ ಪನ್ಪುನ ಪುದರ್‌ಪ್ಪುನ ದೇಶದಕ್‌ಲ್ ಪನ್ಪುನವು ಸರಿಯಾದ್ ಅರ್ಥ ಅಪುಂಡು. ಅಯಿಕ್ಕ್ ಉದಾರ್ಮೆಯಾದ್ ಗಂಗಾನದಿತ್ತ ಬರಿಟ್ಟ್ ಆಯಾ ಊರಿನಕ್ ಲೆನ್ ಗಂಗಾಪುತ್ರೆರ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕನೇ ಮುಲ್ಪದಕ್ ಲೆನ್ ತೆರಿಯೊನೊಲಿ. ಅಂಚಾಂಡ ಆ ಸತಿಯ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಸಾತಿಯ ಪನ್ಪಿ ದೇಶ ಓವ್ವ?

ಸತಿಯ ಅತ್‌ಂಡ ಸಾತಿಯ ದೇಶಲಾ ಕೇರಳಲಾ ಒಂಜೆಕೊಂಜಿ ಪತೊಂದು ಇತ್ತಿನ ಪಂಡ ಕಯಿತ್ತಲ್‌ದ ದೇಶೊಲಾದಿಪ್ಪೆರೆ ಯಾವು. ಅಂಡ ಪಾಂಡ್ಯಗ್‌ಲಾ ಕೇರಳಗ್‌ಲಾ ನಡುಟ್ ತಾಮಪರ್ಣಿ ಮಾತ್ರ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಬೇತೆ ವಾ ದೇಶಲಾ ಇಜ್ಜಂದಿನ ಕಾರಣ ಈ ಶಿಲಾಲೇಖಡ್ 'ಚೋಡಾ/ಪಂಡಿಯಾ ಸ(ಸಾ)ತಿಯ ಪುತ್ರೋ ಕೇರಲ ಪತ್ರೋ' ಪನ್ಪುನಲು ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಚೋಳ-ಪಾಂಡ್ಯೆರೆಗ್ ಬೊಕೊಂಜಿ ಕಡೆತ ಸ(ಸಾ)ರುಯ ಪುತ್ರ-ಕೇರಲ ಪುತ್ರಗ್‌ಲಾ ನಡುಟ್ ತಾಮ್ರಪರ್ಣಿನ್ ಗಡಿಯಾದ್ ದೀವೋ=ಒಂದು ಆ ಕಡೆಟ್ ಮೂಡಾಯಿ ಕರಾವಳಿದ ಚೋಳೆರೆನ್ ಪಂಡಿಬೊಕ್ಕ ಅಕ್‌ಲೆಗ್ ತಾಗ್‌ದ್ ತೆನ್ಕಾಯಿಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಪಾಂಡ್ಯೆರೆನ್ ಪನ್ಪುನ ಕ್ರಮದರ್ದಾದ್ ಈ ಕಡೆಟ್ ಸ(ಸಾ)ತಿಯ ಪುತ್ರೆರೆನ್ ಪಂಡಿಬೊಕ್ಕ ಅತ್ತ ಕೇರಲಪುತ್ರೆರೆನ್ ಪನ್ಪುವ ಕ್ರಮ ಅತ್ತ. ಸತಿಯ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಸಾತಿಯ ದೇಶ ಕೇರಳ ದೇಶಗ್ ತಾಗ್‌ದ್ ಅಯಿತ್ತ ಬಡಕ್ಕಾಯಿಗ್ ಉಪ್ಪೊಡು. ಅಂಚಾಂಡ ಕೇರಳಗ್ ಬಾರಿ ಕಯಿತ್ತಲ್‌ಡ್ ಅಂಚನೇ ಬಡಕ್ಕಾಯಿದ ಕರಾವಳಿಡ್ ಉಪ್ಪೊಡು. ಅಂಚಾಂಡ ಕೇರಳದ ಬಡಕ್ಕಾಯಿದ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಡ ಸತಿಯಪುತ್ರ ಅತ್‌ಂಡ ಸಾತಿಯಪುತ್ರ ದೇಶಪಂಡ ತುಳುನಾಡ್ ಪನ್ಪುನ ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಅತಂದೆ ಬೇತೆ ಓವ್ವ? ಅಂಚಾದ್ ಅಶೋಕನ ಶಾಸನದ ಸಾತಿಯ ಪುತ್ರ ಅತ್‌ಂಡ ಸತಿಯಪುತ್ರ ಪನ್ಪುನ ದೇಶನೇ ಶಾಂತಿಕ ದೇಶನೇ. ಆ ಶಾಂತಿಕ ದೇಶನೇ ಅಪಗದ ತುಳುನಾಡೇ ಸರಿ.

ಆಲುವ

ಪರಶುರಾಮೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಸಮುದ್ರರ್ದ್ ದೆತೊಂಡೆಂದ್ ಪನ್ಪುನ ಕಡಲ ಕರೆತ ಭೂಮಿನ್ 'ಪ್ರಪಂಚ ಹೃದಯ' ಪನ್ಪಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥೊಡು 'ಸಪ್ತ ಕೋಂಕಣ' ಪಂದ್ ಉಂಡು-

ಸಹ್ಯಪಾದೇ ಪರಶುರಾಮ ಭೂಮಿಃ ಸಾ ಸಪ್ತ ಕೋಂಕಣಾಖ್ಯಾ
ಕೂಪಕ ಕೇರಲ ಮೂಷ್ಸಿಕ ಆಲುವ ಪಶು ಕೋಂಕಣ
ಪರಕೋಂಕಣ ಭೇದೇನ ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರಾಮಾಮೇನ ಚ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಾ

ಪಂಡ ಸಹ್ಯಾಚಲದ ಉಪತ್ಯಕಾ ಪ್ರದೇಶವಾಯಿನ ಪರಶುರಾಮನ ಭೂಮಿನ್

ಸಪ್ತಕೋಂಕಣ ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ಅಯಿಟ್ ತೆನ್ಕಾಯಿರ್ದ್ ಬಡಕ್ಕಾಯಿಗ್ ಬರ್ಪಿಲೆಕ 1. ಕೂಪಕ, 2. ಕೇರಳ, 3. ಮೂಷಿಕ, 4. ಆಲುವ, 5. ಪಶು, 6. ಕೋಂಕಣ ಬೊಕ್ಕ 7. ಪರಕೋಂಕಣ ಪಂಡ್‌ದ್ 7 ದೇಶೊಲುಲ್ಲ. ಅತ್‌ಂಡ ಈ ಏಳ್ ದೇಶೊಲ್‌ಲ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಡ ಉಲ್ಲೊ ಪನ್ಪುನ ವಿಸಯೊ ಉಂದೆರ್ದ್ ತೆರಿಪುಂಡು. ಉಂದೆಟ್ಟ್ ಕೂಪಕ, ಕೇರಳ ಬೊಕ್ಕ ಮೂಷಿಕ ಪನ್ಪಿ 3 ದೇಶೊಲು ಇತ್ತೆದ ತಿರುವಾಂಕೋರು ಸಂಸ್ಥಾನ, ಕೊಚ್ಚಿ ಸಂಸ್ಥಾನ ಬೊಕ್ಕ ಮಲೆಯಾಳ ಜಿಲ್ಲೆಲೆಗ್ ಸಮಾನ ಆದ್ ತೋಜುಂಡು. ಈ ಮೂಜೆಟ್ ಕೇರಲ ಬೊಕ್ಕ ಮೂಷಿಕ ಪನ್ಪಿ 2 ಪುದರ್‌ಲ್ ಬಾದಾಮಿ ಚಾಳುಕ್ಯ ವಂಶದ ಅರಸೆ ಅದಿತ್ತಿನ ಮಂಗಲೇಶನ ಕ್ರಿ.ಶ. 602ತ ಮಹಾಕೂಟ ಸ್ತಂಭಲೇಖಡ್ ಉಂಡು. 6ನೆತ ಕೊಂಕಣ ಪಂಡ ಇತ್ತೆದ ಗೋವೆದ ಸೀಮೆನ್ ರತ್ನಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲೆನ್ ಸೇರ್ಸವೊಂದು ಉಪ್ಪುನ ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಂಕಣ ಬೊಕ್ಕ 7ನೆತ ಬೊಕ್ಕ ಕಡೆತ ಕೊಂಕಣ ಪಂಡ ಆ ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಂಕಣದ ಬಡಕ್ಕಾಯಿ ಇತ್ತೆದ ಕುಲಾಭಾ ಬೊಕ್ಕ ಠಾಣಾ ಜಿಲ್ಲೆಲ್ ಉಪ್ಪುನ ಉಳ್ಳ ಉತ್ತರಕೊಂಕಣ. 5ನೆತ ಪಶು ಪನ್ಪುನ ದೇಶ ಪಂಡ ಹೈಗ ದೇಶ ಪನ್ಪುನ ಇತ್ತೆದ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಪಶು ಪಂಡಲಾ ಅವ್ವೆ ಅರ್ಥದ ಕಪ್ರತ್ಯಯನ್ ಕೂಡ್‌ಂಡ ಪಶುಕ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಲ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಅರ್ಥ ಒಂಜೇ. ಪೈಗ ಹೈಗಂದ್ ಆಂಡ್. ಆ ಕಾರಣ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಡ್ ದಕ್ಷಿಣದ ಮೂಷಿಕ ದೇಶ ಪನ್ಪುನ ಮಲೆಯಾಳ ದೇಶಗ್ ಪಂಡ ಇತ್ತೆದ ಮಲಬಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗ್‌ಲಾ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆದ ನಡುಟು ಆಲುವ ಪನ್ಪುನ ದೇಶವಾಯಿನ ತುಳುನಾಡೇ ಪಂಡ್‌ದ್ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು.

ಟಾಲೆಮಿನ ಗ್ರಂಥೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಒಲೊಖೊಇರ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಂತೆ. ಮಹಾಕೂಟದ ಸ್ತಂಭಲೇಖಡ್ ಕೇರಲ–ಮೂಷಿಕ ದೇಶಲೆನ ದುಂಬು ಬೊಕ್ಕ ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಡುಪ್ಪುನ ಬನವಾಸಿ ಪನ್ಪುನ ಊರುದ ಜತೆಟ್ 'ಆಳುಕ' ಪಂಡ್‌ದುಪ್ಪುನ ದೇಶನೇ ತುಳುನಾಡ್. ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ3ನೇ ಗೋವಿಂದನ ಆಡಳಿತದ(ಕ್ರಿ.ಶ.791–814) ಮಾವಳಿದ ಶಿಲಾಶಾಸನಡ್ ಅಯಿನ್ 'ಆಳುವಖೇಡ' ಪಂಡ್‌ದ್, ಹೊಯ್ಸಳೆರ್‌ನ ಮಸ್ತ್ ಶಾಸನಲೆಡ್ 'ಆಳ್ವಖೇಡ' ಪಂಡ್‌ದ್, ಕಣಕಟ್ಟೆದ ಕಲ್ಬರವುಡ್ (ಕ್ರಿ.ಶ.1143) ಕಂಬಾಳು ಶಿಲಾಲೇಖಡ್ ಲಾ(ಕ್ರಿ.ಶ.1166) 'ಪಡುವಲಾಳ್ವಖೇಡ' ಪಂಡ್‌ದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದೆರ್. ಅವು ಟಾಲೆಮಿನ ಒಲೊಖೊಇರದ ರೂಪಾಂತರನೇ ಆಳುವಖೇಡ 'ಆಳ್ವಖೇಡ ಪನ್ಪುನೆಟ್ ಸಂಶಯ ಇಜ್ಜಿ.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಆಲುವ ಪನ್ಪುನ ಪುದರ್ದ ಮೂಲಾರ್ಥದಾದ? ಅಯಿತ್ತ ಪುಟ್ಟು ಎಂಚ ಉಪ್ಪು?

1. ಮಹಾಕೂಟದ ಸ್ತಂಭಲೇಖಡ್ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಆಳುಕ ಪಂತ್‌ಂಡ್. ಆದಿಶೇಷಗ್‌ಲಾ ಆಲುಕ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದರುಂಡು. 'ಆಲುಕ'ರ್ದ್ ಅಯಿತ್ತ ಕಡೆತ 'ಕ'ಕಾರನ್ ಬುಡ್‌ಂಡ ಪಶುಕ ಪಂಡ ಪಶು ಆಯಿಲೆಕ್ಕನೇ ಆಲು ಪಂಡಲಾ ಆಲುಕ ಪಂಡ್‌ದೇ ಅರ್ಥ. ನೀರ್‌ಡುಪ್ಪುನ ಉಚ್ಚುಗು 'ಆಲ' ಪನ್ಪೆರ್. ತಮಿಳ್‌ಡ್ ವಿಷಕ್ಕ್ 'ಆಲ್' 'ಆಲಂ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಉಚ್ಚುಗು 'ಆಲವಾಯ್' ಬಾಯಿಡ್ ವಿಷ ಇತ್ತಿನವು ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಮಸ್ತ್ ಶತಮಾನದ ಪಿರಾಕ್‌ರ್ದೆ ಬಡಕ್ಕಾಯಿಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಗೋಕರ್ಣದ್ರ್
ತೆನ್ಕಾಯಿದ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ ಭೂಶಿರ ಮುಟ್ಟ ಈ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಡ್ ಸರ್ಪಲಾಂಛನದ ನಾಗೆರ್‌ಂದ್ ಲೆಪ್ಪುವೊಂದು ಇತ್ತಿನ ಜನಕ್ಕ್‌ಲ್ ಇತ್ತೆರ್‌ಂದ್ ಕ್ರಿ.ಶ. 6ನೇ ಶತಕಡ ರಚನೆ ಅಯಿನ ಸಂಸ್ಕೃತ 'ನಾಗಾನಂದ' ಪನ್ಪುನ ನಾಟಕಡ್ 'ಕಥಾ ಸರಿತ್ಸಾಗರ'ಡ್, ಬೌದ್ಧೆರೆನ 'ಅವದಾನ ಕಲ್ಪಲತೆ' ಪನ್ಪುನ ಗ್ರಂಥೊಳೆಡ್ ಗೋಕರ್ಣಡ ಶಂಕಚೂಡ ಪನ್ಪಿ ನಾಗನ ಪ್ರಾಣನ್ ಒರಿಪಯೆರೆಗಾದ್ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣನ್ ಕೊರಿನ ಜೀಮೂತವಾಹನನ ಕಥೆದ್ರ್ ತೆರಿಪುಂಡು. ಬೊಕ್ಕ ಶಂಖ ಅತ್‌ಂಡ ಶಂಕ ಪನ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಜಾತಿದ ನಾಗೆರ್‌ಂದ್ ತೆರಿಪುಂಡು. ಆ ಬಗೆಟ್ಟ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಂಜೇಶ್ವರಡ್ ಬಾರಿ ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿನ 'ಸಂಕರ ಮಲೆ' ಪನ್ಪುನ ಪುದರ್, ದಕ್ಷಿಣ ಕೇರಳದ ಒಂಜಿ ಜಾತಿದ ಬೆಸ್ತೆರೆಗಿಪ್ಪುನ 'ಚಂಗ' ಪಂಡ ಶಂಕ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್, ತಿರುವಾಂಕೋಡು ರಾಜ್ಯದ ತೆಂಕಲಲ್ಲಿದ ಕೊಲ್ಲಂ ಪನ್ಪುನಲ್ಪದ ಪರತ್ತ್ ಒಂಜಿ ರಾಜ್ಯಲ 'ಚಂಗ ನಾಡು' (ಶಂಕ ನಾಡು) ಅವ್ವೆ ಕೊಲ್ಲಂ ಜಿಲ್ಲೆದ ಚಂಗನೂರು. ನನ ತೆನ್ಕಾಯಿದ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿದ ಕಯಿತಲ್ದ ಊರು 'ನಾಗರ ಕೊಯಿಲ್' (ನಾಗೆರ್ ಪನ್ಪುನಕ್‌ಲೆನ ಅರಮನೆ ಅತ್‌ಂಡ ದೇವಸ್ಥಾನ) ಪನ್ಪುನ ಪುದರ್ ಆಯಿಕ್ಕ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ನಿದರ್ಶನಲಾದುಂಡು.

ಈ ಕಾರನದಾತ್ರ ಅಕ್‌ಲ್ ಕರಾವಳಿದ ನಾಗೆರ್ ಪನ್ಪುನೆರ್ದ್ ನೀರ್‌ದ ಉಚ್ಚು ಪನ್ಪಿ ಅರ್ಥೊಡು 'ಆಲ', ಅಕ್‌ಲ್ ಆದಿಶೇಷನ ಸಂತತಿದಕ್‌ಲ್ ಪನ್ಪಿ ಅರ್ಥೊಡು 'ಅಲು' ಅಕ್‌ಲ್ ಸರ್ಪೆರ್ ಪಂಡ ಸರ್ಪದ ಕುರುಹು ಉಪ್ಪುನಕ್‌ಲ್ ಪನ್ಪಿ ಅರ್ಥೊಡು 'ಆಲವಾಯ್' ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪುದರ್ ದಾತ್ರ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಆಲುವ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದರಾದ್ ಉಪ್ಪೆರೆ ಯಾವುಂದು ತೋಜುಂಡು.

2. ತುಳುಟ್ಟು ಸಾಹಿತ್ಯ ಇಜ್ಜಂದಿ ಕಾರಣ ಬಾರಿ ಪರತ್ತ್ ಶಬ್ದಗ್‌ಲೆನ್ ಕಾತೊಂದ್‌ಜಿ. ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡಡ್ ಆಯಿನ ಅವೊಂದಿಪ್ಪುನ ಸಂಸ್ಕೃತದ ನುರ್ಕ್ಯಾಟದಾತ್ರ ಪಿರಾಕ್‌ದ ರಾಸಿ ರಾಸಿ ಶಬ್ದೊಲು ಇತ್ತೆ ನೀರ್‌ದ ಪಾಲಾದ್ ಪೋತ್‌ಂಡ್. ತುಳುಕ್ಕು ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡೊಗ್ ಸಗೋತ್ರವಾದಿತ್ತಿನ ತಮಿಳ್‌ಡಾಂಡ ಇಡೆಮುಟ್ಟ ಬಾರಿ ಜೋಕೆಡ್ ಕಾತೊಂದು ಇತ್ತ್‌ನ ವಾ ಪರತ್ ಸಬ್ದೊಲುಂಡ ಅಯಿಕ್ಕ್ ಸಮಾನವಾಯಿನ ಸಬ್ದೊಲು ತುಳುಟ್ಟ್, ಕನ್ನಡಡ್ ಒರ ಇತ್ತ್‌ದುಪ್ಪೊಡಾಯಿನ ಕಂಡಿತವಾಯಿನೆರ್ದ್ ತಮಿಳ್‌ಡ್ ನಾಡೊಲಿ. ಇತ್ತೆ ತಮಿಳ್‌ಡ್ 'ಅಳಿವಿ' 'ಅಳಿವು=ಕನ್ನಡಡ್ 'ಅಳವೆ', 'ಅಳುವೆ' 'ಅರುವೆ'. ಪಂಡ ನದೀಮುಖ ಪಂಡ ತುದೆ ಸಮುದ್ರನ್ ಸೇರುಬ ಜಾಗೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅರ್ಥೊ. ತಮಿಳ್‌ಡ್ 'ಅಳುವಂ' ಪಂಡ ಗುಂಡಿ ಆದುಪ್ಪುನ ಸಮುದ್ರ. 'ಆಳುವಾಯ್' ಪಂಡ ಪೊಯ್ಯೆದ ರಾಶಿ ಅತ್ತ್ಂಡ ರೇವು. 'ಆಳಿ' ಪಂಡ ಗುಂಡಿ ಆದ್‌ಪ್ಪುನ ಸಮುದ್ರ, ಸಮುದ್ರದ ಬರಿ ಇಂಚ ಉಪ್ಪುನ ತಮಿಳ್ ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ತೂಂಡ ಅಯಿತ್ತೊಟ್ಟುಗು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಮುದ್ರದ ಬರಿತ್ತ ಭೂಮಿ ಪನ್ಪುನೆನ್ ಒತ್ತ್ಂಡ, ಮಲೆ, ಗುಡ್ಡೆಲ್‌ತ್ತಿನ ಜಾಗೆಲ್ ಮಲೆಯಾಳಂದ್ 'ಚೇರ' ಪಂಡ ಕೆಸರ್ ಪನ್ಪುನೆರ್ದಾತ್ರ ಕೆಸರಿತ್ತ್ ನ ಜಾಗೆನ್ ದೇಶಭಾಷೆಡ್ ಚೇರ ಪಂಡ್‌ದ್, ಆ ಚೇರ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ನೇ ಸಂಸ್ಕೃತಡ್ ಕೇರ–ಕೇರಲ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮರುಭೂಮಿ ಉಪ್ಪುನ ಜಾಗೆ ಮರುದೇಶ. ಪಂಡ ರಾಜಪುತಾನಡ್

ಇತ್ತೆದ ಮಾರವಾಡ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಯಾ ದೇಶಗ್ ಪುದರಾಯಿನಂಚನೆ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ದೇಶಭಾಷೆಡ್ 'ಆಳುವ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದರಿತ್‌ದ್ 'ಳ'ಕಾರ ಇಜ್ಜಂದಿಪ್ಪುನ ಸಂಸ್ಕೃತಡ್ ಅವ್ವೇ 'ಆಲುವ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಆದ್‌ಪ್ಪುರೆ ಯಾವುಂದ್ ನಿಶ್ಚಯ ಮಲ್ಪೊಲಿ.

ತುಳು

ಕ್ರಿ.ಶ. 1012ನೇ ಇಸವಿದ 'ಬಲ್ಮುರಿ ಶಾಸನ'ಡ್ 'ತುಳುವ' ಪಂಡ್‌ದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪುದರುಂಡು. ಉಂದುವೇ ಪ್ರಾಯಶಃ ಆ ಪುದರ್‌ದ ಬರವುಡುಪ್ಪುನ ಸುರುತ ಉಲ್ಲೇಖನ ದಾನ್ನ. ಹೊಯ್ಸಳ ಅರಸು ಆಯಿನ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನ (ಕ್ರಿ.ಶ.1111–1141) ಒಂಜೀ ಶಾಸನಡ್ ಏಳ್ ತುಳು ದೇಶಂದ್ ಪಂತ್‌ಂಡ್. ಹೊಯ್ಸಳೆರ್‌ನ ನನ ಆತ್ ಬೇತೆ ಶಾಸನಲೆಡ್ ಉದಾರ್ಮೆಗ್ ಪರ ಬೆಳವಾಡಿದ ಶಿಲಾಲೇಖಡ್ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1149), ಮುದುಗೆರೆತ ಶಿಲಾಶಾಸನಡ್ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1156), ಹಳೇಬೀಡ್‌ದ ಶಾಸನಡ್ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1163), ಹಿರೇಹಳ್ಳಿದ ಶಾಸನೊಡು (ಕ್ರಿ.ಶ. 1182) ಇಂಚಿತ್ತಿ ಶಾಸನೊಲೆಡ್ ಪೂರ ತುಳುದೇಶ, ತುಳುನಾಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಉಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಆಳ್‌ನ ಅಲೂಪೆರ್ ಬಾರಕೂರ್‌ದ ಮೂಡಕೇರಿದ ಸೋಮೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಕಲ್ಲ್ ದ ಶಾಸನಡ್‌ಲಾ ಅಲ್ಪದನೇ ಒಂಜಿ ವೀರಕಲ್ಲ್‌ಡ್‌ಲಾ, ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸುಲೆನ ಶಾಸನಲೆಡ್‌ಲಾ ಎಂಚಲ ತುಳುದೇಶ, ತೌಳವ ದೇಶ, ತುಳುನಾಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ತುಳುರಾಜ್ಯ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಂತ್‌ಂಡ್. ಕನ್ನಡ ಕವಿ ಹರಿಹರೆ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1150–1230) 'ಬಸವರಾಜ ದೇವರ ರಗಳೆ'ಡ್ 9ನೆ ಸ್ಥಳಟ್ಟ್ 'ಇದು ತುಳುವ ಮಲೆಯಾಳ ದೇಶಗಳು' ಪನ್ಪುನವುಲಾ ತುಳುದೇಶದ ಪಂಡ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪುದರುಂಡು.

ಕ್ರಿ.ಶ. 2ನೇ ಶತಮಾನರ್ದ್ 4ನೇ ಶತಮಾನದ ಉಳಯಿ ಬರೆದುಪ್ಪುನ ಪಿದಯಿಲೂರುದ ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಲೆಕ್ಕ 'ಹರಿವಂಶ' ಪನ್ಪಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥೊದ ವಿಷ್ಣು ಪರ್ವಡ್ (2ನೇ ಅಧ್ಯಾಯ–37–38) ಆನರ್ತ ಪನ್ಪಿ ದೇಶದ ಒಡೆಯೆ ಆಯಿನ ಹರ್ಯಶ್ವ ಪನ್ಪುನಾಯನ ಮಗೆ ಯದು ಪನ್ಪಿ ಅರಸು ಆಯನ 5 ಜನ ಜೋಕ್ಲುಲೆಡ್ ಮಲ್ಲಾಯನ್ ತನ್ನ ದೇಶದ ಬೊಕ್ಕದ ಅರಸು ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಲ್ತೆ. ಒರಿನ ನಾಲ್ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಡೆಕ್ಕ್ ಪೋದ್ ಪೊಸ ರಾಜ್ಯೊಲೆನ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆಳ್‌ಲೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಡಪುಡುದ್ ಕೊರ್ಯೆ. ಅಕ್‌ಲೆಡ್ ಒರಿ ಆಯಿನ ಪದ್ಮವರ್ಣೆ ಪನ್ಪುನಾಯೆ ಸಹ್ಯ ಪರ್ವತದ ಬರಿಟ್ಟ್ ಉಪ್ಪುನ ಕರವೀರ ಪಂಡ ಇತ್ತೆದ ಕೊಲ್ಹಾಪುರ ಪನ್ಪಿ ಪೇಂಟೆನ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತೆ. ಸಾರಸ ಪನ್ಪುನಾಯೆ ವನವಾಸಿ ಪಂಡ ಇತ್ತೆದ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆದ ಬನವಾಸಿ ಪನ್ಪುನ ಜಾಗೆಡ್ ನೆಲೆಉಂತ್ಯೆ. ಕಡೆತ ಐನ್ ನೆತಾಯೆ ಆಯಿನ ಹರೀತ ಪನ್ಪುನಾಯೆ ಸಮುದ್ರದ ದ್ವೀಪೊಲೆಡ ರಾಜ್ಯ ಆಳಿಯೆ ಪಂಡ್‌ದ್ –

ಹರೀತೋಪಿ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ದ್ವೀಪಂ ಸಮಭಿಪಾಲಯನ್ ॥26॥
ತಸ್ಯದಾಶಾ ಜಲೇ ಮಗ್ನಾ ಮುದ್ಗರಾ ನಾಮ ವಿಶ್ರುತಾಃ
ಯೇ ಹರಂತಿ ಸದಾ ಶಂಖಾನ್ ಸಮುದ್ರೋದರಚಾರಿಣಃ ॥30॥

ಹರೀತನ ರಾಜ್ಯಡ್ ಮುದ್ಗರ ಪನ್ಪುನ ದಾಶರ್ ಪಂಡ ಬೆಸ್ತೆರ್, ಅಂಬಿಗೆರ್ ಇತ್ತೆರ್. ಆಕ್ಲ್ ಏಪಲಾ ನೀರ್‌ಡ್ ಮುರುಂಗ್‌ದ್ ಶಂಖನ್‌ಲೆನ್ ಅಲ್ಪುರ್ದ್ ಕನತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್‌ಂದ್ ಪಂತ್‌ಂಡ್. ಆ ಮುದ್ಗರೆ ಪನ್ಪಿ ಬೆಸ್ತೆರ್ ಬೇತೆ ಏರ್ಲ ಆತ್ತ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮೊಗೇರೆರ್. 'ಮುದ್ಗರ' ಪನ್ಪಿ ಶಬ್ದೊಗ್ ಸಂಸ್ಕೃತಡ್ ಬೆಸ್ತ ಅತ್‌ಂಡ ಅಂಬಿಗ ಪನ್ಪಿ ಅರ್ಥ ಇಜ್ಜಿ. ಮಾತ್ರತ್ತ್ ಈ ಕತೆಟ್ಟ್ ಅಕ್‌ಲೆನ್ 'ಮುದ್ಗರಾ ನಾಮ ವಿಶ್ರುತಾಃ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಉಪ್ಪುನೆರ್ದ್ ಅಕ್‌ಲೆನ ಪುದರೇ ಅಕ್‌ಲೆನ ಜಾತಿದ ಪುದರ್ ಪನ್ಪುನವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ್ ಉಂಡು. ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಮುದ್ಗರ ಪನ್ಪ್ಪುನವು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬೆಸ್ತೆರೆನ ಪ್ರಾಯಶಃ ತುಳುಭಾಷೆದನೇ ಮೊಗೇರ ಪನ್ಪುನ ಪುದರ್ದ್ ಸಂಸ್ಕೃತಾಯಿನ ರೂಪನೇ. ಅವು ಅಚ್ಚ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದ ದಾಲಾ ಅತ್ತ್. ಈ ಕಾರಣರ್ದ್ ಹರೀತನೆ ಸಮುದ್ರ ದ್ವೀಪೊಲೆಡ್ ಇತ್ತಿನ ರಾಜ್ಯನ್ ವನವಾಸಿದ ಕಯಿತ್ತಲ್‌ಡೆ ಪಂಡಿನ ಕಾರಣರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ದ್ವೀಪ ಪಂಡ ನಾಲ್ ಬರಿಟ್ಟ್‌ಲಾ ನೀರ್ ಉಪ್ಪುನ ನಡುಗಡ್ಡೆದ ಜಾಗೆಂದ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಕಡಲ್‌ದ ಕರಾವಳಿತ್ತ ಪೊಯ್ಯೆದ ರಾಶಿ ಉಪ್ಪುನ ಜಾಗೆಂದ್‌ಲಾ ಅರ್ಥ ಉಂಡು, ಅಂಚಾದ್ ಹರೀತೆ ಅಳ್‌ನ ದೇಶ ಪಂಡ ತುಳುನಾಡೇ ಸರಿ.

ನೆನ ತುಳು ಪದತ್ತ್ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಎಂಚ?

ತುಳುಟ್ಟು 'ತುಳಾಪಿನಿ' 'ತುಳಾವುನಿ' ಪಂಡ ನೀರ್‌ಡ್ ಹುಟ್ಟು ಪಾಡುನೆ ಪನ್ಪಿ ಅರ್ಥ ಉಂಡೋ ಅಂಚನೆ ತಮಿಳ್‌ಡ್ 'ತುಳೈ' ಪಂಡ ನೀರ್‌ಡ್ ಜಲ್ಲ ಪಾಡ್, ನೀರ್‌ಡ್ ಮುರ್‌ಂಗ್, ನೀರ್‌ಡ್ ಗೊಬ್ಬು ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲಾ 'ತುಳೈಯಮ್' ಪಂಡ ನೀರ್‌ಡ್ ಗೊಬ್ಬುನೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅರ್ಥ ಉಂಡು. ಇಂದೆರ್ದ್ ಹರಿವಂಶದಕ್‌ಲ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬೆಸ್ತೆರ್ ಏಪಲ ನೀರ್‌ಡ್ ಮುರ್‌ಂಗೊಂದು ಇತ್ತೆರ್, ಕಡಲ್‌ಡ್ ತಿರುಗೊಂದು ಇತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪುನೆನ್ ಒತ್ತೊಂಡ ಕಡಲ್‌ದ ಬರಿತ್ತ ಜಾಗೆ ಆದ್‌ತ್ತಿನ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ಆ ಕಾಲದ ಅಂಬಿಗೆರ್(ಓಡದಕುಲು), ಬೆಸ್ತೆರ್(ಮೀನ್‌ದಕುಲು) ಸಹಜವಾದ್ ಧಾರಾಳವಾದ್ ಇತ್ತೆರ್. ಅತ್ತಂದೆ ಆಕ್‌ಲ್ ಈ ನಾಡ್‌ದ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಪುದರ್‌ಡ್ ಇತ್ತ್‌ದುಪ್ಪೊಡು. ಅಂಚಾದೇ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ್ 'ತುಳು' ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪಾವೊಂದುಪ್ಪೆರೆ ಯಾವು ಪಂಡ್‌ದ್ ನಿಶ್ಚಯಗ್ ಬರೊಲಿ.

ಹೊಯ್ಸಳೆರ್ ಶಾಸನಲೆಡ್ ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡನ್ ಆಳ್ವಖೇಡ ಪಂಡ್‌ದ್, ತುಳುನಾಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಂಡ್‌ನೆನ್ ತೂಂಡ ಅವು ಆಪಗ ಒರೊನೇ ಆ ರಡ್ಡ್ ಪುದರ್‌ಡ್‌ಲಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲೆ

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೂಪೊಡುಪ್ಪುಂಡು. ಅಯಿಟ್ಟ್ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಯಿನ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಮುಖವಾಯಿನ ಕಲೆ. ಅಯಿಟ್ ಮಸ್ತ್ ರೂಪೊಲು ಉಂಡು. ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಅಂಗವಾಯಿನ ಕಲೆಟ್ಟ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ವಿಸಯೊಡು ಪ್ರಧಾನವಾಯಿನ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಯಕ್ಷಗಾನ ಬಯಲಾಟ, ಅವು ಅತ್ತಂದೆ ತಾಳಮದ್ದಳೆ. ಯಕ್ಷಗಾನದ

ಪ್ರಯೋಗ ಏತ್ ಪಿರಾಕ್ದ ಪಂಡ್‌ದ್ ನನಲಾ ತೆರಿದ್‌ಜಿಂಡಲಾ ಕ್ರಿ.ಶ. 10ನೇ ಶತಕಡ್ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ವಂಶದ ಅರಸೆ ಆದ್‌ತ್ತಿನ ಕರ್ಣಾಟಕ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಕೃಷ್ಣೆ ನೀಲಗಿರಿತ ಸಾದಿಯಾದ್ ಕಡತ್ ಪೋನಗ ಅಲ್ಪದ ಕನ್ನಡದಕ್‌ಲ್ ಪಂಡ ಪ್ರಾಯಃ ಇತ್ತೆದ ಬಡಗ್‌ದಕ್‌ಲ್ ಆಯಗ್ ಯಕ್ಷಗಾನನ್ ಗೊಬ್ಬುದು ತೋಜಯೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಓಲೋ ಓದಿದಿನ ನೆನೆಪು ಪಂಡ್‌ದ್ ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲ್ ಬರೆಪೆರ್. ಪಡುವಣ ಚಾಳುಕ್ಯೆರೆನ ಆಳ್ವಿಕೆದ ಕಡೆತ ಕಾಲಡ್ ಕನ್ನಡನಾಡ್‌ಡ್ ಅಗ್ಗಳೆ ಪನ್ಪುನ ಜೈನ ಕವಿ ಕ್ರಿ.ಶ. 1181ಟ್ ಪಂಡ 12ನೇ ಶತಮಾನಡ್ ಮುಡೆಯಿನ 'ಚಂದ್ರಪ್ರಭ ಪುರಾಣ' ಪನ್ಪುನ ಕಾವ್ಯೊಡ್ ಅರಸು ಒರಿ 'ಉರ್ವರಾಪತಿ ಲೀಲೆಯಿಕ್ಕಲಗಾಣನೊರ್ವನಂ' ಕೇನೊಂದಿತ್ತ್. ಪನ್ಪುನವುಲು 'ಎಕ್ಕಲಗಾಣ' ಪಂಡ ಯಕ್ಷಗಾನ ಭಾಗವತೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿಪುಂಡು. ಅಂಚಾಂಡ ಎಕ್ಕಲಗಾಣ ಪಂಡ ಯಕ್ಷಗಾನ ಆದ್‌ಪ್ಪೊಡು. ಅಯಿದ್‌ರ್ಲಾ ದುಂಬು 50–60 ವರ್ಷದ್‌ರ್ ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ ಕನ್ನಡ ನಾಡ್‌ದ ಅಭಿನವ ಪಂಪನ ಮಲ್ಲಿನಾಥ ಪುರಾಣಡ್‌ಲಾ ಎಕ್ಕಲಗಾಣದ ಪುದರ್ ಉಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಇಂಚ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕಾವ್ಯೊಲೆಡ್ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಉಲ್ಲೇಖ ಉಪ್ಪುನೆದ್‌ರ್ ಆಯಿದ್‌ರ್ಲಾ ನೂದು ಇನ್ನೂದು ವರ್ಷ ಪಿರಾಕ್‌ದ್‌ರ್ ಯಕ್ಷಗಾನ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಉಪ್ಪು ಪಂಡ್‌ದ್ ನಿರ್ಧಾರೊಗು ಬರೊಲಿ. ಅಂಚಾದ್ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕನ್ನಡ ನಾಡ್‌ಡ್ 7–8ನೇ ಶತಮಾನದ್‌ರ್ ಇತ್ತ್‌ದುಪ್ಪು. ಅವು ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟ್‌ದ್ ಕನ್ನಡನಾಡ್‌ನ್ ಸೇರ್‌ಂಡ? ಅತ್ತ್ ಕನ್ನಡ ನಾಡ್‌ದ್‌ರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಪನ್ಪುನ ತೀರ್ಮಾನನ ಮಲ್ಪೆರಾತ್‌ಜಿ. ಎಂಚನೆ ಆಂಡಲಾ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಯಕ್ಷಗಾನನ್ ಪನ್ಪುನೆಟ್‌ಲಾ ಗೊಬ್ಬುನೆಟ್‌ಲಾ ಬಡಗಣ ತಿಟ್ಟ್, ತೆಂಕಣ ತಿಟ್ಟ್ ಪನ್ಪುನ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಯಿನ ರಡ್ಡ್ ಮಾದರಿಲ್ ಉಲ್ಲ. ಅಂಚಾದ್ ಕನ್ನಡನಾಡ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿನ ಮಾದರಿಗ್‌ಲಾ ತುಳುನಾಡ್‌ದಯಿಕ್‌ಲಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಉಂಡು ಪನ್ಪುನೆಟ್ ಅಯಿನವೇ ಆಯಿನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಇತ್ತ್‌ದುಪ್ಪೊಡು.

ಎಚ್ಚಾದ್ ಮರಿಯಾಲಡ್ ರಾತ್ರೆಡ್ ಮೈದಾನಡ್ ಗೊಬ್ಬೆರಾಯಿಜಿಂಡ ಇಲ್ಲದ ಚಾವಡಿಡ್ ಗೊಬ್ಬೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಪುರುಸೊತ್ತು ಉಪ್ಪುನಗ ಜನ ನಾಲ್ ಸೇರ್‌ನ ಪೋರ್ತುಡು ಆಸಕ್ತೆರ್ ಸೇರ್‌ದ್ ತಾಳಮದ್ದಳೆ ಮಲ್ಪುನ ಕ್ರಮಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಯಕ್ಷಗಾನದಂಚನೆ ನನೊಂಜಿ ಗೊಂಬೆದ ನಲಿಕೆಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಉಂದೆಟ್ಟ್ ಮರತ್ತ ಗೊಂಬೆಲೆಗ್ ವೇಷ ಪಾಡ್‌ದ್ ನಲಿಪಾವುನ ಕ್ರಮ. ಭಾಗವತಿಕೆ, ಚೆಂಡೆ, ಮದ್ದಳೆದ ಒಟ್ಟುಗು ಪದ, ಪಾತೆರಕತೆ ಮಾತ ಉಂಡು. ಅಂಚನೆ ಕೇರಳಡ್ ಕಥಕ್ಕಳಿ ಪನ್ಪುನ ಬಯಲಾಟ ಉಂಡು.

ಕೋರಿಕಟ್ಟ – ಕಂಬಳ

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಕೋರಿದಕಟ್ಟ, ಗೋಣೆರೆನ್ ಬಲಿಪಾದ್ ಸಂತೋಸ್ ಪಡೆವುನ ಕ್ರೀಡೆಲ್‌ಲಾ ಉಂಡು. ಕೋರಿಕಟ್ಟ ದೇವಸ್ಥಾನ ಬೊಕ್ಕ ಭೂತಸ್ಥಾನಲೆದ ಅಯನ, ಕೋಲ ಮುಗಿ ಬೊಕ್ಕ ನಡಪುಂಡು. ಕೋರಿಕಟ್ಟ ಒಂಜಿ ರೀತಿದ ವಿನೋದಗಾದ್ ನಡತ್‌ಂಡಲಾ ಅಯಿಕ್ಕ್ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಯಿನ ಅಯಾಮ ಉಂಡು. ಕೋರಿಲೆನ್ ಕಟ್ಟ್‌ನಗ

ಆಯಿತ್ತ ಕಾರ್‌ಗ್ ಬಾಳ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಸುಯಿನ್ ಪೂಜಿದ್ ಬುಡುಪುನ ಕ್ರಮ ಉಂಡು ಅವು ರಡ್ಡ್ ಲಡಾಯಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಅಯಿಟ್ಟ್ ಒಂಜಿ ಸೈತ್ ಪೋಪುಂಡು ಆತ್ಂಡ ಬಲಿಪುಂಡು ಅಂಚ ಆಯಿನ ಕೋರಿಲ್ ಗೆಲ್ತ್‌ನಾಯಗ್ ಸೇರುಂಡು.

ಕಂಬುಳಡ್ ಮಲ್ಲ ಮಟ್ಟ್ ದ ಹಿಂಸೆ ಇಜ್ಜಿ ಆಂಡಲಾ ಬಲಿಪೆರೆ ದುಂಬು ಗೋಣೆರೆಗ್ ಪೆಟ್ಟ್ ಪಾಡುವೆರ್. ಗೋಣೆರೆನ್ ರಡ್ಡ್ ಬರಿಟ್ಟ್ ಬಲಿಪಾದ್ ಆಯಿಟ್ಟ್ ಗೆಲ್ತ್‌ದ್ ಬತ್ತಿನಕ್‌ಲೆಗ್ ಬಹುಮಾನ ತಿಕ್ಕುಂಡು.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಶಿಲ್ಪಕಲೆಕ್ಕ್ ಬಾರಿ ಮಲ್ಲ ಉದಾರ್ಮೆ ಪಂಡ ಕಾರ್ಕಳ ತಾಲೂಕ್‌ದ ಮೂಡಬಿದ್ರೆದ ಸಾವಿರಕಂಬದ ಬಸದಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಯಿನ ತ್ರಿಭುವನ ಚೂಡಾಮಣಿ ಬಸ್ತಿ, ಕಾರ್ಕಳದ ಬೊಕ್ಕ ವೇಣೂರುದ ಗೊಮ್ಮಟ ಮೂರ್ತಿ, ಮೂಡಬಿದರೆದ ಚೌಟೆರ್‌ನ ಅರಮನೆತ್ತ ಕೆತ್ತನೆಲ್, ಕಾರ್ಕಳದ ಚತುರ್ಮುಖ ಬಸದಿ –ಇಂಚ ಮಸ್ತ್ ಜಾಗೆಲ್, ಶಿಲ್ಪಲ್, ಕೆತ್ತನೆಲ್ ಉಂಡು.

ಒಟ್ಟಾದ್ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲೆನ ಬಗೆಟ್ಟ ಪಂಡ್‌ನಾತ್ ಮುಗಿಂದಿನ ವಿಚಾರೊಲ್ ಉಂಡು. ಪೈಕುಲು ಬರೆವಂದಿನ ವಿಚಾರೊಲು ಇಜ್ಜಿ, ತಿರ್ಗಂದಿನ ಊರುಲು ಇಜ್ಜಿ. ಪೈಕುಲು ಊರು ತಿರುಗುನೆಂದ್ ಪಂಡ ಅವು ಕಾಲ ಕಳೆಯರೆ ಬೋಡಾದ್ ಅತ್ತ್. ಆರ್ ಪೋಪುನ ಉದ್ದೇಶನೇ ಸಂಶೋಧನೆ, ಅಲ್ಪದ ವಿಶೇಷ ದಾದ? ಪನ್ಪುನೆನ್ ತೆರಿಯೊನಿರೆ. ಆರ್ ಬರೆಯಿನ ಬೂಕುಲೆನ್ ತೂಂಡ, ಆರ್ ಕಲ್ತಿನ ಬಾಸೆಲೆನ್ ಕೇಂಡ ಪೈಕುಲೆನ ಸಾಧನೆ ಎಂಚಿನ ಪನ್ಪುನ ವಿಚಾರ ನಂಕ್ ತೆರಿಯು. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ವಿಚಾರದ ಬಗೆಟ್‌ಲಾ ವಿವರವಾದ್ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬರೆಯಿನಾರ್ ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲ್. ಭೂತಾರಾಧನೆ, ನಾಗಾರಾಧನೆ, ಯಕ್ಷಗಾನ, ತುಳುನಾಡ್ ಪುದರ್ ಬರಿಯೆರೆ ಕಾರಣ ದಾದ? ತುಳುತ್ತ ಉಲ್ಲೇಖಿಲ್ ಓಲು ಓಲು ಉಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜನಕ್ಲೆನ ಆಸಕ್ತಿ ದಾದ? ಗೊಬ್ಬುಲು ಓವು ಪೂರಾ ಅಯಿನ್ ಗೊಬ್ಬುನ ರೀತಿ ಉದ್ದೇಶ ಇಂಚ ಮಾತ ವಿಸಯನ್ ಕೂಲಂಕಶ ವಾದ್ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬರೆಯಿನಾರ್ ಪೈಕುಲು. ಅರೆನ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಬರೆಪುನೆ ಪಂಡ ಮಾಮಲ್ಲ ಪರ್ವತನ್ ಗರಿತ್‌ದ್ ಮೈದಾನ ಮಲ್ಪುನ ಕೆಲಸ. ಅವು ಸಾಮಾನ್ಯಡ ಸಾಧ್ಯನೇ ಇಜ್ಜಿ. ತುಳುತ ಬಗೆಟ್ ಆರೆಗ್ ಏತ್ ಅಭಿಮಾನ ಪಂಡ ಆರ್ ತುಳುನಾಡ್, ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮಿತ್ತ್ 20 ವರ್ಸೊ ಮುಟ್ಟ ಸೋದನೆ ಮಲ್ತ್ ಅಕೇರಿಗ್ ತಿಕ್ಕ್‌ನ ಸಾರ ಮಾಹಿತಿ – ನಿರ್ಧಾರೊಲೆನ್ 1947ಟ್ ತುಳುನಾಡ ಪೂರ್ವಸ್ಮೃತಿ ಪನ್ಪಿ ಬೂಕುಡು ಬೊಲ್ಪುಗು ಕನತೆರ್. ಅರೆನ ಬಗೆಟ್ಟ್ ತುಳುವೆರಾಯಿನ ನಂಕ್ ಒಂತೆ ಆಂಡಲಾ ತೆರಿಯೊಡು, ಪೈಕುಲು ತುಳುಟ್ಟ್ ಮಲ್ತಿನ ಬೇಲೆಲ್ ಮದತ್ತ್‌ದ್ ಪೋಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪನ್ಪುನ ನೆಲೆಟ್ಟ್ ಮೂಲು ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರೊಲೆನ್ ಪನಂದೆ ಪರ್ಯಾಯ ಇಜ್ಜಿ.

ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಕಳಕ್ ಜಪ್ಪುನ ಪೊರ್ತುಗು ಪಡ್ಡಯಿ ಪುಡೆಟ್ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಕಾಲದ ಅಂತಿಮ ಪೊರ್ತು. ನವೋದಯ ಕಾಲೊಡು

ನಡತೊಂದಿತ್ತಿನ ಬಾಸೆದ ಮಿನದನ, ವಿಷಯೊದ ಉತ್ರೇಕ್ಷೆ, ಸಬ್ದಾಲಂಕಾರ, ಬಹು ಅರ್ತೊಕೊರ್ಪಿ ಸಬ್ದೊಲೆನ ಬಳಕೆ ಉಂದು ಮಾತ ಕಮ್ಮಿ ಆವೊಂದು ಬರ್ಪಿಕಾಲ. ಸಹೃದಯರೆನ ಆಸಕ್ತಿ ತೂವೊಂದು ಪೋದು ಓದುನಕುಲೆನ ಉಮೇದ್‌ನ್ ಕೆಡ್ಸವೊಂದುತ್ತಿ ಸಾಹಿತ್ಯೊನ್ ಜನಕುಲೆನ ತಿರಸ್ಕಾರ ದಿಟ್ಟಿಡ್ ತೂವೊಂದಿತ್ತಿ ಕಾಲ. ವಾಸ್ತವ ವಿಚಾರಲೆನ್ ಪನಂದೆ ಎಲ್ಯ ವಿಸಯೊನೇ ರಾಮಾಯಣ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕತೆಕಟ್ಟೊಂದಿತ್ತಿ ಕವಿಕುಲೆನ್ ಮೆಚ್ಚಂದೆ ದೂರ ದೀವೊಂದಿತ್ತಿನ ಕಾಲ. ಈ ಪೊರ್ತುಗು ಪಡ್ಡೆಯಿ ದೇಶೊಲೆನ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ಬಾರಿ ಬದಲಾವಣೆ ಅಂಡ್. ಬ್ರಿಟಿಷೆರ್ ನಮ್ಮ ದೇಶೊನು ಆಳೊಂದಿತ್ತಿನೆಡ್ದಾವರ ಅಕುಲೆನ ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಭಾವ ನಮ್ಮ ದೇಶೊದ ಬಾಸೆಲೆನ ಮಿತ್ತಾಂಡ್. ಸುರುಕು ಆ ಬಾಸೆದ ಪ್ರಭಾವ ಬತ್ತಿನೆ ಸುರುಕು ಮರಾಠಿ, ಬಂಗಾಲಿ ಬಾಸೆಲೆನ ಮಿತ್ತ್. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕವಿತೆಲು ಈ ಭಾಷೆಲೆಗ್ ತರ್ಜುಮೆ ಆಂಡ್. ಈ ಕಾಲೊಡು ನಡತಿ ಕಾರ್ಯೊಲೆನ್ ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲು ಮರಾಠಿ ಬೊಕ್ಕ ಬಂಗಾಲಿ ಬಾಸೆಲ್ಡ್ ತೆರಿಯೊನೆಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಂಡ್. ಆ ಬಾಸೆಲೆನ ಶೈಲಿ ಕನ್ನಡೊಗ್ಲಾ ಬಳಕೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲೆನ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲೆನ್ ರಡ್ಡ್ ವಿಭಾಗ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ಒಂಜಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಅತ್ತಂಡ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆದ ಬರವುಲು. ಕುಡ ಒಂಜಿ ಸೃಜನಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲೆನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಂಡ ಅವು ರಡ್ಡ್ ಬಾಯಿದ ಒಂಜೇ ಉದೆಟ್ ದೀಯರೆಗಾಪುನ ಕತ್ತಿಂದ್ ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈಕುಲು ಪನ್ಪೆರ್. ಪೈಕುಲೆನ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಕೃತಿಕುಲು ಏಪಲಾ ವಿರೋಧಾಬಾಸೊ ಕೊರ್ಪಿನಂಚಿನ ವತ್ತ್. ಸರಳವಾದಿತ್ತ್‌ದ್ ಮಾತೆರ್ಲ ಮೆಚ್ಚುನಂಚಿನ ಕೃತಿಕ್ಕುಲೆ ರಚನೆ ಆರೆಡ್ಡ್ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆರ್ ಚರಿತ್ರೆಡ್ ಅಂಚನೆ ತುಳುನಾಡ್, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಬಗೆಟ್ ದಿಂಜ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಆರ್ ದಿಂಜ ಬಾಸೆ ತೆರಿನಾರಾಯಿನೆಡ್ದಾವರ ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆನ್ ಬಾಕಿ ಯುರೋಪುದ ಬಾದೆಲೆನೊಟ್ಟಿಗೆ ತಾರ್ಕಣೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಡಾ. ಎ. ಕೆ. ರಾಮಾನುಜನ್ ಪನ್ಪಿಲೆಕ ಭಾಷಾಂತರ ಮಲ್ಪುನೆ ಪಂಡ ಸುಲಬೊದ ಕಾರ್ಯ ಅತ್ತ್. ಅಯಿಕ್ ಕಾವ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿದ ಕೌಶಲ್ಯ ಬೋಡು. ಅಯಿನೊಟ್ಟಿಗೆ ರಡ್ಡ್ ಬಾಸೆದ ಎಡ್ಡೆ ಪೊಲಬು ಬೋಡು. ಈ ದಿಟ್ಟಿಡ್ ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲೆ ತರ್ಜುಮೆ ಎಡ್ಡೆ ತರ್ಜುಮೆಂದ್ ಪನೊಲಿ.

ಪೈಕುಲೆನ ಸೃಜನಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲೆಡ್ ಕೆಲವು ತರ್ಜುಮೆಲು ಕೆಲವು ಕವಿತೆಲು ಬೊಕ್ಕ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಬೊಗು ಸರಿಯಾದ್ ಬರೆತಿನ ಲೇಖನೊಲು. ಕೆಲವು ಖಂಡಕಾವ್ಯೊಲು ಗೀತರೂಪಕೊಲು ಬೊಕ್ಕ ನಾಟಕೊಲು. ಕೆಲವು ಕೃತಿಕುಲು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬೊಕ್ಕ ಆಧುನಿಕತೆತ ನಡುವೆ ನಡಪಿ ಸಂಘರ್ಷೊನು ತೋಜದ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಆರ್ ತನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬಗೆಟ್ ದಿಂಜ ತೆರಿದಿತ್ತೆರ್ ಅಂಚನೆ ಬಾಕಿದಕುಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ವಿಚಾರೊಲಾ ಅರೆಗ್ ಗೊತ್ತಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸಾಹಿತ್ಯೊನೇ ಆವಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೇ ಆವಡ್ ತನ್ನೆನ್ ಬುಡುದ್ ಪೊಸತ್‌ನ್ ದೆತೊನೊಡಾಂಡ ಆರ್ ಬಾರಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ಆರ್ ದ್ವಿತೀಯಾಕ್ಷರ ಪ್ರಾಸೊನು ಬುಡ್ದು ಬುಡಿಯೆರ್. ಬೇತೆ ಧರ್ಮೊದ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬರೆನಗ ಒಲುಲಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯೊಲೆಗ್

ತೊಂದರೆ ಬರಂದಿಲೆಕ ಆರ್ ತೂವೊಂದೆರ್. ಆರ್ ಬರೆಯಿನ 'ಗೊಲ್ಗೋಥಾ' (1931) ಬೊಕ್ಕ 'ವೈಶಾಖಿ' (1946) ರಡ್ಡ್ ಖಂಡ ಕಾವ್ಯೊಲೆಡ್ ಉಂದು ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲು ಕವಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದುಪ್ಪೊಡುಂದು ಪನ್ಪಿನಾರ್. ಆರ್ ಜಾತಿ ಧರ್ಮೊ ಬಾಸೆದ ಬಂಧನೊನು ಕಳೆದುಂತಿನಾರ್. ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣೊಡು ಆರ್ ಬಜೀ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ್ ಮಾತ್ರ ಅನುಕರಣೆ ಮಲ್ಪಂದೆ ಭಾರತೀಯ ಬಾಸೆಲೆಗ್ಲಾ ದಿಂಜ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊರ್ತೆರ್. 'ಹೆಬ್ಬೆರಳು' ನೆಕ್ಕೊಂಜಿ ಉದಾರ್ಮೆಂದ್ ಪನೊಲಿ.

ಆರ್ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ಸಾಹಸ ಪ್ರವೃತ್ತಿದ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ಆರ್ ತನ್ನ ಸಂಶೋಧನೆಡ್ ದಾನೆ ಆಂಡಲಾ ಒಂಜಿ ಪೊಸತ್ತ್‌ನ್ ನಾಡ್ ಪತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ವಾ ಸಂಶೋಧನೆಡ್‌ಲಾ ಮಾನವೀಯತೆ ಮುಖ್ಯೊಂದ್ ಅರ್ ಪಂಡೊದಿತ್ತೆರ್. ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಬಿರ್ದ್ ಪಡೆಯೆರೆ ಆರ್ ಕವಿಯಾದ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಒರಿ ಧೀರೋದ್ಧಾತ ಗುಣೊತ ನರಮಾನಿಯಾದ್‌ಲಾ ಅರ್ಹತೆ ಇತ್ತಿನಾರ್. 'ನಂದಾದೀಪ' ಬೊಕ್ಕ ಹೃದಯರಂಗ ಕಬಿತೆಲೆಡ್ ಅರೆನ ದನಿ ಎಂಚಿನ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿಯೊನೊಲಿ.

ಪೈಕುಲೆಗ್ ಯುರೋಪುದ ದಿಂಜ ಬಾಸೆಲೆನ ಪೊಲಬು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಅಂಚಾದ್ ಅರೆನ ಕೃತಿಕುಲೆಡ್ ತರ್ಜುಮೆಗ್ ಎಚ್ಚ ಮನಸ್ಸ್ ಕೊರ್ಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಂಡ್. 'ಗಿಳಿವಿಂಡು' ಕಬಿತೆದ ಕೋಪೆಡ್ ಆರ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕವಿ ವರ್ಡ್ಸ್‌ವರ್ತ್, ಇಕ್ಬಾಲ್, ಠಾಗೋರ್, ಒಮರ್ ಕಯ್ಯಾಮ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೊರ್ನರ್ ಮುಕುಲೆನ ಕಬಿತೆಲೆನ ತರ್ಜುಮೆನ್ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್, ಅಂಚನೆ ನಾಟಕ ಬರೆನಗ ಜಪಾನಿಸ್ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ಡ್ ಉಮೇದ್ ಪಡೆತೆರ್. 'ತಾಯಿ ಮತ್ತು ನಾಟಕಗಳು' (1979) ಕೃತಿಟ್ ಈ ವಿಚಾರ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಪೈಕುಲು ರಡ್ಡ್ ಉದ್ದೇಶ ದೀವೊಂದು ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಒಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ಅರೆಡ ಯುರೋಪುದ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಅಧ್ಯಯನ ಆಯಿಲೆಕ ಆವುಂಡು. ಉದಾರ್ಮೆಗ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ದ 'ಸುನೀತ' (Sonet) ಅವು ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಲೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಬತ್ತಿನ ಪೊಸ ಛಂದಸ್ಸು. ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಉದ್ದೇಶ ಪಂಡ ಪದ್ಯೆಯಿ ಪುಡೆತ ಕಾವ್ಯೊ- ಛಂದಸ್ಸ್‌ಲೆನ್ ಭಾರತೀಯತೆಗ್ ಮರ್ಜಿ ಮಲ್ಪುನ ಉದ್ದೇಶೊ. ಇಂಚ ಆರೆಗ್ ತರ್ಜುಮೆ ಪಂಡ ಒಂಜಿ ಕಜ್ಜಕೊಟ್ಯ. ತರ್ಜುಮೆಡ್ ಪೈಕುಲು ಕನ್ನಡೊದ ಪೊಸ ಪರ ರಡ್ಡ್ ಪದೊಕುಲೆನ್ಲಾ ಬಳಕೆಗ್ ಕೊನವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಉದಾರ್ಮೆಗ್ ಆರೆನ 'ಚಿತ್ರಭಾನು'(1947) ನಾಟಕೊದ ಶೈಲಿಡ್ ನೆನ್ನ್ ತೂವೊಲಿ.

ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲು ದೇಶ ವಿದೇಶೊಲೆಗ್ ಪೋಯಿನಾರತ್ತ್. ಅಪಗದ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯೊನು ಮಾತ್ರ ತೂದುಪ್ಪೆರ್. ಆಂಡ ಆರೆನ ಬರೆವಣಿಗೆ ಬಜೀ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಮಾತ್ರ ಸಮ್ಮಂದ ಪಟ್ಟಿನವತ್ತ್. ಅವು ಇಡೀ ಜಗತ್ತ್‌ದ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಸಮ್ಮಂದ ಪಟ್ಟಿನವು. ಆರೆನ ಕಾಲೊಡು ಭಾರತೊ ಬ್ರಿಟಿಷೆರೆನ ವಸಾಹತು ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪೈಕುಲೆನ ದೇಶಭಕ್ತಿನ್ ಮೂಜಿ ಮರ್ಗಿಲ್ಡ್ ತೂವೊಲಿ. ಒಂಜಿ ಆರೆಗ್ ಭಾರತೊದ ಮಿತ್ತ್ ಇತ್ತಿ ಭಕ್ತಿ, ಕುಡಒಂಜಿ ಕರ್ನಾಟಕೊದ ಮಿತ್ತ್ ಇತ್ತಿ ಪ್ರೀತಿ, ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಆರೆಗಿತ್ತಿ ಮೋಕೆ. ಉಂದು ಅರೆ ಕಬಿತೆಲೆಡ್ ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜುಂದು. 'ಭಾರತ ಭಾಗ್ಯ ವಿಧಾತ' 'ಕನ್ನಡಿಗರ ತಾಯಿ' ಬೊಕ್ಕ 'ತೌಳವ ಮಾತೆ' ಉಂದು

ಮೂಜಿ ಕಬಿತೆಲೆಡ್ ಆರ್ ತನ್ನ ಮೂಜಿ ವಿಧತ್ತೊ ದೇಶಭಕ್ತಿನ್ ತೋಜದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಆರ್ ಭಾರತೊದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬಗೆಟ್ ಮಾತ್ರ ಚಿಂತೆ ಮಲ್ತಿನಾರತ್ತ್. ಇಡೀ ಜಗತ್ತ್‌ದ ಮಾನವ ಜನಾಂಗೊದ ಎಡ್ಡೆಪುದ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತೆ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ಇಟಲಿ ದೇಶೊದಕುಲು ಟೈಪೋಲಿದ ಮಿತ್ತ್ ಆಕ್ರಮಣ ಮಲ್ಪುನಗ ಆರ್ ಸಹಿಸಯಿಜೆರ್. 'ಟರ್ಕಿಯ ಪರವಾಗಿ ದೇವರೊಡನೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ' ಪಂಡ್‌ದೊಂಜಿ ಕಬಿತೆ ಬರೆಯೆರ್. ಆರ್ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯೆರೆನ ಮಿತ್ತ್ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಮಿತ್ತ್ ದಿಂಜ ಮಾನಾದಿಗೆ ದೀವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿ ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹೊಗು ಆರೆನ ಬೆಂಬಲ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಗಾಂಧ್ಯೆರೆನ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ನಿವಾರಣೆಡ್ ಪೈಕುಲು ಪಾಲ್ ಪಡೆದ್ ಕೊರಗೆರೆನ ಒಟ್ಟುಗು ಕುಲ್ಲುದ್ 'ಸಹಭೋಜನ' ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. 'ಹೊಲೆಯನಾರು' ಕವಿತೆಡ್ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯೆರ್ ಏರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿಪದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಆರೆನ 'ಉದ್ಘೋಷ' ಕಬಿತೆದ ಗೊಂಚಿಲ್ಡ್‌ಪ್ಪಿನ 'ಒಲ್ಲದಜೋಡುಗೆ' ಬೊಕ್ಕ 'ಬಿಡುಗಡೆಗೆ' ರಡ್ಡ್ ಕಬಿತೆಲೆಡ್ ಆರ್ ದಾಸ್ಯ ಸಂಕೋಲೆಡ್ದ್ ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆದ್ ನಮ ಸ್ವತಂತ್ರೆರಾಕೊ ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪು ಕೊರ್ತೆರ್. ಚಿತ್ತಬಾನು ನಾಟಕೊಡು ಆರ್ ಹುತಾತ್ಮೆ ಆಯಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಯೋಧನೊರಿಯಗ್ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ ಅರ್ಪಿಸಬೆರ್. ಬಂಗಾಳಡ್ ಒರೊ ಬರಗಾಲ ಬತ್ತ್ಂಡ್ ಅಪಗದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿದ ವಿಷಯೊಡು ಕವಿತೆ ಬರೆತೆರ್.

ಪೈಕುಲೆನ ಕಬಿತೆಲು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಅಡಿ ಪಂಚಾಂಗದ ಮೌಲ್ಯೊಲೆಡ್ದೇ ಕಟ್ಟಿನವಾಂಡಲಾ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮೊಡು ಸಮಕಾಲೀನ ಬದಲಾವಣೆಲೆನ್ ಆರ್ ಒತ್ತೊನ್ವೆರ್. ಬದಲಾಯಿನ ಸಮಾಜೊಗು ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಲು ಕೂಡ ಬದಲಾವೊಂಡುಂದು ಆರೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆರ್ ಬರೆತಿನ ನಾಟಕ 'ಹೆಬ್ಬೆರಳು' (1946) ಒಂಜಿ ಪ್ರಯೋಗಶೀಲ ನಾಟಕ. ಅಯಿಟ್ ಬರ್ಪಿ ಕೋಗಸ್ ಆರ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಅನಾರ್ಯ ಜನೊಕುಲು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜೊದ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಆಂಡಲಾ ಅವು ಗ್ರೀಕ್ ನಾಟಕೊದ ಶೈಲಿಡ್ ಬರೆತಿನ ನಾಟಕ. ಆರ್ಯ ಅನಾರ್ಯೆರೆನ ಮಧ್ಯೊಡ್ದೇ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸಮನ್ವಯ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಆಂಡ ಅವು ಓಡೆ ಮುಟ್ಟ ಸರಿಯಾತ್ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನವು ಬಂಜ. 'ಗೋಲ್ಗೋಥಾ'ಡ್ ಜೀಸಸ್ ಕ್ರೈಸ್ತನ ಅಕೇರಿದ ದಿನೊಕುಲೆನ ಕತೆ ಇತ್ತ್ಂಡ 'ವೈಶಾಖಿ'ಡ್ ಬುದ್ಧನ ಕಡೇತ ದಿನೊಕುಲೆನ ಕತೆ ಉಂಡು.

ಉಂದು ರಡ್ಡ್ ಎಡ್ಡೆ ಪುಗರ್ತೆ ಪಡೇಯಿನ ಕೃತಿಕುಲು. ಈ ಖಂಡ ಕಾವ್ಯೊಲೆಡ್ ಕವಿನ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಸೃಜನಶೀಲ ಕೌಶಲ ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜುಲೆಕಾತ್ಂಡ್. ರಡ್ಡ್‌ಲಾ ಸಾಮರಸ್ಯ ಪಡೆತ್ಂಡ್. ಸತ್ಯದ ಶೋಧೊ ಬೊಕ್ಕ ಕವಿನ ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಸಾರ್ಥಕ ಆತ್ಂಡ್.

ಆರ್ ಜೈನಧರ್ಮೊದ ಬಗೆಟ್ ಬರೆತೆರ್. ಆತೇ ಅತ್ತ್ ವೀರಶೈವ ಅಂಚನೆ ನಾಥ ಪಂಥೊದ ಬಗೆಟ್ಲಾ ಬರೆತೆರ್. ಸಿಗಾಲಸುತ್ತ ಪುತ್ರ ಪನ್ಪಿನಾಯೆ ಬರೆಯಿನ ಬೌದ್ಧಸೂತ್ರಗಳು (1917) ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಕನ್ನಡೊಗು ಅನುವಾದ ಮಲ್ತೆರ್.

ಜೈನಧರ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಬತ್ತಿ ವಿಚಾರೊಡು ಸೋದನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಶ್ರವಣ ಬೆಳ್ಗೊಳಗ್ ಬತ್ತಿನ ಜೈನ ಸನ್ಯಾಸಿ ಮೌರ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತೆ ಅತ್ತ್ಂದ್ ಪನ್ತೆರ್. ಆಯೆ ಮಧ್ಯಭಾರತೊಡು ಒಂಜಿ ರಾಜ್ಯೊದ ರಾಜೆ ಸಂಪ್ರತಿ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತೆ. ಬೊಕ್ಕ ಆಯೆ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 520ಗ್ ಬೆಳ್ಗೊಳಗ್ ಬತ್ತೆಂದ್ ಬರೆತೆರ್. ಜೈನ ತೀರ್ಥಂಕೆರೆರೆನ

ವಿಷಯೊಡ್ಲಾ ಆರ್ ಚರ್ಚೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ನಾಥ ಪಂತೊ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಬತ್ತಿ ವಿಷಯೊ ಬರೆದ್ 'ಶಿವೆ' ಎಂಚ ಮಂಜುನಾಥೆ ಆಯೆಂದ್ ವಿವರಿಸಾದೆರ್. ಕವಿಕೃಷ್ಣನ ಪರಮಭಕ್ತೆ, ಬಂಗಾಲಿ ಸಾಹಿತಿ ನವೀನಚಂದ್ರಸೇನ್ ಪನ್ಪಿನಾರ್ ಬರೆತಿನ 'ಕೃಷ್ಣ ಚರಿತೆ'ನ್ ಪೈಕುಲು ಕನ್ನಡೊಡು ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಕೃಷ್ಣೆ ಒರಿ ದೇವೆರ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪಿನೆಡ್ದ್‌ಲಾ ಎಚ್ಚಾದ್ ಒರಿ ಮಹಾತ್ಮೆ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ ಆರ್ ಎಚ್ಚ ಒತ್ತು ಕೊರ್ಪೆರ್.

ಪೈಕುಲು ಎಡೆಬುಡಂದೆ ಬರೆಯೆರೆ ಸುರುಮಲ್ತಿನೆ 1924ಡು. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ 1947 ಮುಟ್ಟ ಬರೆಯೊಂದೇ ಪೋಯೆರ್. ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ಲಾ ಆರ್ ಸುಮಾರ್ 20 ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆ ಬೊಕ್ಕ ಗೌಡಸಾರಸ್ವತ ಭಾಷೆದಲ ಮೂಲೊದ ಬಗೆಟ್ ಸೋದನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ Flashes from the past (ಫ್ಲಾಶಸ್ ಫ್ರಮ್ ದಿ ಪಾಸ್ಟ್) ಗ್ರಂತೊ ಬರೆತೆರ್. ಆರ್ ಗೌಡಸಾರಸ್ವತೆರೆನಕುಲೆ ಮೂಲೊ ಪಂಜಾಬ್‌ದ ಸರಸ್ವತೀ ಸುದೆ ಬರಿಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆ, ಮರಾಠಿಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನವತ್ತ್ ಅವು ಮಾಗಧಿ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೆಲೆಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನಂದ್ ಅಭಿಪಾಯ ಕೊರ್ಪೆರ್.

ಇತಿಹಾಸೊದ ಬಗೆಟ್ ಆರ್ ಮಲ್ತಿನ ಸಂಶೋಧನೆ ಬಾರೀ ಮಹತ್ತರವಾಯಿನ. ಗ್ರೀಕೆರ್ ಭಾರತೊಗು ಬತ್ತಿನೆಡ್ದಿಂಚಿದ ಇತಿಹಾಸ, ಅಯಿಟ್ ಬರ್ಪಿ ಎಲ್ಯ ಎಲ್ಯ ಸಂಗತಿಲೆನ್ಲಾ ಆರ್ ಪೆಜಿದ್ ಆಧಾರ ಕೊರ್ದು ಉಂದು ಅಂಚತ್ತ್ ಇಂಚಂದ್ ಬರೆತೆರ್. ಕರ್ನಾಟಕೊದ ಇತಿಹಾಸ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುನಾಡ್ದ ಇತಿಹಾಸೊಡು ಆರ್ ಅರಸು ಮನೆತನೊದ ವಂಶಾವಳಿನೇ ಪನ್ಪೆರ್. ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಕ್ರಿಶ. 2ನೇ ಶತಮಾನೊಡ್ದೇ ಆಲೂಪೆರ್ ಆಳೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಭೂತಾಳಪಾಂಡ್ಯೆ ಆಲೂಪ ವಂಶೊದ ಒರಿ ಸುರುತ ಅರಸುಂದು ಪನ್ತೆರ್. ಅಲೂಪೆರ್ 15ನೇ ಶತಮಾನ ಮುಟ್ಟ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಆಳೊಂದಿತ್ತೆರ್. ತುಳುನಾಡು ಪೂರ್ವಸ್ಮೃತಿ (1947) ಗ್ರಂತೊಡು ಆರ್ ನೆನ್ನ್ ಮಾತ ವಿವರಿಸದೆರ್. ಅರಸುಲೆನ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಕನ್ನಡೊದ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಕವಿಕುಲೆನ ವಿಷಯೊಡ್ಲಾ ಬರೆದ್ ಕಾಲ ನಿರ್ಣಯ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಇಂಚ ಆರ್ ವರ್ಸೊಗು ಸುಮಾರ್ 7–8 ಸಂಶೋಧನೆಲೆನ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಈಜಿಪ್ಟ್‌ದ ಆಕ್ಸಿರಿಂಕಸ್‌ಡ್ ತಿಕ್ಕಿನ ಪಪ್ಪರಿ ಬರವು ಕನ್ನಡೊಂದು ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಅವು ಕನ್ನಡೊ ಅತ್ತ್ ತುಳುಂದು ಸ್ಕ್ವಾಡ್ರನ್ ಲೀಡರ್ ಪಿ.ಎಸ್. ರೈಕುಲು ಪಂಡೆರ್. ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಕನ್ನಡೊಲಾ ತುಳುಲಾ ತಮಿಳುಲಾ ಒಂಜೇಲೆಕ ತೋಜುನ ಸಹಜ. ಕಡವ ಶಂಭುಶರ್ಮೆರ್ ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಅತಿ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಕನ್ನಡೊನೇ ತುಳುಂದು ಪಂಡಿನೆನ್ ಮೂಲು ನೆನೆತೊನೊಲಿ. ಪೈಕುಲು ಜಪಾನೀಸ್ ಬಾಸೆಲಾ ಕಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪಿನವು ವಿಸೇಸ ಸಂಗತಿ. 7 (ಏಳ್) ಜಪಾನೀ ಬಾಸೆದ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಆರ್ ಕನ್ನಡೊಗು ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಅಯಿನ್ 'ನೋ' ನಾಟಕೊಲುಂದು ಪನ್ತೆರ್. ಇತಿಹಾಸೊಗು ಸಮ್ಮಂದ ಪಟ್ಟಿನ ದಿಂಜ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಆರ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ ಬರೆತೆರ್.

ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲು 20ನೇ ಶತಮಾನೊದ ಮಾಮಲ್ಲ ಪಂಡಿತೆ, ಕವಿ, ಸಂಸೋದಕೆ. ಕವಿಯಾದ್ ಆರ್ ಸುಮಾರ್ 180 ಕವಿತೆಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್. ಅವು ಸುವಾಸಿನಿ ಪತ್ರಿಕೆಡ್, ಗಿಳಿವಿಂಡು, ನಂದಾದೀಪ ಕಬಿತೆ ಕೋಪೆಲೆಡ್ ಅಚ್ಚಾತೊ.

ಪೈಕುಲು ಬರೆತಿನ ಗ್ರಂತೊಲೆ ಸಂಕೆ ಕಮ್ಮಿ. ಆಂಡ ಬರೆಯಿನ ಪೂರ ಮಹತ್ತರವಾಯಿನ ಸಾದನೆದವು. 1924ಡ್ ಬೆಳಗಾವಿಡ್ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ ಆನಗ ಆರ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್. 1950ಡ್ ಮುಂಬಯಿಡ್ ನಡತಿ 34ನೇ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನೊಗು ಆರೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದಿತ್ತೆರ್.

ಕಡೇತ ದಿನೊಕುಲು

ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲು ಪುಟುದಿನಿ ಮಂಗಳೂರು (ಕುಡಲ)ಡ್. ಆರೆನ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲ್ ಮಂಜೇಶ್ವರೊಡು. ಅಕುಲುಲಾ ಮಲ್ಲ ತರವಾಡ್‌ದ ಇಲ್ಲದಕುಲು. ಪೈಕುಲು ಎಂ. ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬರವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅವು ಮಂಗಳೂರುಗ್ಲಾ ಆಪುಂಡು, ಮಂಜೇಶ್ವರೊಗ್ಲಾ ಆಪುಂಡು. ಆಂಡ ಆರ್ ಎಚ್ಚ ಉಪ್ಪೆದಿನಿ ಮಂಜೇಶ್ವರೊಡು. ಕುಡಲದ ಗಜಿಬಿಜಿ ಇಕ್ಕಟ್ಟ್‌ದ ನಗರೊದ ಬದ್ಕ್‌ಡ್ದ್ ಆರೆಗ್ ಕಡಲ ಬರಿತ ಸುದ್ದ ಗಾಳಿ ಬೀಜೊಂದು, ಪಚ್ಚೆ ಪಜಿರ್ ಹಿಂಜೊಂದುಪ್ಪಿನ ಮಂಜೇಶ್ವರೊನೇ ಆರೆಗ್ ಎಡ್ಡೆಂದ್ ತೋಜಿಂಡ್. ಆರೆನ್ ಮಂಜೇಶ್ವರೊಡೇ ಜನೊಕುಲು ಎಚ್ಚ ತೂಯಿನೆಡ್ದಾದ್ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಪಂಡ್‌ದೇ ಆರೆಗ್ ಪುದರ್ ಕಾಯಂ ಮಲ್ತೆರ್.

ಕವಿ ಆಯಿನಾಯಗ್ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಭಕ್ತಿ, ಮೋಕೆ ದಿಂಜಿದುಪ್ಪೊಡು, ವಿವೇಕ ಬೋಡು, ಸಮಾಜೊದ ಬಗೆಟ್ ಪ್ರೀತಿ ಬೋಡು, ಇಸ್ಟೆರೆನಕುಲು ಬೋಡು, ಆಯೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರೇಮಿಯಾದುಪ್ಪೊಡು, ಕಾವ್ಯರಚನೆಗ್ ಆಯಗ್ ಉಮೇದುಪ್ಪೊಡು, ಮನುಷ್ಯತ್ವೊದ ಗುಣೊಕುಲು ಬೋಡು, ಸಾಧನೆ ಬೋಡು, ಆಯಗ್ ದಿಂಜ ಗ್ರಂಥೊಲೆನ್ ಓದುನ ಮರ್ಲ್ ಬೋಡು ಇಂಚಿನ ಮಾತ ಎಡ್ಡೆ ಗುಣೊಕುಲು ಆರೆಡ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಆರ್ ಅಚ್ಚಕನ್ನಡೊದ ಪದೊಕುಲೆನ್ ಗಳಸಯೆರ್. ಪೊಸ ಪೊಸ ಪದೊಕುಲೆನ್ ಸೋದೊ ಮಲ್ತೆರ್. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಅಚ್ಚಕನ್ನಡದ ಶೈಲಿಡೇ ಆರ್ ಬರೆಯೆರ್. ಬರವುಡು ಆರ್ ಏರೆನ್ಲಾ ಅನುಕರಣೆ ಮಲ್ತ್‌ಜೆರ್. ಅಂಚಾದೇ ಆರ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕೊಡು ಮೆರೆಯೆರ್.

ಪೈಕುಲು ತನ್ನ ಬುಡೆದಿನ್ ಕಳೆವೊನ್ನೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬಾರಿ ಅಸ್ಕ್‌ದ್ ಪೋಯೆರ್. ಆರೆಗ್ ಬಾಲೆಲು ಇಜ್ಜಿಂಡಲಾ ಪಿರ ಮದಿಮೆ ಆಯಿಜೆರ್. ಆರೆ ಇಲ್ಲಲ್ ಇತ್ತಿ ಜೋಕುಲೆನ್ ತನ್ನ ಜೋಕುಲೆಲೆಕನೆ ತೂಯೆರ್. 1947ಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಆರ್ ದಿಂಜ ಬರೆತಿಜೆರ್. ಆರೆಗ್ ಬರೆಯೆರೆಗ್ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಏಕಾಗ್ರತೆ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಆರೆನ ಕಡೇತ ಬರವು ಪಂಡ ಆರ್ 1962ಡ್ ಮಂಜೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ತಾನೊದ ಬಗೆಟ್ ಬರೆಯಿನ ಒಂಜಿ ಬೂಕು.

1947ಗ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಆರೆಗ್ ಬಾರಿ ಸಂತೋಸ ಆಂಡ. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಆರ್ಲಾ ಒರಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರೆ ಆದಿತ್ತೆರ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಆರ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣಗ್ಲಾ ಪೊರ್ಂಬಾಟ ಮಲ್ತೆರ್. ಆಂಡ ದಾನೆ 1956ಡ್ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯ ರಚನೆ ಆನಗ ಆರೆನ ಮಂಜೇಶ್ವರೊನೇ ಕೇರಳಗ್ ಸೇರ್‌ಂಡ್. ಉಂದು ಆರೆನ ಉಡಲ್‌ಗ್ ಮಲ್ಲ ಚಿಂತೆ ಕೊರ್‌ಂಡ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬರವಣಿಗೆನೇ

ಉಂತಯೆರ್. ಉಲ್ಲೇಸೊನು ಕಳೆವೊಂಡೆರ್.

ಕನ್ನಡೊದ ಮಲ್ಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚಾರ್ಯೆ, ಮಹಾನ್ ಸಂಶೋಧಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರೇಮಿ, ತುಳುನಾಡ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮಗೆ 1963ನೇ ಸಪ್ಟಂಬರ 6ನಾನಿ ಕಾಯ ಬುಡ್ದು ಕೈಲಾಸ ಸಂದ್ಯೆರ್. ಆರೆನ ಕಡೆತ ದಿನೊಕ್ಲೆಡ್ ಆರೆನೊಟ್ಟಿಗೆ ಆರೆನ ಮೆಗಿ ಸುಬ್ರಾಯ ಪೈಕುಲು ಬೊಕ್ಕ ಕುಟುಮೊದಕುಲಿತ್ತೆರ್. ಆರ್ ತೀರ್ದ್ ಪೋಯೆರ್‌ಂಡಲಾ ಆರೆನ ಸೊದನೆಲು ಸೂರ್ಯ–ಚಂದ್ರೆರಿತ್ತಿ ಕಾಲ ಮುಟ್ಟ ಒರಿದ್ ಬರ್ಪ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ ದಾಲ ಸಂಶಯನೇ ಇಜ್ಜಿ.

ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲು ಪುಸ್ತಕಪ್ರೇಮಿ. ಆರೆಡ ಮಲ್ಲ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅವೆನ್ ಪೂರ ಆರೆನ ಬಂಧುಲು ಉಡುಪಿದ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿಗ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿದ ಒಂಜಿ ಭಾಗವಾದ್ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ ಉಟರ್ನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಪ್ರೊ. ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ ಆಯಿತ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ಡಾ. ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರೆನ ಸಂಪಾದಕತ್ವೊಡು ಈ ಕೇಂದ್ರೊಡ್ದೇ ತುಳುತ ಮಾಮಲ್ಲ ಅರ್ಥಕೋಶ (ನಿಘಂಟು) ಆಜಿ ಸಂಚಿಲೆಡ್ ಬುಡುಗಡೆ ಆಂಡ್. ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಇತ್ತೆಲಾ ತುಳುತ ಬಗೆಟ್ ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ಲೇಸ್‌ಲೆನ್ ನಡಪಾವೊಂದುಂಡು.

ಅನುಬಂಧ

(ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲು ಕನ್ನಡಡ್ ಬರೆಯಿನ ತೌಳವಮಾತೆ ಪನ್ಪಿ ಪದತ್ತ ಮೂಲ ರೂಪ.)

ತೌಳವ ಮಾತೆ

ರಾಗ: ಭೈರವೀ – ತ್ರಿತಾಲ

(‘ಪತಿತೋದ್ಧಾರಿಂ ಗಂಗೇ’ ಎಂಬ ಬಂಗಾಳಿ ಹಾಡಿನಂತೆ)

ಜಯ ಜಯ ತೌಳವ ತಾಯೇ ॥ಪಲ್ಲ॥
ಮಣಿವೆ ತಂದೆತಾಯಂದಿರ ತಾಯೇ,
ಭುವನದಿ ತ್ರಿದಿವಚ್ಛಾಯೇ ॥ಅನು॥

ಭಾರ್ಗವನಂದು ಬಿಸುಡೆ ಕೊಡಲಿಯ ನೀ ಕಡಲೊಡೆದೆಡೆಯಿಂ ಮೂಡಿ,
ಭಾರತಮಾತೆ ತೊಡೆಯೊಳೊಡಗೂಡಿಸೆ, ಸಹ್ಯವೀಣೆಯಂ ತೀಡಿ –
ದೆಸೆದೆಸೆ ರವಿಶಶಿ ಕಿರಣದ ಮಳೆಮಂಜಿನ ಮಿಸುಸೇಸೆಯ ಸೂಸೆ –
ನವನವ ರಿತುಗಾನವನವತರಿಸುವೆ, ಗಗನವನಧಿಯೋಲೈಸೆ ! ॥1॥

ಸಾತಿಯಪುತರ ತವರ್ಮನೆ, ಸಾತರ ತೆಂಕಣ ನೆಲೆಮನೆಯಲೂಪರಾ
ಕೆಳಮನೆ, ಪಾಂಡ್ಯರ ಮೇಲ್ಮನೆ, ನೆರೆಯರಮನೆ ಕನ್ನಾಡಿನ ಭೂಪರಾ;

ಭೈರವ ಬಂಗರ ಚೌಟರಜಿಲ ಸಾಮಂತರ ಮನೆಮನೆಯಿಂಬೇ,
ತುಳುವರ ತಾಯ್ಮನೆಯುಳಿದರ ಕಾಯ್ಮನೆ- ನೀನೆಮ್ಮಯ ಮನೆಯಂಬೇ ॥2॥

ದೇಗುಲಗಳೊ ಧರ್ಮದ ಬಾಗಿಲಗಳೊ? ಪುಣ್ಯ ಘಟಂ ತಟನೀತಟಂ
ಬಸದಿಗಳೋ ಕನಸೇ ಕಲ್ಲಾದುವೊ? ನೆಲಬಿರಿದೆದ್ದರೆ ಗೊಮ್ಮಟಂ?
ನಿನ್ನ ಪುಲಕವೇ ಸಸುರಿದಂತೆ ಪಸರಿಸಿದೀ ಸಸ್ಯದ ಚೆಲುವೇಂ!
ಜೀವನ ಸಾಮವನಾಡುವ ಪಾಡುವ ಖಗಮೃಗಪತಂಗದೊಲವೇಂ! ॥3॥

ಹಿಂದು ಜೈನ ಮುಸ್ಲೀಮ ಕ್ರೈಸ್ತರಾವೊಂದೇ ಬಾಂಧವರೆಮ್ಮಾ
ತಂದೆ ದೇವರೊಬ್ಬನೇ, ನೀನೊಬ್ಬಳೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ತಾಯಮ್ಮಾ!
ಎಂದಿನಳೊ ನೀನಿಂದಿನವರೆ ನಾವಾದೊಡೆಮ್ಮನಕ್ಕರೆಯಿಂ
ನಿನ್ನೆದೆ ತೊಟ್ಟಿಲೊಳಿಟ್ಟು ಸಾಕುತಿಹೆ, ಸರಸಿಯಂತೆ ತಾವರೆಯಂ ॥4॥

ಧನ್ಯನೆನಿತೊ ನಾ ನಿನ್ನಯ ಬಸುರಿಂದುಸುರಿಸಲೀ ಹೂವನ್ನ!
ಕೆಸರೊಳುದುರಲೀಯದೆ, ನಿನ್ನಡಿಗರ್ಪಿಸಿಕೊಳು ಸೌಸವವನ್ನ!
ಬೇಡುವೆನವ್ವಾ, ಬೀಳ್ಕೊಡುವಂದೆನ್ನನೆತ್ತಿದಂಕದಿ ನಿನ್ನ,
'ಮರಳಿ ಬಾರ, ಕಂದಾ, ನನ್ನುದರದಿ' ಎಂದು ತಬ್ಬಿ ಹರಸೆನ್ನ! ॥5॥

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥೊಲು

1. ಗೋವಿಂದ ಪೈ, ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮಾನಸ ಗಂಗೋತ್ರಿ- 570006, 1983
2. ಕಿಲ್ಲೆ (ಎನ್.ಎಸ್.ಕಿಲ್ಲೆ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಸಂಸ್ಮರಣ ಗ್ರಂಥ) ದೇಶಭಕ್ತ ಎನ್.ಎಸ್.ಕಿಲ್ಲೆ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಸಮಿತಿ ಅಂಚೆ: ಕೆದಂಬಾಡಿ – 574210 ಪುತ್ತೂರು, 2000
3. ಕಿಲ್ಲೆ ಕೃತಿ ಸಂಚಯ, ದೇಶಭಕ್ತ ಎನ್.ಎಸ್.ಕಿಲ್ಲೆ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಸಮಿತಿ ಅಂಚೆ: ಕೆದಂಬಾಡಿ –574210 ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕು, 2000
4. ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಲೋಕ (ಸಂಕಿರಣದ ಲೇಖನಗಳು) ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕ ಪ್ರೊ. ಕೆ. ಈ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ, ವಸಂತ ಪ್ರಕಾಶನ, ಜಯನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು
5. ತುಳು ನಾಡು–ನುಡಿ, ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘ ಪುತ್ತೂರು – 574202, 1999
6. ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸ್ಮೃತಿ–ಕೃತಿ, ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ, ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ರಿ, 1983
7. ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಶತಮಾನ ಸ್ಮರಣೆ ಸಂಪಾದಕ: ಎನ್.ಎಸ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ, ಕರ್ನಾಟಕಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು, 1984

8. ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಸಂಪುಟ, ಸಂಪಾದಕರು: ಹೆರಂಜೆ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟ, ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ ಹಿರಿಯಡಕ, ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು, ಉಡುಪಿ– 576102, 1995
9. ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಮಗ್ರ ಕವಿತೆಗಳು, ಸಂಪಾದಕ: ಎಸ್. ಶಿವಾಜಿ ಜೋಯಿಸ್ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ, ಉಡುಪಿ ಮತ್ತು ಕಾವ್ಯಾಲಯ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಜಯನಗರ ಮೈಸೂರು –570 014, 2008
10. Essays in Kannasada literature -2001 G.S. Amur, Karnataka Sahithaya Academy
11. ಕನ್ನಡ ವಿಷಯ ವಿಶ್ವಕೋಶ, 1979, ಡಾ. ಹಾ.ಮಾ. ನಾಯಕ (ಸಂ.), ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ

ಪೈಕುಲೆನ ಸ್ವಂತ ಕೃತಿಕುಲು

1. ಭಕ್ತವಾಣಿ
2. ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ತೀರ್ಥಂಕರ ಚರಿತ್ರೆ
3. ಗಿಳಿವಿಂಡು
4. ಶ್ರೀ ಬಾಹುಬಲಿ ಗೋಮಟೇಶ್ವರ ಚರಿತ್ರೆ
5. ಹೆಬ್ಬೆರಳು
6. ವೈಶಾಖಿ ಅಥವಾ ಬುದ್ಧನ ಕಡೆಯ ದಿನಗಳು
7. ಗೊಲ್ಗೊಥಾ
8. ಚಿತ್ರಭಾನು ಅಥವಾ 1942
9. ಮೂರು ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು
10. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಚರಿತ್ರೆ

ಇತರ ಕೃತಿಕುಲು

1. ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿ (ಜೈನ ಮಹಿಳೆ)
2. ಮಹಾಕವಿ ಪುರುಷ ಸರಸ್ವತಿ
3. ಚೆಂಗಲವೆ
4. ಚಿತ್ರಸೃಷ್ಟಿ
5. ನೆರೆಮನೆಯ ಹುಡುಗಿ
6. ಶ್ರೀರಾಮ ವಿಜಯ

7. ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಗೀತಾಲೋಕ
8. ಕನ್ನಡ ಕುಮಾರಸಂಭವ
9. ಪದ್ಮ ಪರಾಗ
10. ಬಾಳಿನ ಗಿಡ
11. ಹಾರಿಹೋದ ಹಕ್ಕಿ
12. ಜೀವನ ಗೀತಾಂಜಲಿ
13. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು
14. ಹೃದಯವೀಣೆ
15. ತುಳುನಾಡಿನ ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ
16. ಕಾಳಿದಾಸ ಮತ್ತು ಭವಭೂತಿ
17. ಹಂಸ
18. ಆದರ್ಶ ಜೈನ ಮಹಿಳೆಯರು
19. ಭಜನಾ ಗೀತಾ ಲಾವಣಿ
20. ಜೀವನ ಸಂಗೀತ
21. ಭಾರತ ಗಾಂಭೀರ್ಯ
22. ಕ್ಷಾತ್ರ ದರ್ಶನ
23. ಸಂಧ್ಯಾಭಾಷ್ಯ
24. ಹರಕೆಗಳು
25. ಮಕರಾಕ್ಷ ಕಾಳಗ
26. ಅಹಲ್ಯಾ ಶಾಪ
27. ಸಾರ್ಥಕ ಜೀವನ
28. ಶತ ಸಂವತ್ಸರಂ ದೀರ್ಘಮಾಯುಃ
29. ಚಿನ್ನರ ಗಿಣ್ಣು
30. ರಾಮಚರಿತ ಮಾನಸ
31. ವಿಹಾರವಾಟಿಕೆ
32. ಮಧೂರು ಕ್ಷೇತ್ರ

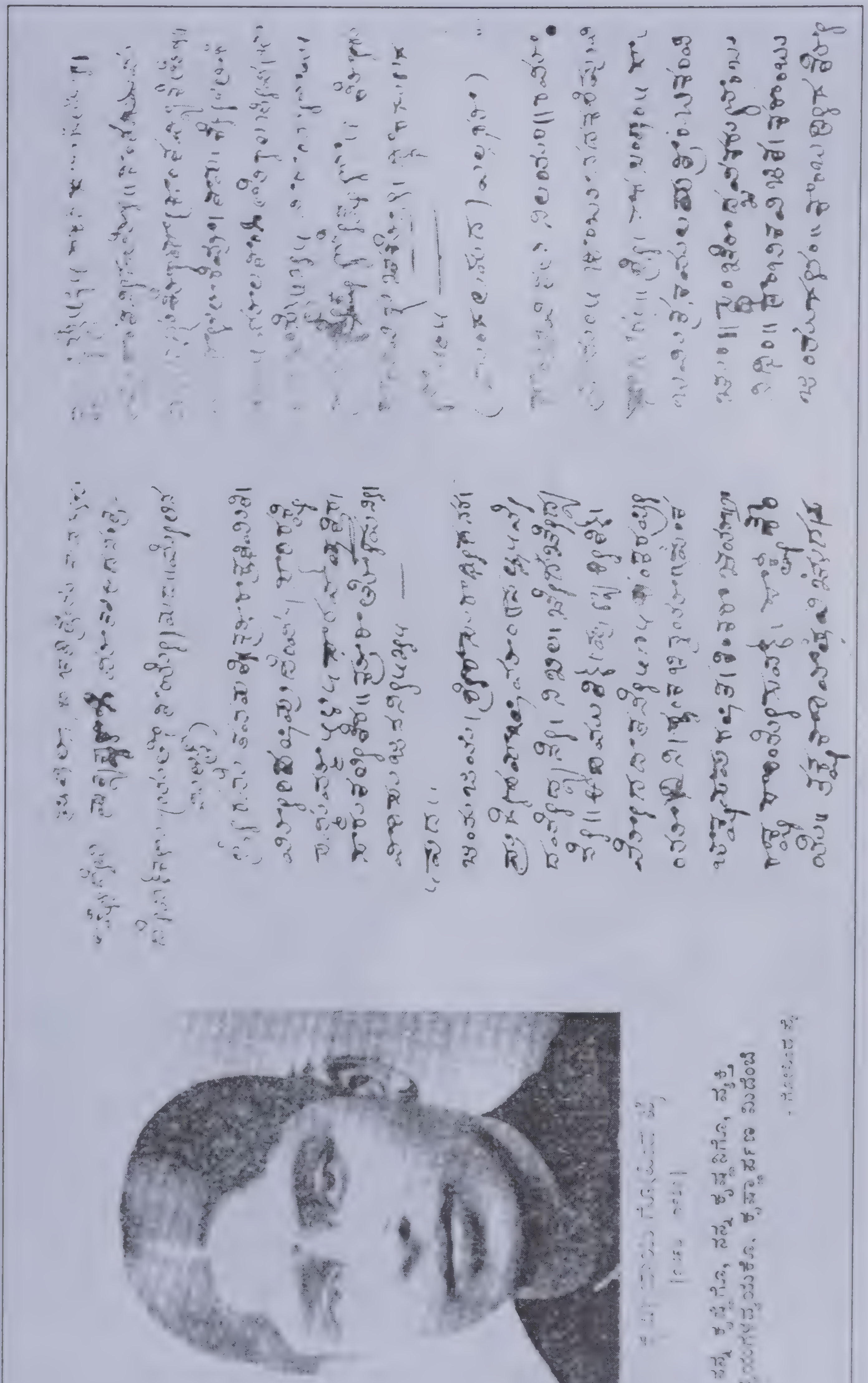

ಪೈಕುಲು ಆರೆನ ಸಹಧರ್ಮಿಣಿ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕೃಷ್ಣಾಬಾಯಿಯೆರ್ನೊಟ್ಟುಗು

ದಿನಾಂಕ **14-08-1949**ತಾನಿ ಮದ್ರಾಸ್‌ದ ರಾಜ್ಯಪಾಲೆರಾಯಿನ ಭವನನಗರದ ಮಹಾರಾಜೆ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಸಿಂಹೆರ್ ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಲೆಗ್ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಉಪಾದಿನ್ ಕೊರೊಂದುಪ್ಪುನೆ.

ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ (ತುಳು ಮಾಲಿಕೆ)

01. ರೆವೆರೆಂಡ್ ಆಗಸ್ಟ್ ಮೇನರ್ (1995)	ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ
02. ಬಾಯಾರು ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗವತೆರ್ (1995)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
03. ಬಡಕಬೈಲ್ ಪರಮೇಸ್ರಯ್ಯೆರ್ (1995)	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
04. ಮೂವೆರ್ ತ್ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ (1995)	ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗನ್
05. ಎನ್. ಎ. ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೇರ್ (1995)	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
06. ಎಸ್. ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ (1996)	ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ
07. ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಡೆರ್ (1995)	ನಾಗರಾಜ ಪೂವಣಿ (ನಾವುಜಿರೆ)
08. ಎನ್.ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆ (1995)	ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಂಞಣ್ಣ ರೈ
09. ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರ್ (1997)	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ
10. ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (1997)	ಎಮ್. ರತ್ನಕುಮಾರ್
11. ಸತ್ಯ ಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ (1997)	ಡಾ. ಪೀಟರ್‌ವಿಲ್ಸನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್
12. ವಿಶು ಕುಮಾರ್ (1997)	ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್
13. ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್ (1997)	ಎನ್. ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ
14. ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್ (1998)	ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ
15. ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ (1998)	ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್
16. ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ (1998)	ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು
17. ನವಯುಗದ ಹೊನ್ನಯ ಶೆಟ್ರ್ (1998)	ನರೇಂದ್ರ ರೈ ದೇರ್ಲ
18. ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ರ್ (2001)	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಎಕ್ಕಾರ್
19. ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ (2002)	ಎನ್. ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
20. ಕಲಾ ತಪಸ್ವಿ ಕೆ.ಕೆ. ಹೆಬ್ಬಾರ್ (2002)	ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಮ್. ಶೆಟ್ಟಿ
21. ಡಾ. ಕೋಟ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ (2003)	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
22. ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ (ದ.ಪ್ರ.) (2004)	ಡಾ. ಕೆ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ರೈ
23. ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವೆರ್ (2008)	ವಿಜಯ ಕುಮಾರ್ ಭಂಡಾರಿ
24. ಕೆ.ಲೀಲಾವತಿ (2008)	ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು, ರೋಹಿಣಿ
25. ಸುಬ್ರಾಯ ಭಟ್ (2008)	ಜಯಂತಿ
26. ಕೆ.ಬಿ. ಭಂಡಾರಿ (2008)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
27. ಮುಲ್ಕಿ ಸುಂದರ ರಾಮ ಶೆಟ್ರ್ (2011)	ಎನ್. ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
28. ನಂದೊಳಿಗೆ ಮುದ್ದಣೆ (2011)	ನಂದಳಿಕೆ ಬಾಲಚಂದ್ರ ರಾವ್

29. ಎಸ್.ಆರ್. ಹೆಗ್ಡೆ (2011)	ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಎಂ.
30. ಕಾರ್ನಾಡ್ ಸದಾಶಿವರಾಯರ್ (2011)	ಮಂಜುಳಾ ಶೆಟ್ಟಿ
31. ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ (2011)	ಮುನಿರಾಜ ರೆಂಜಾಳ
32. ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕದೇವಿ (2011)	ವಿ.ಕೆ. ಯಾದವ್ ಸಸಿಹಿತ್ಲು
33. ಮೊಳಹಳ್ಳಿ ಶಿವರಾಯೆರ್ (2011)	ಎಚ್. ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್
34. ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್ (2011)	ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಮಂಡೆಕೋಲು
35. ಡಾ. ಪಳ್ಳತ್ತಡ್ಕ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್ (2011)	ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ
36. ಕಮಲಾದೇವಿ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್ (2011)	ಪ್ರಶಾಂತ್ ಅನಂತಾಡಿ
37. ಕುದ್ಮುಲ್ ರಂಗರಾಯೆರ್ (2011)	ಡಾ. ಉದಯ ಬಾರ್ಕೂರು
38. ಬಲ್ಲಮಹಾದೇವಿ ಬೊಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕಾಯಿತಾಯಿ (2011)	ಬಿ.ಕೆ. ರಮೇಶ್ ಗೇರುಕಟ್ಟೆ
39. ಶ್ರೀ ಮನ್ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್ (2011)	ಕೆ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ಯ
40. ಡಾ. ಪಿ. ಗುರುರಾಜ ಭಟ್ರ್ (2011)	ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ
41. ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ	ಡಾ. ಕಿಶೋರ್ ಕುಮಾರ್ ರೈ ಶೇಣಿ

ಒವ್ವಾಂಡಲಾ ಒಂಜಿ ಮರ್ಗಿಲ್ಡ್ ತುಳುಬಾಸೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ತುಳು ಸಂಪೊತ್ತುದ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗಾದ್ ಅಕುಲೆ ಸೇವೆ ಸಂದ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ ಅಂಚಿನ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮೆರೆನ ಬದ್ಕ್, ಸಾಧನೆಲೆನ್ ನೆಂಪುಡು ಒರಿತೊನುನವು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮೊ. ಈ ನಿಲೆಟ್ ಕರಿದ್ ಪೋಯಿನಕುಲೆನ ಪುದರ್‌ಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆಪಾದ್ ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಪನ್ಪಿ ಗ್ರಂತ ಮಾಲೆಡ್ ಬೊಳ್ಪುಗು ಕನವೊಂದುಂಡು.

ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಳು ಮದ್ರಾಸ ಸರಕಾರೊಡ್ದು ಸುರುತ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನ ಸಾಹಿತಿ. ಕನ್ನಡದ ಮಾತ ಕವಿ ಸಾಹಿತಿಲೆಗ್ ಆರ್ ಹಿರಿಯಾರ್. ಆರ್ ಮಲ್ಲ ಸಂಶೋಧಕೆ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗೆಟ್, ಸಾಹಿತಿಲೆನ್ ಬಗೆಟ್, ದಿಂಜ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಆತೆ ಅತ್ತ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬೆಗೆಟ್ಲಾ ಸುರುತ ಸಂಶೋಧನೆ ಆರೆನವೆ. ಪುರಾಣ ಕಾಲೊಡ್ದಿಂಚಿ ಈ ಪೊಸಯುಗ ಮುಟ್ಟ ತುಳುನಾಡ್ ಎಂಚ ಪುದರ್ ಬದಲ್ಪೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರ ಆರೆನ ಬೂಕುಲೆಡ್ ತಿಕ್ಕುಂಡ್. ಆರ್ ಮಲ್ಲ ಭಾಷಾ ಪಂಡಿತೆ. ಜಗತ್ತ್‌ದ 22 ಭಾಷೆಲೆನ್ ಓದಿಯೆರೆ, ಬರೆಯರೆ, ಪಾತೆರಿಯರೆ ಆರೆಗ್ ತೆರಿದಿತ್ತ್‌ಂದ್. ಈತ್ ಭಾಷೆಲೆನ್ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಪಾತೆರುನಂಚಿನ ನರಮಾನಿ ಬೆತೇರ್ಲಾ ಲೋಕೊಡೆ ತಿಕ್ಕುನ ಅಪರೂಪ.

ಡಾ. ಕಿಶೋರ್ ಕುಮಾರ್ ರೈ ಶೇಣಿ ಮೇರ್ ಸಂತೋಸುಡು ಒತ್ತೊಂದು ಪೊರ್ಲುದ ಬೂಕು ಬರೆದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಉಳ್ಳಾಲ್ತಿ ಆರಾಧನೆ– ಇತಿಹಾಸ, ಪುರಾಣ ಮತ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನ ಪನ್ಪಿ ವಿಷಯೊಡ್ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ ಬರೆದ್ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪಡೆಯಿನಾರ್. ಜನಪದ ನಲಿಕೆಲೆನ ಮಿತ್ತ್ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿ ತೋಜಾಯಿನಾರ್. ಮಸ್ತ್ ಕಮ್ಮಟಲೆಡ್ ತುಳು ಕನ್ನಡ ವಿಷಯದ ಮಿತ್ತ್ ಪ್ರಬಂಧ ಮಂಡನೆ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ಅತ್ತಂದೆ ಮಸ್ತ್ ಬೂಕುಲೆಡ್, ಪತ್ರಿಕೆಲೆಡ್ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಬರೆಯಿನಾರ್.

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
(ಗುರ್ಕಾರ್ರೆ ಪಾತೆರೊದ ತಿರ್ಲ್)